

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 19 JANVIER 2023

Après-midi

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 19 JANUARI 2023

Namiddag

La séance est ouverte à 14 h 22 et présidée par Mme Eliane Tillieux, présidente.

De vergadering wordt geopend om 14.22 uur en voorgezeten door mevrouw Eliane Tillieux, voorzitter.

La **présidente**: La séance est ouverte.

De vergadering is geopend.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kan deze terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:

Alexander De Croo, Vincent Van Peteghem.

01 Éloge funèbre – Baron Paul De Keersmaker

01 Rouwhulde – Baron Paul De Keersmaker

De **voorzitter** (voor de staande vergadering): Enkele dagen voor kerst overleed bij hem thuis, in zijn geliefde geboortedorp Kobbegem, Baron Paul De Keersmaeker, erelid van de Kamer. Hij werd 93.

Paul De Keersmaeker wordt in 1929 geboren in de schaduw van de familiebrouwerij. Hij stamt uit een geslacht van gemeentemandarissen, burgemeesters, hopkwekers en brouwers uit de streek tussen Brussegem, Wemmel en Asse. In 1962 promoveert hij tot doctor in de rechten en behaalt kort nadien een licentie in het notariaat. Wat weinigen weten, is dat hij ook slaagde voor de cursussen van de Leuvense brouwersschool, niet onbelangrijk voor een telg uit een brouwersfamilie. Na het overlijden van zijn vader op vrij jonge leeftijd stapt hij als oudste zoon in het familiebedrijf. Hij bouwt samen met zijn broer de brouwerij Den Hert uit tot een succesverhaal. Tegelijkertijd engageert hij zich, net zoals zijn vader hem dat voordeed, in de lokale politiek.

Wanneer de Koning hem in 1959 benoemt tot burgemeester van Kobbegem, telt deze gemeente slechts een 600-tal zielen. Na de fusie met Asse wordt hij burgervader van 25.000 mensen en zou dit tot in 1984 blijven. Deze lange carrière leverde hem de titel van ereburgemeester op. Als lijsttrekker voor de toenmalige CVP leidde Paul de grote gemeentefusie van 1977 in goede banen. Paul De Keersmaeker wordt door velen omschreven als de bekendste en invloedrijkste politicus die Asse ooit gekend heeft.

C'est plutôt fortuitement qu'il fait une percée dans la politique nationale en 1968. Lors des élections anticipées organisées cette année-là, il se retrouve en effet à la Chambre des représentants alors qu'il n'était pas classé en ordre utile sur la liste formée avec Paul Vanden Boeynants. Le jeune député plaide pour la communautarisation et la régionalisation de l'État unitaire belge. Il jouera un rôle actif dans l'élaboration du pacte d'Egmont et de l'accord du Stuyvenberg. Après plusieurs réélections successives, son mandat prendra fin le 12 avril 1995.

De 1974 à 1979, il siégera également au Parlement européen. Son vif intérêt pour la politique internationale, son érudition dans ce domaine et sa connaissance approfondie des langues sont unanimement reconnus. Il aurait fait un parfait diplomate, voire même ministre des Affaires étrangères.

Son souci permanent pour les questions agricoles est une autre constante de sa carrière politique. Rien d'étonnant à ce qu'on ait fait appel à lui en décembre 1981 pour assumer le rôle de secrétaire d'État aux Affaires européennes et à l'Agriculture, un poste qu'il occupera jusqu'en mars 1992 dans les différents gouvernements Martens. Nous garderons en mémoire sa gestion rigoureuse de la crise de la peste porcine africaine en 1984.

Après son retrait de la politique nationale, il remplira plusieurs mandats d'administrateur dans des entreprises, notamment celui de président du conseil d'administration de la Kredietbank.

In 1997 kreeg hij de titel van baron. Dit beschouwde hij wel als een erkenning maar hij bleef er bescheiden bij en nam die titel niet graag in de mond.

De combinatie van niet aflatende inzet voor het lokale beleidsniveau en een grote passie voor de nationale en internationale politiek typeerde hem. Voormalig voorzitter van de Europese Raad Herman Van Rompuy omschreef hem tijdens de begrafenisplechtigheid dan ook als a *man of all seasons*, een jongen van hier die zich op alle niveaus met een grote naturel begaf.

We zullen hem gedenken als een gedreven politicus met een uitgebreide dossier- en mensenkennis. Zijn motto was 'Politiek bestaat erin om dingen beter te maken'.

Namens de Kamer heb ik zijn echtgenote Nelly en zijn familie onze oprechte deelneming betuigd.

01.01 Minister **Vincent Van Peteghem**: Geachte familie, mevrouw de voorzitter, collega's, we hebben allen met droefenis kennisgenomen van het overlijden op 16 december 2022 van baron Paul De Keersmaeker. Als overtuigd christendemocraat was hij een gewaardeerd lid en erelid van deze Kamer van volksvertegenwoordigers en staatssecretaris voor Europese Zaken en Landbouw in de regeringen-Martens V tot en met IX.

Kijken we vandaag terug op zijn succesvolle carrière, dan kunnen we enkel met veel respect vaststellen dat Paul De Keersmaeker voor de politiek geboren was, maar als telg van een brouwersfamilie en zelf met de droom om notaris te worden, leek hij die roeping toch even naast zich neer te leggen. De liefde voor zijn thuis, zijn Kobbegem, leidde de heer De Keersmaeker in 1958 toch richting de politiek, niet om een rol in de schaduw op te nemen, maar wel om onmiddellijk een onuitwisbare stempel te drukken als burgemeester. Hij nam die rol maar liefst 25 jaar op zich, met veel liefde voor het vak en zijn gemeente, steeds standvastig, doelgericht en loyaal, zoals familie, vrienden en kennissen de heer De Keersmaeker steeds zullen typeren, en vooral niet bang om zijn nek uit te steken en de belangen van de gemeenschap boven die van het individu te plaatsen, lokaal, nationaal en Europees.

Zo nam hij zonder enige twijfel politieke risico's door een voortrekkersrol te spelen bij het grote lokale fusiedebat en de fusiegolf in 1977 en door als verkozene van Brussel-Halle-Vilvoorde het covoorzitterschap van de Egmontonderhandelingen op zich te nemen. Paul De Keersmaeker stond niet stil bij de eventuele risico's. Wat telde, waren de resultaten, resultaten waarvan hij rotsvast overtuigd was dat ze noodzakelijk waren.

Ik las de afgelopen dagen de mooie getuigenis van zijn toenmalige woordvoerder, en ik citeer: "Paul De Keersmaeker was een realist en zei altijd: We moeten proberen de zaken wat beter te maken." Dat heeft hij zeker gedaan. De ambitie om de zaken beter te maken, stelde hij immers ook elke dag tentoon als staatssecretaris, zeker op zijn geliefde landbouwdepartement. Zo was hij niet bang om de Britten op stang te jagen op zoek naar een broodnodig akkoord over de Europese landbouwprijzen en was hij niet bevreesd om het nodige te doen in de strijd tegen de Afrikaanse varkenspest in het midden van de jaren 80, veel meer dan wat experts hem hadden geadviseerd, want Paul De Keersmaeker deed wat hij vond dat nodig was en de geschiedenis heeft hem verschillende keren gelijk gegeven.

Geachte familie, waarde collega's, wij zijn de heer De Keersmaeker dan ook bijzonder dankbaar voor zijn jarenlange inzet voor het land en zijn inwoners, voor zijn overgave en de drang om de zaken beter te maken. Het land verliest een daadkrachtig politicus, de christendemocratie een monument, maar zijn familie bovenal een liefhebbende steunpilaar. De regering betuigt dan ook haar innige deelneming aan de familie en naasten

van de overledene.

De **voorzitter**: Laten wij een minuut stilte respecteren.

La Chambre observe une minute de silence.

De Kamer neemt een minuut stilte in acht.

02 **Ordre du jour**

02 **Agenda**

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 18 janvier 2023, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 18 januari 2023 heeft u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Questions

Vragen

03 **Questions jointes de**

- Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le plan de relance européen et la réforme des pensions" (55003144P)

- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le plan de relance et le calendrier de la réforme des pensions" (55003159P)

- Ellen Samyn à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le point sur la réforme des pensions" (55003164P)

- Wim Van der Donckt à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les moyens du fonds de relance de l'UE qui nous échapperaient faute de réforme sérieuse des pensions" (55003165P)

03 **Samengevoegde vragen van**

- Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Europese herstelplan en de hervorming van de pensioenen" (55003144P)

- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het herstelplan en het tijdspad voor de pensioenhervorming" (55003159P)

- Ellen Samyn aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De stand van zaken met betrekking tot de pensioenhervorming" (55003164P)

- Wim Van der Donckt aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het verlies van geld uit het EU-herstelfonds door het gebrek aan een degelijke pensioenhervorming" (55003165P)

03.01 **Sophie Rohonyi** (DéFI): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, je veux revenir aujourd'hui sur l'une des nombreuses promesses non tenues par la Vivaldi, à savoir de nous proposer une réforme des pensions qui soit à même de garantir à chacun de vivre dignement.

C'est une promesse non tenue, parce que la "réformeke" que vous nous avez présentée en grande pompe l'été dernier ne règle pas toute une série de points. L'un de ces points est crucial: garantir la soutenabilité sociale et budgétaire de notre régime de pension. Or, c'était une condition *sine qua non* pour pouvoir bénéficier de la première tranche du plan de relance européen, qui représente tout de même un montant de près de 847 millions d'euros. Une condition *sine qua non* aussi pour ne pas voir nos dépenses sociales littéralement exploser à la figure de nos générations futures, comme le Bureau du Plan vous l'a pourtant dit et redit.

Malgré cela, vendredi dernier, vous avez purement et simplement renoncé à assurer la soutenabilité de ce

régime de pension et, par voie de conséquence, à demander à la Commission européenne cette fameuse première tranche du plan de relance européen.

Mon collègue, François De Smet vous avait pourtant alerté à ce sujet il y a près d'un mois. Vous lui aviez alors répondu que nous devrions attendre au mieux le mois de mars, à savoir l'ajustement budgétaire prochain, pour espérer une réforme soutenable et budgétairement neutre de notre régime de pension.

Monsieur le premier ministre, pouvez-vous nous le garantir aujourd'hui? Y a-t-il un accord au sein du gouvernement pour corriger le tir sur le bonus pension et ainsi nous éviter un énième dérapage budgétaire?

Entre, d'une part, les libéraux qui veulent rebattre toutes les cartes et, d'autre part, les socialistes qui, à l'image de leur président francophone, sont prêts à se passer de ce plan de relance parce qu'ils ne veulent pas d'une réforme qui irait à l'encontre de leurs convictions, vous semblez bien mal embarqué, monsieur le premier ministre. J'attends donc de vos réponses que vous soyez à même de nous rassurer tous et toutes.

03.02 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, monsieur le premier ministre, la date limite pour obtenir la première tranche dans le cadre du plan de relance européen, c'était vendredi dernier. C'est raté! En effet, manifestement, votre gouvernement patine et patine encore sur la fameuse réforme des pensions. Il ne s'agit pas ici d'une réforme pour le plaisir d'en faire une, mais d'une réforme pour assurer la viabilité financière sur le moyen et le long terme, mais également pour assurer ce qui est, pour nous, un enjeu majeur, à savoir la solidarité intergénérationnelle.

Le dossier n'a même pas été mis à l'ordre du jour du Conseil des ministres. Cela vous fait rire! Ce n'est pas du tout mon cas. Le gouvernement s'est borné à demander un report à la Commission européenne. Cela signe donc le report de projets et pas n'importe lesquels, mais aussi du versement d'un montant très important puisqu'il est question de 847 millions d'euros. On ne peut maintenant qu'espérer qu'il ne s'agit que d'un report.

Comme si, monsieur le premier le ministre, la Belgique pouvait se le permettre! Comme si la situation était à ce point favorable que ce plan de relance que vous aviez pourtant glorifié en son temps, à de nombreuses reprises, pouvait être renvoyé à plus tard. Ce n'est franchement pas sérieux!

Monsieur le premier ministre, quels sont les projets qui seront reportés ou mis à mal suite à ce report?

Vous aviez déposé une note sur les pensions en décembre en faisant, en quelque sorte, le travail à la place de la ministre des Pensions. Que contenait cette note? Qu'en est-il de celle-ci? Pourquoi le PS a-t-il tant hurlé?

Quel est le calendrier? Allez-vous aboutir pour faire (...)

03.03 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de eerste minister, de Europese Commissie houdt een coronacheque van 847 miljoen euro voor België tegen, omdat de geplande pensioenhervorming meer kost dan ze opbrengt. U vraagt uitstel tot maart 2023 om uw zaakjes op orde te brengen en te voldoen aan de voorwaarden die de Europese Commissie oplegt. Dat is straf, want u weet al maanden dat de Europese Commissie België een onvoldoende geeft voor de pensioenhervorming.

Straffer nog is dat volgens Stefaan De Rynck, vertegenwoordiger van de Europese Commissie in België, uw regering zelf de mijlpalen heeft bepaald die dienden te worden behaald, waaronder de pensioenhervorming. Het ging absoluut niet om een unilaterale eisenlijst van de Europese Commissie. België heeft die lijst zelf voorgesteld en goedgekeurd.

Mijnheer de eerste minister, ik zou u als boekhouder alvast niet inhuren. U hebt uw administratie immers absoluut niet op orde. Door uw kibbelkabinet en uw aanmodderen dreigen wij dus 847 miljoen euro steunmaatregelen te mislopen.

Zal de regering in maart 2023 überhaupt aan die voorwaarden kunnen voldoen? Hoe zult u het probleem oplossen?

Ik heb het nog niet gehad over uw pensioenhervorming zelf. Onze kritiek is bekend. Tijdens de bespreking van uw hervorming waarschuwde het Vlaams Belang dat de hervorming helemaal niet budgetneutraal zou

zijn. Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen ligt een hemelsbreed verschil. Intussen bevestigde het Planbureau evenwel onze vrees.

Mijnheer de eerste minister, het blijft verdacht stil rond de pensioenhervorming. Is de huidige regering nog altijd bezig met het overleggen, bestuderen en evalueren? Hebt u bijvoorbeeld de adviezen van de sociale partners ontvangen? Hoe staat het in feite met uw hele hervorming?

03.04 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de eerste minister, beseft u het wel goed dat u eigenlijk op het strafbankje zit? Op het vlak van pensioenhervorming bent u bij de slechtste leerlingen van de klas. Dat zeggen niet alleen wij van de N-VA-fractie, maar ook de Europese Commissie, het IMF, de OESO en een heleboel experts ter zake.

Ondanks exploderende vergrijzingskosten, een mogelijke Europese blamage en het mislopen van 847 miljoen aan relancegeld blijft u stilzitten en blijft u verder kibbelen. Zo hoorden wij gisteren nog uw nieuwe staatssecretaris van Begroting zeggen dat er nog wel wat tijd is en dat het dossier waarschijnlijk in de komende maanden in het kernkabinet besproken zal worden.

Dat maakt mij en de burgers ongerust. U hebt met het regeerakkoord namelijk een contract gesloten met alle burgers van dit land. Ondanks alle beloftes en de met veel show aangekondigde hervormingen kunnen die burgers enkel vaststellen dat u op beschamende wijze niet verder komt dan een beleid dat de vergrijzingskosten enkel doet stijgen. De werkende klasse, die elke dag bijdraagt voor de huidige gepensioneerden, is ongerust over het eigen pensioen. Wat ziet zij vandaag? De werkende klasse ziet dat u enkel de pensioenen hebt verhoogd van degenen die niet of te weinig hebben bijgedragen, terwijl u haar in de kou laat staan.

Wij moeten solidariteit als waarde absoluut koesteren, maar uw non-beleid ondergraaft net de solidariteit. Niet alleen loon maar ook pensioen naar werken, dat moet het motto zijn van een robuust pensioenbeleid. U doet precies het tegenovergestelde.

Mijn vragen zijn vrij eenvoudig. Ik zou graag hebben dat u er concreet op antwoordt. Wat zult u nog doen om de pensioenhervorming in goede banen te leiden? Met andere woorden, wat zult u doen om de vergrijzingskosten onder controle te krijgen? Mag de burger die 847 miljoen aan relancegeld nog wel verwachten, nu de deadline van 13 januari verstreken is?

Ik kijk uit naar uw antwoord.

03.05 Alexander De Croo, premier ministre: Madame la présidente, chers collègues, je vous remercie pour vos questions.

En effet, notre pays a demandé un délai supplémentaire pour introduire sa demande de versement du plan d'investissement européen. Notre pays n'est d'ailleurs certainement pas le seul à ne pas encore avoir fait cette demande de versement. C'est également le cas pour plein d'autres pays.

La promesse de notre pays vis-à-vis de la Commission européenne était effectivement très claire: investissements contre réformes. En ce qui concerne les réformes, la Belgique – le gouvernement fédéral mais également les autres gouvernements de notre pays –, avait dressé une liste de 20 réformes, d'ambitions. Aujourd'hui, je constate, pour 18 des 20 ambitions, les réformes ont été faites. Deux éléments ne sont pas encore complètement aboutis. Il s'agit, d'une part, de la législation sur le blanchiment d'argent qui viendra dans les semaines à venir et, d'autre part, des mesures sur la soutenabilité de nos pensions à long terme.

D'autres réformes ont clairement été exécutées, telles que le lancement de la 5G, la réforme relative au régime des voitures de société, *spending review*, etc. Toutes ces réformes ont été mises en œuvre et, pour les deux autres que je viens de mentionner, notre pays a demandé un délai de quelques semaines supplémentaires qui nous a été accordé. En effet, comme je l'ai dit, nous sommes loin d'être le seul pays à ne pas encore avoir introduit sa demande.

Ik ga nu specifiek in op de vragen over de pensioenen.

Ten eerste, heeft de minister van Pensioenen een aantal voorstellen geformuleerd om de door de regering besproken hervorming bij te sturen. Die aanpassingen houden rekening met de berekening van het Planbureau. De vraag aan het Planbureau om die berekening te maken maakte deel uit van onze beslissing. We hebben vervolgens wijzingen aangebracht die rekening houden met de opmerkingen over de betaalbaarheid.

De tweede discussie gaat over de mogelijke bijkomende stappen om de betaalbaarheid van de pensioenen op de langere termijn onder controle te krijgen. Die hervormingen moeten we niet doen voor de mooie ogen van de Europese Commissie, maar wel omdat we onze sociale zekerheid op de best mogelijk manier veilig willen stellen. De sociale zekerheid in ons land is bijzonder performant en beschermt de mensen in crisistijden goed. Alle analyses tonen bijvoorbeeld aan dat onze koopkracht tijdens de voorbije crisissen een stuk beter beschermd was dan in andere Europese landen. Laat ik echter duidelijk stellen dat sociale zekerheid en solidariteit sterke schouders vergen om op te steunen en hoe meer sterke schouders er zijn, hoe sterker de sociale zekerheid is.

Mijnheer Van der Donckt, volgens u moet de link tussen werken en het pensioen versterkt worden. Een van de maatregelen van onze hervorming bestond net erin die link te verstevigen. Voor de eerste keer is er een werkvoorwaarde om toegang te krijgen tot het minimumpensioen, wat voorheen niet het geval was. Voor de eerste keer is er een rechtstreeks verband tussen het aantal effectief gewerkte jaren en dagen om recht te hebben om het minimumpensioen. Het klopt dat het minimumpensioen verhoogd werd, dat was een duidelijke ambitie van deze regering, alsook van bepaalde oppositiepartijen. Er was de duidelijke afspraak gemaakt dat hiervoor een voorwaarde moest worden ingebouwd betreffende een minimumaantal gewerkte jaren, om zo de link tussen werken en pensioen te versterken.

We zullen in de komende weken onderzoeken welke bijkomende stappen er gezet kunnen worden. Het spreekt voor zich dat we een degelijke analyse moeten maken opdat de maatregelen de betaalbaarheid op de lange termijn kunnen verzekeren. Dat is de ambitie van de regeringspartijen en ik ben er zeker van dat vele partijen in dit Parlement die ambitie delen.

03.06 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour votre réponse même si à travers celle-ci, vous minimisez votre responsabilité. Vous nous dites que la Belgique n'est pas la seule à ne pas avoir formulé à temps sa demande auprès de l'Union européenne. Ce n'est pas une raison pour autant. Au-delà de cela, vous dites avoir respecté toute une série de conditions sauf la loi permettant d'intensifier la lutte contre le blanchiment d'argent et les mesures relatives à la soutenabilité budgétaire de notre régime de pension. Pardonnez-moi mais il ne s'agit pas de détails. Ce sont au contraire des éléments extrêmement importants. Vous nous dites que vous avez réclamé auprès de l'Union européenne un délai supplémentaire pour remplir vos engagements, mais tant l'Union européenne que nos concitoyens sont en droit non plus d'attendre des engagements mais des mesures. Ils ne veulent plus espérer; ils veulent des actes forts. On dit très souvent que l'espoir fait vivre. Aujourd'hui, il fait peur. Il fait peur aux jeunes auxquels vous refitez la patate chaude et il fait peur aussi à tous ces retraités qui ne savent pas à quelle sauce ils seront finalement mangés.

03.07 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, vous dites que dans le fond, tout va bien, que 18 points de réforme sur 20 sont déjà finalisés mais 18 points finalisés sur 20, cela ne fait pas 18/20. Quand on rate deux examens, on est renvoyé en deuxième session. Pour vous, la deuxième session, ce sera donc fin février. Faites en sorte à tout le moins de ne pas être renvoyé en troisième session parce qu'avec ce report, vous risquez d'être parmi les derniers et il y a de quoi être inquiet! Vous êtes dans l'incapacité encore une fois dans ce gouvernement de dépasser vos divergences et de travailler dans l'intérêt général. Dans le fond, ceux qui seront perdants, ce seront et les citoyens et les entreprises qui ont pourtant besoin de ce plan de relance. Vos ministres vont régulièrement faire des vidéos, des photos pour illustrer le plan de relance. La communication, c'est une chose mais ce qu'on attend de vous, c'est surtout de l'efficacité et des actes. Je vous remercie.

03.08 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de premier, een grondige hervorming om de Vlaming te geven wat hij verdient, blijft voorlopig uit. Uw deal van in juli is voor geen enkele generatie een goede zaak, voor de bijna-gespensioneerden noch voor de huidige generatie die de algemene kosten zal meedragen.

De Vlaming moet heel zijn leven keihard werken. We betalen de hoogste belastingen en krijgen de laagste pensioen en dat is fundamenteel oneerlijk. Deze regering verandert daar weinig aan. Ze lost bovendien op

geen enkele manier het probleem van de betaalbaarheid van onze pensioenen op.

In tijden waarin de burger zijn centen bijeen moet schrapen om de peperdure huur, energie- en waterfacturen te betalen en waarin winkelkarren een arm en een been kosten, hebt u uw huishouden niet op orde. De kans bestaat namelijk dat we 847 miljoen euro aan steun voor onze burgers en bedrijven mislopen. Het is niet dat België, met een immens, bodemloos gat in de begroting, geld op overschot heeft.

03.09 Wim Van der Donckt (N-VA): Uw antwoord, mijnheer de eerste minister, is weinig geruststellend. U verwijst naar uw pensioendeal van juli, maar dat is geen deal. U kibbelt er immers nog steeds over. U zult er ook niet geraken met uw aankondigingspolitiek.

Het pensioendossier vraag concrete actie, maar blijkbaar heeft vivaldi deze daadkracht niet. In plaats van 'een pensioen naar werken' blijkt eerder 'après nous le déluge' het motto van vivaldi.

Uw besluiteloosheid zal de jeugd duur komen te staan, mijnheer de eerste minister. U schuift de factuur immers gewoon door naar de toekomst.

Ik wil u toch een goede raad geven. Ik weet dat u er niet altijd naar luistert, maar ik kan maar proberen. U moet tegen uw minister van Pensioenen, de altijd goedlachse mevrouw Lalieux, eens zeggen dat zij de minister is van alle gepensioneerden en niet enkel van zij die in het verleden niet hebben bijgedragen of van haar eigen PS-kiespubliek. Vraag haar eens om ook aandacht te hebben voor de hardwerkende Vlamingen.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04 Samengevoegde vragen van

- **Wouter Vermeersch aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De plannen van de regering met betrekking tot de energiefactuur" (55003147P)**

- **Raoul Hedebouw aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De onenigheid in de regering op het vlak van accijnzen op energie" (55003148P)**

04 Questions jointes de

- **Wouter Vermeersch à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les projets du gouvernement concernant la facture d'énergie" (55003147P)**

- **Raoul Hedebouw à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les dissensions au sein du gouvernement en matière d'accises sur l'énergie" (55003148P)**

04.01 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de eerste minister, de laatste dinsdag voor de kerstvakantie zei de heer Vanbesien hier namens Ecolo-Groen: "Als de prijzen weer gezakt zijn naar een aanvaardbaar niveau, dan zullen wij beginnen met het afbouwen van de maatregelen. Als de btw-verlaging terug afgebouwd moet worden, keren we niet terug naar 21 % btw, maar zal accijns worden bijgeteld. Dat is beslist." Op diezelfde dinsdag zei mevrouw Depraetere hier namens Vooruit: "De accijnsverhoging gaat pas in op het moment dat het prijsniveau van 2021 wordt bereikt, dus neen, waarschijnlijk zal dat niet voor direct zijn."

Niets blijkt echter minder waar, de energieprijzen zijn vandaag wel fors aan het dalen. Dat is absoluut een goede zaak, maar het betekent meteen ook dat die accijnsverhoging sneller dan verwacht opnieuw op de regeringstafel ligt. In de begrotingsnotificaties, de zogenaamde geijkte kanalen, werd binnen de regering het volgende afgesproken: "De btw op leveringen van gas, elektriciteit en warmte van residentiële contracten wordt permanent verlaagd naar 6 %, gekoppeld aan een hervorming van de accijnzen, waarbij het accijnstarief wordt vastgesteld op basis van de prijzen van 2021".

Het Vlaams Belang wil dat die btw-verlaging eindelijk permanent wordt. Kunt u ons garanderen dat de tijdelijke btw definitief op 6 % komt te liggen?

Het Vlaams Belang wil geen nieuwe of compenserende accijnzen of belastingen op onze energiefactuur. We moeten nu juist zuurstof geven aan de consumenten, aan onze economie. Kunt u garanderen dat er geen accijnsverhoging komt op 1 april of blijft u bij uw bewering dat de combinatie van btw-verlaging en accijnsverhoging budgetneutraal moet zijn?

04.02 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, de situatie blijft vandaag heel moeilijk voor heel veel gezinnen in België. Ik krijg meer en meer getuigenissen binnen. Mensen kunnen het nog altijd niet betalen, mensen gaan over van vaste naar variabele contracten en mensen moeten regularisaties betalen. Er is nog niets opgelost, in tegenstelling tot wat men hier zegt. De problemen zijn er nog altijd.

Wij hebben een overwinning behaald op Vivaldi. Maandenlang hebben wij druk uitgeoefend om de btw van 21 % tot 6 % te verlagen. Wij hebben met de PVDA 300.000 handtekeningen verzameld om jullie onder druk te zetten. Jullie zagen dat immers niet zitten. De groenen zeiden dat bij een btw-verlaging de mensen hun ramen tijdens de winter gewoon zouden openzetten. Zij zagen dat dus niet zitten. Paul Magnette vond het ook geen goed idee. Maggie De Block had het over boerenbedrog. Niemand zag het zitten, maar wij gingen door. We verzamelden 300.000 handtekeningen. U hebt dan toch een btw-verlaging tot 6 % moeten invoeren, mevrouw De Block.

Mijnheer de eerste minister, wat hoor ik nu? U wil verdorie via een zijpoortje het bedrag dat u aan de ene kant via de btw-verlaging hebt gegeven langs de andere kant via accijnzen terughalen. Dit is een pure vestzakbroekzakoperatie. Voor u is dat geen probleem, u krijgt elke maand 10.000 euro in de pocket. Voor u is dat dus geen probleem, maar voor de mensen is het wel een probleem. U moet de stem van het volk kunnen horen. Ik zet de vensters hier een beetje open.

Mijnheer de eerste minister, durft u op 1 maart accijnzen invoeren voor hetzelfde bedrag als de btw-verlaging? Ik moet daar niet om lachen, mijnheer de eerste minister. De mensen hebben dit geld nodig om te overleven.

04.03 Eerste minister Alexander De Croo: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Vermeersch, mijnheer Hedebouw, ons land heeft bijzonder veel maatregelen genomen om mensen te helpen in deze energiecrisis, specifieke maatregelen om de facturen te doen dalen. Wij voerden een zeer uitgebreid sociaal tarief in waarvan ongeveer 20 % van de gezinnen in ons land kan gebruikmaken. Wij voerden ook een basispakket in, waarmee gedurende vijf maanden de factuur voor gas en elektriciteit samen met ongeveer 200 euro werd verlaagd, wat neerkomt op 1.000 euro per gezin erbovenop. Daarnaast voerden we ook een verlaging van de btw door. Voor een aantal van die maatregelen, bijvoorbeeld de verlaging van de btw, was duidelijk dat ze gegarandeerd zijn tot eind maart.

Natuurlijk hebben wij bij die maatregelen ook beslist om de evolutie van de prijzen op te volgen. Heel velen hebben hier gezegd dat wij een manier moesten vinden om die prijzen onder controle te krijgen, vooral de groothandelsgasprijzen. Wij stellen vast dat die prijzen in de voorbije weken eerder een dalende trend vertonen. Dat is het resultaat van een zeer daadkrachtig Europees beleid. Uw twee partijen zijn niet altijd de grootste fan van eengemaakt Europees beleid, maar in deze kwestie is de Europese Unie er succesvol in geslaagd om een zeer moeilijke crisis aan te pakken, door te zorgen voor nieuwe gasaanvoer teneinde het Duitse gas te vervangen, door de *price cap* die heel duidelijk heeft gemaakt dat zeer hoge prijzen niet meer betaald zouden worden en door een zeer ver doorgedreven solidariteit tussen de Europese landen.

De prijzen zijn momenteel aan het dalen, maar sta mij toe om die evolutie in de komende weken op te volgen. In de voorbije maanden hebben we immers meermaals gezien dat bij prijsdalingen soms evenementen kunnen plaatsvinden. De vraag is dus in welke mate de huidige prijsdaling structureel is; dat is een eerste punt.

Een tweede gegeven is dat er inderdaad een voorontwerp is uitgewerkt van een mogelijke accijnshervorming. Het idee is dat accijnzen een veel beter beleid mogelijk maken dan btw. De btw is nogal binair, het is 21 % of 6 %, en die is van toepassing op de gehele factuur. Met accijnzen hebben wij daarentegen de mogelijkheid om bijvoorbeeld een verschil te maken tussen mensen die veel en mensen die weinig verbruiken. Zo kunnen wij de mensen ertoe aanzetten om minder te verbruiken. Met accijnzen kunnen wij ook een verschil maken tussen fossiele brandstoffen en niet-fossiel energiegebruik. Dat is de reden waarom een accijnshervorming binnen de regering besproken wordt. Het is echter duidelijk dat wij eerst de verdere evolutie van de prijzen zullen bekijken.

Mijnheer Vermeersch, het klopt dat btw en accijnzen samen behandeld zullen worden. Dat hebt u zeer goed gelezen in de begrotingsnotificaties.

04.04 Wouter Vermeersch (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de eerste minister, de ijle berglucht in Davos kan wel eens aanleiding geven tot zuurstoftekort, hoogteziekte en verwardheid. U hebt het misschien

niet gemerkt toen u koketteerde met het World Economic Forum en Klaus Schwab, maar de hardwerkende Vlamingen, de consumenten, onze Vlaamse bedrijven, onze economie hebben vandaag ook nood aan extra zuurstof.

De energieprijzen dalen momenteel en dat kan eindelijk de nodige zuurstof geven. Voor het Vlaams Belang moeten die prijsdalingen integraal worden doorgerekend aan die hardwerkende Vlamingen en onze ondernemingen. Ze mogen dus niet, via compenserende accijnzen of nieuwe belastingen, dienen om het gat in uw begroting te dichten.

Daartegen zullen wij de komende weken en maanden keihard oppositie blijven voeren. Dat is ons goede voornemen voor 2023. Onze energiefactuur mag niet langer een tweede belastingbrief zijn.

04.05 Raoul Hedebouw (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u zegt dat het dankzij Europa is dat die maatregelen worden genomen, maar laat ons een beetje serieus blijven. De reden waarom de prijzen vandaag zakken, is het weer. De weerman heeft meer macht dan Europa. Het Europees prijsplafond heeft voor niets meegespeeld. U moet daar eerlijk over zijn.

Bovendien zijn de accijnzen gewoon een oneerlijke fiscaliteit. Indirecte fiscaliteit wordt veel meer betaald door het gewone volk dan door de rijkere. Als u de rijken wilt doen betalen, voer dan een miljonairstaks in en werk aan de personenbelasting, want de accijnzen zijn gewoon antisociaal. Welke mensen wonen immers in slecht geïsoleerde huizen en moeten meer en meer betalen voor de verwarming? Dat kan niet sociaal zijn. Er moet een eerlijke fiscaliteit zijn in ons land.

C'est la raison pour laquelle nous allons nous opposer, comme nous nous sommes opposés à la TVA à 21 %, à la réintroduction d'accises, que la Vivaldi souhaite pour mars ou avril. Vous pouvez compter sur nous! Nous allons mobiliser le peuple et nous n'allons pas nous laisser faire!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Vraag van Barbara Creemers aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "De uitspraak van het Hof van Justitie van de EU over de uitzonderingen inzake pesticiden" (55003146P)

05 Question de Barbara Creemers à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La décision de la Cour de justice de l'UE sur les exceptions en matière de pesticides" (55003146P)

05.01 Barbara Creemers (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, in 2018 heeft Europa pesticiden op basis van neonicotinoïden verboden, omdat ze schadelijk zijn voor de bijen en onze biodiversiteit. Dat was het resultaat van een jarenlange strijd van de milieuverenigingen. Europa liet echter een achterpoortje open. Lidstaten die werden geconfronteerd met uitzonderlijke situaties en daarvoor geen redelijk, niet schadelijker alternatief konden inzetten, zouden tijdelijk een uitzondering mogen toelaten. Daarbij moet de bescherming van de gezondheid altijd primeren op die van de planten, aldus Europa.

Sinds 2018 heeft België elk jaar een uitzondering toegekend voor die schadelijke pesticiden. Mijn fractie Ecolo-Groen heeft u en uw voorgangers daarop telkens heel kritisch bevraagd. Jaarlijks en systematisch en toevallig ook telkens op het moment dat de bieten moeten worden gezaaid, werd die uitzondering toegekend. Dat is exact het tegenovergestelde van een uitzonderlijke situatie. Eigenlijk misbruikt u het achterpoortje om die pesticiden elk jaar over onze velden te kunnen uitstrooien.

Het Europees Hof van Justitie heeft vandaag gezegd dat België de mogelijkheid om uitzonderingen toe te laten, te breed interpreteert en volgt daarmee de redenering van de milieuorganisaties. U zult ongetwijfeld opwerpen dat de Raad van State hierover nog ten gronde moet oordelen, maar wij vinden dat u het arrest niet zomaar naast u kunt leggen. Onze gezondheid en ons milieu zijn te kwetsbaar.

Wat is uw reactie? Wat zult u doen? Bent u bereid tot een doorlichting van de diensten die de uitzonderingen voorbereiden?

05.02 Minister **David Clarinval**: Mevrouw Creemers, net als u heb ik vanochtend kennisgenomen van het persbericht. Ik kan dus enkel reageren op basis van dat bericht in afwachting van een analyse van het arrest.

Ik herinner eraan dat de minister van Landbouw al in 2018 strikte voorwaarden voor het gebruik van thiamethoxam en clothianidin heeft opgelegd, moleculen waarvoor er in 2019 en 2020 wel zes noodtoelatingen werden verleend. Sinds 2020 zijn we met de afgifte van die noodtoelatingen gestopt. Bovendien geven we momenteel geen derogaties meer voor het gebruik van imidacloprid in België.

Ik geef dus toe dat ik enigszins verrast ben door de teneur van het arrest, omdat het niet in lijn ligt met de conclusies van de auditeur, omdat de Europese Commissie altijd heeft gesteld dat de lidstaten bevoegd zijn om toelatingen te geven voor het zaaien van gecoate zaaizaden en omdat België in de noodtoelatingen altijd rekening heeft gehouden met de bescherming van het leefmilieu. Bovendien is het persbericht niet heel duidelijk, omdat volgens het arrest noodtoelatingen voor de behandeling van zaaizaad nog steeds mogelijk zijn.

Kortom, op basis van een eerste analyse heeft het arrest in kwestie mijns inziens geen gevolgen voor België, maar zal het een aanzienlijke impact hebben op andere lidstaten, die nog derogaties geven voor neonicotinoïden voor gebruik in openlucht.

05.03 **Barbara Creemers** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, dank u wel voor uw antwoord.

Ik ben benieuwd of, wanneer men de uitzonderingen die in de voorbije jaren gemaakt zijn ten gronde zal doorlichten, u bij uw standpunt zult blijven. Ik nodig u uit akkoord te gaan met ons voorstel de diensten te doen doorlichten aan de hand van de informatie in het arrest.

Waar het nu echt om gaat, mijnheer de minister, is dat ook het Europees Hof van Justitie oordeelt dat we onze biodiversiteit en onze bijen moeten beschermen. Wij kunnen het ons niet permitteren nog eens vijf jaar dezelfde fout te maken door achterpoortjes te misbruiken.

In die mening worden wij gesteund door allerlei internationale akkoorden. Onlangs werd in Montreal nog afgesproken dat over zeven jaar de impact van schadelijke pesticiden nog maar de helft zo groot mag zijn. De farm-to-forkstrategie en het NAPAN stellen minder pesticiden voorop. Wij mogen bijgevolg niet nog eens vijf jaar dezelfde fout te maken; we moeten uit onze fouten leren.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

06 **Question de Hugues Bayet à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "Le rapport d'Oxfam qui appelle à taxer les grands patrimoines" (55003163P)**

06 **Vraag van Hugues Bayet aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Het rapport van Oxfam waarin er wordt opgeroepen de grote vermogens te belasten" (55003163P)**

06.01 **Hugues Bayet** (PS): Monsieur le ministre, restez bien assis, car vous allez être étonné! Ce n'est pas mon habitude mais aujourd'hui je voudrais me faire le porte-parole des riches, des multimillionnaires, des multimilliardaires qui se sont plaints au Forum économique de Davos. Que disent-ils? "Nous, les riches, taxez-nous et taxez-nous maintenant". Ils reconnaissent que le système fiscal n'est pas équitable. Ils reconnaissent que la fiscalité n'est pas juste. Ils reconnaissent qu'ils ont traversé ces crises sanitaires et énergétiques sans problème et qu'ils se sont même enrichis. Ils reconnaissent que ce n'est pas normal et veulent participer plus et contribuer davantage au bien commun. Vous conviendrez avec moi que ce n'est pas une déclaration habituelle, monsieur le ministre.

Si cela a eu autant d'impact, c'est parce que cela arrive au même moment que le nouveau rapport d'Oxfam. Que dit ce rapport? "Pour la première fois depuis 25 ans, l'extrême richesse et l'extrême pauvreté ont augmenté en même temps". C'est cela, la réalité: d'un côté, les riches sont de plus en plus riches et, de l'autre, les pauvres sont de plus en plus pauvres. Au milieu, la classe moyenne essaie de s'en sortir, de sortir la tête hors de l'eau quand elle y arrive. Tout cela à cause d'inégalités dans notre système fiscal. Il n'est pas normal

que 1 % des plus riches détiennent 25 % de notre richesse nationale. Ce n'est pas normal que ce 1 % des plus riches ait davantage que 70 % de la population belge. Cela me donne le tournis et je crois qu'il faut vraiment changer ce système fiscal. L'ONG le dit clairement: il n'y a qu'une seule solution, taxer les grandes fortunes. C'est la seule solution pour sortir de cette spirale des inégalités.

Oxfam le dit, les riches le disent et le groupe socialiste le dit depuis longtemps. Beaucoup d'économistes le disent aussi depuis longtemps. Vous le savez. On a déjà parlé de grands économistes comme le prix Nobel Joseph Stiglitz ou comme Thomas Piketty, qui plaident notamment pour une taxation des grands patrimoines. On a aussi déjà parlé à cette tribune de Paul De Grauwe, qui n'est pas socialiste mais qui bonifie avec le temps, et qui est aussi convaincu par l'impôt sur la fortune.

Alors, monsieur le ministre, ma question est simple: qu'allez-vous faire pour répondre à cet énième rapport qui met en lumière des inégalités importantes (...)?

06.02 Vincent Van Peteghem, ministre: Monsieur Bayet, le rapport d'Oxfam appelant à une augmentation des impôts visant les soi-disant "super-riches" a retenu toute mon attention.

Bien entendu, nous avons déjà accompli un premier pas important avec l'introduction de la taxe sur les comptes-titres, récemment approuvée par la Cour constitutionnelle. En Belgique, la pression fiscale sur le travail est actuellement très élevée. En parallèle, les revenus patrimoniaux sont taxés inégalement. Ce n'est pas équitable. Nous devons donc y remédier. C'est pourquoi l'un des principes de ma réforme fiscale consiste à réduire les charges sur le travail dans un système équilibré, à globaliser tous les revenus patrimoniaux et à les soumettre à des taux proportionnels. Cette réforme fiscale est nécessaire en vue d'atteindre un système fiscal équilibré et axé sur l'avenir de notre pays.

En outre, le gouvernement a déjà pris de nombreuses mesures pour lutter contre l'évasion fiscale. Nous avons ainsi considérablement prolongé les délais d'investigation et d'imposition de l'administration. Dans le cadre des constructions juridiques élaborées par certains super-riches afin d'échapper à l'impôt, ces délais ont même été portés à dix ans.

Sur le plan international, je suis fermement résolu à faire en sorte que les grands acteurs économiques paient également des impôts équitables. J'en veux pour exemple un accord récemment conclu au sein de l'Union européenne en vue d'un impôt mondial minimum de 15 % sur les multinationales.

Monsieur Bayet, comme vous, je milite pour une fiscalité équitable, grâce à laquelle chacun apportera sa juste contribution. J'espère pouvoir compter sur votre soutien en faveur des initiatives que je prendrai encore à cette fin.

Je vous remercie de votre attention.

06.03 Hugues Bayet (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Eh bien, chiche! Allons-y! Répondons positivement à Oxfam. Répondons positivement aux millionnaires et aux milliardaires. Répondons positivement à tous ces gens qui veulent une meilleure justice fiscale, qui veulent plus d'équité entre les citoyens. Prenons un impôt sur les grandes fortunes et le grand patrimoine, pour le bien commun, pour l'intérêt général et pour enrayer ces inégalités qui sont vraiment indécentes.

Vous le savez, monsieur le ministre, Oxfam dit qu'il y aura un rendement d'à peu près 20 milliards. Mais n'ayez pas peur: même s'ils se trompent de 10 ou de 15 %, franchement, ce serait déjà une très bonne nouvelle pour tous nos concitoyens, pour tous ces gens, nos allocataires sociaux, nos travailleurs, nos indépendants, nos responsables de petites et moyennes entreprises qui souffrent tous les jours.

Il faut vraiment aller de l'avant. Il faut changer les choses. Nous comptons sur vous, parce que personne ne décide ni où, ni dans quelle famille il naît. C'est pour cela qu'il faut enrayer les inégalités. Nous comptons sur vous, monsieur le ministre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07 Vraag van Wouter Beke aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De hervorming van de huisartsenwachtposten" (55003154P)

07 Question de Wouter Beke à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La réforme des postes de garde de médecine générale" (55003154P)

07.01 Wouter Beke (cd&v): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op het vlak van zorg hebben wij een gemeenschappelijke visie, namelijk dat zorg toegankelijk moet zijn en dicht bij de mensen moet staan. De eerste lijn speelt daarin een bijzonder belangrijke rol. Huisartsen moeten dicht bij de mensen staan en moeten nabij zijn. Dat moet de ambitie zijn.

Groot was dan ook mijn verbazing te vernemen van onze huisartsenwachtposten in West-Limburg dat het RIZIV beslist heeft om de huisartsenwachtposten verder van de mensen te verwijderen, minder toegankelijk te maken. Dat is immers hetgeen de patiënten vanaf april blijkbaar mogen verwachten. Wie vanuit Leopoldsburg, Ham, Beringen, Tessenderlo en ook delen van Diest, bijvoorbeeld Deurne, 's avonds of 's nachts bij de huisarts wil zijn, zal in de toekomst naar Hasselt moeten gaan. Dat is 35 kilometer, minstens drie kwartier rijden.

Ziekenhuizen zullen dichterbij zijn. De ziekenhuizen van Pelt, Mol en Heusden-Zolder zullen dichterbij zijn. U en ik kunnen raden wat de gevolgen daarvan zullen zijn. Patiënten zullen niet naar de huisartsenwachtposten gaan maar naar de ziekenhuizen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Ik vind dat redelijk onbegrijpelijk.

Mijnheer de minister, ik vraag u om deze beslissing te herbekijken, om deze beslissing terug te schroeven. Landelijke gebieden, waar geen grote steden zijn, geraken niet aan dat criterium van 200.000 of 300.000 inwoners. Zorg ervoor dat wij hetgeen wij allebei als ambitie hebben, namelijk toegankelijke huisartsen dicht bij de mensen, in de toekomst kunnen bewaren.

07.02 Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Beke, uw vraag handelt over een belangrijk thema. We zijn het zeker eens dat huisartsen, en de gezondheidszorg in het algemeen, dicht bij de mensen moeten staan. We moeten dan ook in sterke wachtposten voorzien, ook in de eerste lijn buiten de ziekenhuizen.

In Hasselt wil men – volgens mijn informatie – vanaf 1 april in de diepe nacht in de week, dus tussen 23.00 uur 's avonds en 8.00 uur 's morgens, een huisartsenwachtpost organiseren. Het RIZIV zegt nu, op basis van een akkoord dat tot stand gekomen is in de Medicomut, dat men zou moeten samenwerken met de wachtpost in Beringen.

Op zich zijn er argumenten voor, want dat betekent dat men op een plek waar 's nachts misschien niet zo veel mensen langskomen een goede onthaalfunctie kan organiseren. Er worden ook twee chauffeurs met twee wagens ter beschikking gesteld, zodat de huisartsen gemakkelijk kunnen uitrukken. Ze worden daar dus goed uitgerust op een meer gecentraliseerde manier.

Het moet bekeken worden of dat voor Beringen en Hasselt de beste optie is. Het is immers voor een deel een ruraal gebied en niet enkel stedelijk. We zullen dat evalueren en ik vraag ook aan het RIZIV om samen met de Medicomut te bekijken of er aanpassingen nodig zijn.

De idee dat men in de diepe nacht tijdens de week een goed aanbod heeft door het te concentreren en met een sterke onthaalondersteuning en beschikbare chauffeurs lijkt mij wel goed. Het moet echter op de best mogelijke manier in de praktijk worden toegepast.

07.03 Wouter Beke (cd&v): Bedankt om dat toch met het RIZIV te willen bekijken, mijnheer de minister. Ik heb het voorbeeld van West-Limburg met Hasselt genomen, maar er zijn ook nog wel andere gebieden. Het is niet alleen een probleem in Limburg. Het zijn problemen die ook in andere gebieden in Vlaanderen rijzen.

Uiteraard is het goed dat een huisarts met chauffeur in de nacht kan langskomen. Als dat, zoals gezegd, beperkt blijft tot de patiënten die niet naar een wachtpost kunnen gaan, tot bedlegerige patiënten of andere, is dat echter wel een stap achteruit. We moeten proberen te verhinderen dat een jonge vader of moeder met een kind met hoge koorts naar de spoed rijdt, terwijl dat absoluut niet nodig is. Zij moeten bij de huisartsen terecht kunnen. Zij zouden het beste bij de huisartsenwachtpost terecht kunnen. Daarom vraag ik om dat te

herbekijken. Ik ben blij dat u dat met het RIZIV wil doen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van Gitta Vanpeborgh aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De studie van de Christelijke Mutualiteit over de ongelijkheid in de gezondheidszorg" (55003158P)

08 Question de Gitta Vanpeborgh à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'étude de la Mutualité chrétienne sur les inégalités dans les soins de santé" (55003158P)

08.01 Gitta Vanpeborgh (Vooruit): Mijnheer de minister, niet naar de dokter, de psycholoog of de tandarts gaan, een behandeling uitstellen omdat men de rekening vreest, wij zien dat ook vandaag nog. Te vaak wordt de gezondheid gekoppeld aan het inkomen waarover men beschikt. Dat bleek eens te meer uit een studie van de Christelijke Mutualiteit die gisteren werd gepubliceerd, weliswaar gebaseerd op cijfers van voor uw ambtsperiode, mijnheer de minister, en van voor de coronacrisis. Hieruit bleek dat de gezondheidskloof toch een harde realiteit is.

Ook jongeren getuigen vandaag over de hogere kosten bij een niet-geconventioneerde psycholoog en de impact daarvan op hun leven. Zij worden plots geconfronteerd met het feit dat zij meer moeten betalen, geen 50 maar 60 of 70 euro per uur. Zij moeten dan op zoek gaan naar een geconventioneerde psycholoog of stoppen met de behandeling.

Het uitstellen van die zorg betekent niet alleen een kost voor de patiënten, maar ook voor de samenleving. Jongeren die de psychiatrie mochten verlaten worden op die manier eventueel teruggedrongen naar de psychiatrie. Kleine ingrepen die uitgesteld worden, worden grote ingrepen. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Dat is precies de reden waarom Vooruit tijdens de regeringsonderhandelingen gestreden heeft voor glasheldere doelstellingen inzake de verbetering van de gezondheidszorg, om ze bereikbaar, betaalbaar en toegankelijk te maken voor iedereen, ongeacht de portemonnee.

Dat brengt mij bij mijn vraag, mijnheer de minister. Welke stappen hebt u al gezet om de gezondheidskloof te dichten? Hoe gaat u om met de nieuwe uitdagingen die door de inflatie (...)

08.02 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw Vanpeborgh, het onderzoek van de Christelijke Mutualiteit legt inderdaad de vinger op een wonde en toont een onrecht waartegen we elke dag ten strijde moeten trekken. We zijn niet gelijk als het gaat over sterven, we zijn niet gelijk als het gaat over een slechte gezondheid. We gebruiken de gezondheidszorg ook op een ongelijke manier. Daarom moeten we alles op alles zetten opdat de best mogelijke gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk en beschikbaar zou zijn.

Daarom hebben we beslist dat het principe van de derde-betaler overal mogelijk moet zijn, zodat mensen alleen maar het remgeld uit hun portemonnee moeten halen en niet de hele factuur moeten betalen. Bij de huisarts is dat dan bijvoorbeeld slechts 4 euro, terwijl die huisarts terecht 30 euro verdient en dat ook krijgt.

Daarom hebben we de plafonds voor de maximumfactuur bevroren, zodat honderdduizenden gezinnen met chronisch zieke patiënten dit jaar geen euro meer uit hun portemonnee moeten halen. Daarom is er een aanbod van psychologische zorg in de eerste lijn beschikbaar. Vandaag is er al een aanbod van meer dan 30.000 uren per week voor 11 euro per uur, voor 4 euro of zelfs gratis voor de eerste sessie. Daarom vragen wij om dit nieuwe aanbod van psychologische zorg in de eerste lijn in de eerste plaats te richten op mensen die sociaal kwetsbaar zijn. Daarom zeggen we ook dat men niet moet wachten tot mensen aan de deur komen kloppen. Men moet mensen met psychologische problemen gaan opzoeken waar ze te vinden zijn, bij de sociale diensten en bij andere hulpverleners in welzijnsinstellingen. Daarom vinden we supplementen, toeslagen boven op de officiële tarieven, een groeiend probleem.

Dit werk is niet af, mevrouw Vanpeborgh. De richting is echter duidelijk. Wij moeten investeren en hervormen in onze gezondheidszorg, om deze onrechtvaardige gezondheidskloof te bestrijden en de best mogelijke gezondheidszorg voor iedereen ter beschikking te stellen.

08.03 Gitta Vanpeborgh (Vooruit): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

De situatie van de psychologen, maar ook van alle andere zorgverstrekkers, toont opnieuw het belang van uw inzet. U gaf een mooie opsomming van alles wat er gebeurd is, al die belangrijke maatregelen die zeker niet zonder impact blijven.

We mogen niet accepteren dat de kloof tussen de geconventioneerde en de niet-geconventioneerde zorgverleners alleen maar groter wordt, want dat maakt de zorg letterlijk onbereikbaar door lange wachtlijsten en onbetaalbaar door steeds stijgende kosten. Ik weet dat u eraan werkt om ook dat aan te pakken. Het laat tevens zien waarom de koopkrachtmaatregelen die de regering genomen heeft zeer belangrijk zijn. Een gebrek aan inkomen betekent namelijk letterlijk een bedreiging voor de gezondheid. Dat kunnen wij niet aanvaarden in onze samenleving.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Samengevoegde vragen van

- Anja Vanrobaeys aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De illegale tewerkstelling op bouwplaatsen van Proximus" (55003143P)
- Nahima Lanjri aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De illegale tewerkstelling op bouwplaatsen van Proximus" (55003149P)
- Maria Vindevoghel aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De sociale dumping bij Proximus" (55003150P)
- Catherine Fonck aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De naleving van de sociale wetgeving op de bouwplaatsen van Proximus" (55003151P)
- Kathleen Verhelst aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De illegale tewerkstelling op bouwplaatsen van Proximus" (55003152P)
- Christophe Bombled aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "De sociale fraude op bouwplaatsen van Proximus" (55003157P)
- Laurence Zanchetta aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De sociale fraude op bouwplaatsen van Proximus" (55003160P)
- Cécile Cornet aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De sociale fraude op bouwplaatsen van Proximus" (55003162P)

09 Questions jointes de

- Anja Vanrobaeys à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Les situations de travail illégal sur des chantiers de Proximus" (55003143P)
- Nahima Lanjri à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Les situations de travail illégal sur des chantiers de Proximus" (55003149P)
- Maria Vindevoghel à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Le dumping social chez Proximus" (55003150P)
- Catherine Fonck à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Le respect de la législation sociale sur les chantiers de Proximus" (55003151P)
- Kathleen Verhelst à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Les situations de travail illégal sur des chantiers de Proximus" (55003152P)
- Christophe Bombled à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La fraude sociale sur des chantiers de Proximus" (55003157P)
- Laurence Zanchetta à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "La fraude sociale sur des chantiers de Proximus" (55003160P)
- Cécile Cornet à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "La fraude sociale sur des chantiers de Proximus" (55003162P)

09.01 **Anja Vanrobaeys** (Vooruit): Mevrouw de minister, opnieuw is er een geval van illegale tewerkstelling. Opnieuw is er een werkgever die verklaart nergens van op de hoogte te zijn. Opnieuw is er een zaak-Borealis. Er is echter één pijnlijk verschil, namelijk dat er ditmaal een overheidsbedrijf bij betrokken is. We stellen vast dat de extra inspanningen van de Sociale Inspectie effect hebben. Voor Vooruit is de strijd tegen economische uitbuiting een prioriteit. Ik wil vandaag drie punten nog eens benadrukken.

Ten eerste is er geen enkele sector vrij van dit soort praktijken. De inspanningen van de inspectie mogen zich niet beperken tot bepaalde fraudegevoelige sectoren. Het probleem zit immers dieper. Ik beland hiermee bij

mijn tweede punt.

Ten tweede vinden wij niet dat dit probleem inherent verbonden is met bepaalde sectoren. Dit probleem vloeit echter voort uit de trend om steeds goedkopere arbeidskrachten in te huren. Die *race to the bottom* op het vlak van aanbestedingen en contracten zorgt ervoor dat de laagste arbeidskost daarin centraal staat. Dat dit gepaard gaat met illegale tewerkstelling, blijkt van geen tel te zijn. Wij vinden dat alleen de ketenaansprakelijkheid daaraan iets kan veranderen. Maak die bedrijven daarom aansprakelijk, mevrouw de minister. Maak Proximus aansprakelijk en maak Borealis aansprakelijk. Dat brengt mij bij het laatste punt.

Tot slot, het gaat hier om een overheidsbedrijf. Men mag de voorbeeldfunctie van de overheid niet onderschatten. We moeten elkaar toch wel eens in de ogen kijken, want indien we het enkel bij lapmiddelen, zoals een charter, houden en vervolgens verder doen zoals gewoonlijk, dan zal er in de bedrijfswereld niets veranderen.

Mevrouw de minister, hoe is het mogelijk dat dit bij Proximus, nota bene een overheidsbedrijf, kan gebeuren? Hoe hard hebt u Proximus op de vingers getikt en hoe zult u andere overheidsbedrijven (...)

09.02 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de voorzitter, mminister, bijna overal, bijna in alle straten zijn er werken bezig om ons te voorzien van glasvezelnetwerken door Proximus. Vandaag lezen we echter in de krant dat dat gebeurt met arbeiders die helemaal geen bescherming genieten, zoals zwartwerkers, maar ze werken even goed bij vriestemperaturen, tien tot twaalf uur per dag, zes dagen per week, zonder mogelijkheid om zich even te verwarmen aan een werfkeet, zonder toiletten, tegen veel te lage lonen. Dat gebeurt allemaal onder onze neus, dus in onze straten.

Voor cd&v is dat onaanvaardbaar. Voor een welvarend land zoals het onze is dat echt een regelrechte schande. De reden daarvoor is het ondoorzichtig kluwen van een honderdtal onderaannemers waarvan velen al eerder tegen de lamp liepen omdat ze de regels aan hun laars laptten. Toch blijft het gebeuren. Ik wil alvast een pluim geven aan de Sociale Inspectie, die dit aan het licht bracht. Het menselijk leed is er echter wel.

Wie Proximus vandaag op zijn verantwoordelijkheden probeert te wijzen, wordt doorverwezen naar de onderaannemer van de onderaannemer van de onderaannemer van Proximus. Dat is natuurlijk al te gemakkelijk. Proximus gedraagt zich als een privébedrijf in een land waar geen wetten gelden, alsof er helemaal geen controle meer mogelijk is op Proximus. Dat is nochtans een bedrijf waarvan de meerderheid in handen is van de overheid, en dus ook een bedrijf dat onder uw bevoegdheid en uw verantwoordelijkheid valt.

Hoe zal u ervoor zorgen dat zulke mensonterende situaties niet meer gebeuren bij Proximus, maar ook niet bij andere overheidsbedrijven zoals bpost? Zal u Proximus wijzen op de verantwoordelijkheid die ze hebben ten aanzien van de werknemers die uitgebuit worden? U hebt de *relationship agreement* onderhandeld met Proximus. Is dat voldoende om zulke toestanden aan te pakken?

09.03 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, bij ons in Molenbeek is men nog niet begonnen met het glasvezelnetwerk, maar wanneer men dat doet, wil ik niet dat het gebeurt via sociale dumping. Dat is echter wat de Sociale Inspectie ons nu komt vertellen, dat er sociale dumping georganiseerd wordt op heel veel Proximuswerven, dat er heel veel buitenlandse firma's aan de slag zijn met onderaannemers, en dat er schandalige toestanden plaatsvinden.

Proximus is een overheidsbedrijf. Proximus moet het goede voorbeeld geven. Maar onder uw leiding zien wij dat de uitbuiting alleen maar erger wordt: zwartwerk, illegale tewerkstelling, sociale fraude. En dat is maar het topje van de ijsberg, volgens de sociale inspecteurs. Een deel van de werkende klasse in België beschikt over minder rechten en wordt uitgebuit met het oog op meer winst. Dat is het probleem.

Amper vier jaar geleden was er bij Proximus een herstructurering. Ik hield er één van mijn eerste betogen over. 4.000 banen werden geschrapt. Men ging werken met onderaannemers en onderaannemers van onderaannemers. 1.900 werknemers werden vervangen door zelfstandigen en schijnzelfstandigen. Goede jobs worden vervangen door slechte jobs, goede lonen worden vervangen door slechte lonen, en dan spreek ik nog niet over de ongelooflijk slechte arbeidsomstandigheden.

Wij hebben PostNL gehad, wij hebben nu Proximus. Wanneer zal het stoppen, mevrouw de minister? Zult u

wachten tot er ongelukken gebeuren, of zult u nu dringend iets doen? Mijn vraag aan u is waarom u hebt toegelaten dat Proximus het glasvezelnetwerkproject helemaal heeft uitbesteed aan een keten van honderden onderaannemers. Wat zult u doen om sociale dumping tegen te gaan?

09.04 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la ministre, Proximus, une entreprise détenue majoritairement par l'État et dont vous avez la responsabilité, est suspectée de fraude sociale sur des chantiers de fibre optique. Je pense qu'il faut saluer le travail réalisé par l'Inspection sociale.

C'est pour nous totalement inacceptable. C'est grave pour les travailleurs concernés – au vu des conditions qui étaient les leurs –, pour des questions de concurrence totalement déloyale et pour les conséquences sur le définancement de la sécurité sociale. C'est d'autant plus grave que cela survient au sein d'une entreprise dont l'État est le principal actionnaire. Pour nous, ces entreprises dont l'État est le principal actionnaire ont un devoir d'exemplarité.

Madame la ministre, depuis quand êtes-vous au courant de cette situation? J'imagine que ce n'est pas depuis ce matin, quand cela a été rapporté par la presse. Des soupçons vous avaient-il été relayés par Proximus? Je ne peux imaginer que personne ne savait rien et que personne n'avait rien vu. C'est toujours ce que l'on dit après coup alors que, sans doute, beaucoup de gens l'avaient vu. Avez-vous pris contact avec la direction de Proximus? Qu'en est-il? Quelles informations Proximus vous a-t-elle données?

Le gouvernement a prétendu depuis le début qu'il faisait de la lutte contre la fraude sociale un enjeu majeur. Madame la ministre, qu'avez-vous mis en place, en tant que ministre responsable des entreprises publiques, pour éviter ces situations de fraude sociale?

09.05 Kathleen Verhelst (Open Vld): Mevrouw de minister, *practice what you preach*. De overheid legt bedrijven, kmo's en zelfstandigen heel veel regels op. Als ondernemer ondervind ik zelf elke dag opnieuw hoe complex het is om een bedrijf correct te runnen en met hoeveel uitdagingen we worden geconfronteerd. Het is dan ook wraakroepend dat een bedrijf met de overheid als meerderheidsaandeelhouder blijkbaar de regelgeving inzake tewerkstelling overtreedt.

Ik herhaal dan ook mijn kritiek van gisteren dat de voorstellen die in de commissie van Economie hangende zijn en ertoe strekken om Belgische ondernemers maatschappelijk verantwoordelijk te stellen voor de hele bevoorradingsketen en te verplichten tot de screening van hun leveranciers en medewerkers, zelfs van de andere kant van de wereld, onhaalbaar zijn. Voor we Belgische bedrijven aansprakelijk stellen voor buitenlandse mistoestanden, lijkt het mij dat de overheid als meerderheidsaandeelhouder van overheidsbedrijven alvast bij die bedrijven haar zaken op orde moet hebben en er zeker van moet zijn dat die bedrijven doen wat ze moeten doen. Voor mij en voor Open Vld is dat evident en fair en getuigt dat van gezond verstand.

Mevrouw de minister, ik verwijs naar wat er nu gebeurt bij Proximus. Daarvoor ging het echter over bpost, met prijsafspraken en zelfs de verkoop van tientallen krantenwinkels aan een gokbedrijf. Het rapport oogt niet fraai. Daarom roepen wij als liberalen telkens opnieuw: *practice what you preach*. Als we vaststellen dat een overheidsbedrijf er niet in slaagt om alle regels te volgen, dan moeten we de kennelijk onhaalbare regels misschien tegen het licht houden en ze haalbaar maken, in plaats van ze op te dringen aan onze ondernemers, die de motor van onze economie vormen, en hen daarmee alsmaar zwaarder te belasten en te frustreren.

Wat zult u doen om hetgeen we vandaag bij Proximus moeten vaststellen, te vermijden? Zult u die praktijkervaring meenemen bij de uitwerking van een eerlijk beleid voor alle bedrijven?

09.06 Christophe Bombled (MR): Madame la ministre, comme nous avons pu le lire ce matin, lors d'un contrôle à grande échelle, l'Inspection sociale aurait constaté l'existence de travail illégal et des infractions au droit du travail chez des sous-traitants chargés par Proximus de déployer son réseau de fibre optique.

La direction de l'ONSS a inspecté simultanément 12 chantiers de construction et elle a constaté que 17 sous-traitants, 60 travailleurs, 7 travailleurs indépendants et 1 stagiaire étaient actifs sur ces chantiers. Dans plus de la moitié des cas, l'ONSS a détecté des violations sociales. Sur d'autres chantiers, en Flandre, l'Inspection sociale a également constaté l'existence de travail illégal.

La direction de Proximus a réagi en affirmant qu'elle n'avait pas connaissance de tels faits, qu'elle effectuait elle-même de nombreuses inspections et qu'elle n'avait rien constaté d'illégal. Pourtant, les législations existantes, notamment liées à la déclaration des présences sur chantier, aux limitations de chaînes de sous-traitance, aux règles imposées dans les cahiers des charges sont renforcées régulièrement. Cependant, force est de constater que c'est inefficace.

Madame la ministre, quelles autres solutions préconisez-vous pour mettre un terme à ces pratiques frauduleuses? Vous conviendrez que c'est assez embarrassant que des entreprises publiques autonomes comme bpost et Proximus, au sein desquelles l'État est actionnaire majoritaire, ont été ou sont citées dans la presse pour des faits de violation sociale et de travail illégal. Comment expliquer que Proximus ne constate aucun manquement sur 90 inspections effectuées en interne, alors que l'ONSS dénonce l'existence de travail illégal et des infractions au droit social sur de nombreux chantiers? Comment expliquer ces constats opposés? Je vous remercie déjà pour vos réponses.

09.07 Laurence Zanchetta (PS): Madame la présidente, madame la ministre, je n'irai pas par quatre chemins: il est consternant d'apprendre que des violations sociales et que du travail illégal ont été découverts sur des chantiers de Proximus.

Douze chantiers ont été inspectés simultanément. Le constat est accablant: des travailleurs employés illégalement, des violations de la réglementation sur le chômage et le travail. Comment cela est-il possible? Comment une entreprise comme Proximus, qui devrait être exemplaire, en arrive-t-elle à de telles pratiques de sous-traitance?

Ces révélations nous amènent à nous poser deux questions fondamentales. La première a trait au recours à la sous-traitance. Cela signifie qu'il n'y a pas assez de personnel pour répondre à l'ambition du plan d'installation de la fibre. C'est difficile à entendre quand on se souvient qu'en 2019, Proximus avait annoncé un vaste plan social avec le départ de 1 900 travailleurs. Déjà à l'époque, les syndicats avaient averti sur le risque de garder uniquement les plus qualifiés et de faire passer toute une série de métiers à la trappe.

J'en arrive à la deuxième question problématique qui a trait, quant à elle, au contrôle des sous-traitants. Proximus n'aurait-elle pas dû être plus proactive en matière de surveillance des conditions de travail chez ces fameux sous-traitants? En effet, le résultat est sous nos yeux: plus assez de travailleurs en interne, pénurie dans le secteur. Tous les ingrédients sont réunis pour du dumping social.

Madame la ministre, quelles informations vous ont-elles été communiquées par Proximus et, surtout, quelles mesures allez-vous prendre pour que le développement de la fibre ne se fasse pas au détriment des travailleurs?

09.08 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Madame la présidente, madame la ministre, Proximus est occupée à installer le réseau de la fibre, un projet de très grande ampleur. Le secteur de la construction traverse une période de pénurie. L'entreprise en question emploie une centaine de sous-traitants. La presse parle même d'un "enchevêtrement opaque".

Par ailleurs, nous savons que la multiplication des sous-traitants constitue un facteur de fraude. C'est, en tout cas, ce que nous pouvons lire dans le plan de lutte contre la fraude sociale du Service d'information et de recherche sociale (SIRS). Lors des contrôles chez les sous-traitants de Proximus, l'Office national de sécurité sociale (ONSS) a constaté différents faits. Je voudrais en citer deux, madame la ministre.

Tout d'abord, le droit des travailleurs n'est pas respecté dans plus de la moitié des chantiers contrôlés. Ainsi, certains sous-traitants omettent de déclarer leurs travailleurs. Nous ne parlons pas d'un cas isolé, mais bien de onze sous-traitants. Ces chantiers obéissent donc à une véritable dynamique, et cela ne va pas.

Ensuite, parmi les sous-traitants, on retrouve des employeurs à risque. Cela signifie qu'ils sont identifiés comme ayant déjà fraudé ou commis des manquements.

Proximus n'avait pas connaissance de ces problèmes et indique avoir mené des contrôles réguliers. Cependant, nous pouvons bien légitimement nous interroger sur l'efficacité de ces contrôles internes et, surtout, réfléchir à la manière de les améliorer.

Madame la ministre, allez-vous demander des comptes à Proximus en lui ordonnant d'améliorer ses contrôles, de les renforcer et, éventuellement, de les adapter au type de fraudes ainsi qu'à leur complexité? Avez-vous contacté votre collègue Dermagne pour mobiliser des moyens en vue de sensibiliser les secteurs et d'inspecter les entreprises? Enfin, allez-vous demander à Proximus d'inscrire sur une liste noire les sous-traitants qui sont impliqués dans des fraudes?

09.09 **Petra De Sutter**, ministre: Oui, madame Fonck, comme vous, j'ai lu les journaux ce matin.

Er zouden op een aantal werven van Fiberklaar inbreuken vastgesteld zijn tegen de sociale wetgeving. Uiteraard heb ik direct informatie gezocht bij Proximus en zal ik die met u delen. Volgens de meest recente informatie waarover ik beschik, hebben de vaststellingen betrekking op werven van een aantal onderaannemers in de sector.

Ik wil eerst heel duidelijk stellen dat het voor mij, net zoals voor u, absoluut niet door de beugel kan dat bedrijven of onderaannemers van bedrijven een loopje nemen met de wetgeving en de sociale rechten van de medewerkers niet respecteren. Dat is onaanvaardbaar. Ik wil natuurlijk ook dat glasvezel snel kan worden uitgerold in ons land. Dat mag echter niet gebeuren ten koste van de medewerkers, onder welk statuut ze ook werken of voor welke instantie ze ook werken.

Ik lees en hoor van velen onder u dat Proximus als overheidsbedrijf rechtstreeks betrokken zou zijn. Voor zover we weten, werden er geen inbreuken vastgesteld op de meer dan 300 werven van Proximus zelf. Ik zal het zo meteen hebben over Fiberklaar.

Proximus heeft 300 werven, waarvoor hele strenge regels gelden en waar interne controles plaatsvinden. Enkel vorig jaar zijn er 22.175 audits op die 300 werven uitgevoerd en er werden geen inbreuken vastgesteld.

De inbreuken zouden zich volgens de pers situeren op werven van onderaannemers, via de joint venture Fiberklaar. Fiberklaar is een apart bedrijf als joint venture dat voor 50,1 % in handen is van de Zweedse investeringsmaatschappij EQT Infrastructure en voor 49,9 % van Proximus. Proximus heeft daar dus de rol van minderheidsaandeelhouder in de raad van bestuur en is niet vertegenwoordigd in het operationele management van Fiberklaar.

L'objectif de ces *joint-ventures* auxquelles participe Proximus consiste à accélérer le déploiement de la fibre. En tant qu'actionnaire principal de Proximus, l'État belge, bien sûr, peut soutenir la levée de capitaux externes. Mais nous ne pouvons évidemment pas permettre que des dérives sociales se produisent. J'ai tout de suite pris des contacts avec la direction de Proximus qui, en effet, m'a dit la même chose qu'à la presse, c'est-à-dire qu'elle était surprise par les constats d'infraction. Nous parlons donc de constats dans le cadre d'un contrôle, pas encore de condamnations mais, dans l'intervalle, Proximus a tout de suite lancé sa propre enquête. Je m'entretiendrai moi-même dans une heure ou deux avec le président du CA et avec le CEO de Proximus pour voir comment ils peuvent mettre en place des garanties supplémentaires, également au sein de Fiberklaar, afin d'éviter ces dérives à l'avenir.

Proximus affirme qu'agir de manière éthique est primordial pour l'entreprise. Les contrats avec les parties externes contiennent des dispositions claires sur le respect de la législation sociale et de la législation du travail. S'il s'avère que les contrats conduisent également à des condamnations, Proximus évaluera de manière critique ses propres procédures de contrôle et émettra des mesures vis-à-vis des parties concernées. Je discuterai de tout cela avec la direction incessamment.

Comme je l'ai déjà souligné, ces constats d'infraction concerneraient les sous-traitants et pas Proximus lui-même. Mais quoi qu'il en soit, ce n'est pas une excuse. La fraude sociale ne peut jamais être tolérée et certainement pas si elle implique directement ou indirectement, comme vous l'avez dit, une entreprise publique.

U kunt op mij rekenen om dit dossier verder uit te pluizen en indien nodig extra maatregelen te nemen zodat deze praktijken in de toekomst niet meer zullen voorvallen.

Ik stel samen met u vast dat opnieuw het ongebreidelde aantal niveaus van onderaannemingen voor

problemen zorgt. In de nieuwe contracten van Proximus zelf is intussen een beperking opgenomen. Indien zou blijken dat er effectief problemen zijn bij de onderaannemers, dient uiteraard een evaluatie van de interne controleprocedures in de contracten uitgevoerd te worden.

Proximus zou er bijvoorbeeld voor kunnen pleiten om garanties naar onderaannemingen die het opneemt in de eigen contracten, ook bij Fiberklaar te introduceren. U zult begrijpen dat, als aandeelhouder en lid van de raad van bestuur, de positie van Proximus ten aanzien van de uitvoerders van de werken van Fiberklaar anders is dan bij eigen opdrachten. Dat zou er echter niet toe mogen doen. Daarvan gaan wij dus ook werk maken.

Ik zal als voogdijminister van Proximus de nodige stappen zetten om een herhaling van deze feiten te vermijden, voor de eigen werven en voor de werven via joint ventures en onderaannemingen.

La société bpost ayant été mentionnée dans ce contexte, je tiens à préciser que des cas de fraude sociale n'ont jamais été relevés chez bpost. Vous mélangez les choses. Ce n'est pas un problème. D'autres acteurs étaient concernés.

Dans un autre dossier sur lequel on reviendra, on a immédiatement pris des mesures légales et on le fera ici aussi si cela s'avère nécessaire.

Ik zal niet toelaten dat die praktijken ook in andere sectoren dan de e-commerce sector plaatsvinden. Daartoe zal ik uiteraard heel snel overleggen met mijn collega-minister Dermagne.

09.10 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoord.

Collega's, ik benadruk nogmaals dat er ons geen natuurramp is overkomen, wel gaat het om een gevolg van het gevoerd beleid.

Mevrouw Verhelst, u zegt dat de regels onhaalbaar zijn. Ik vraag mij af wat er onhaalbaar is aan de bescherming van werknemers die hier tewerkgesteld zijn? Wij willen hun rechten garanderen. Uiteindelijk drukt dat immers de lonen van ons allemaal.

Mevrouw de minister, u hebt enkele voorbeelden gegeven. De enige manier om er een eind aan te stellen en om als overheid het goede voorbeeld te geven, is door dwingende sociale normen en door ketenverantwoordelijkheid zodat er echt iets verandert op de werkvloer. Het mag niet beperkt blijven tot holle woorden of zinloze charters, wij moeten nu echt iets veranderen op de werkvloer. Aan die uitbuiting moet een einde gemaakt worden.

09.11 Nahima Lanjri (cd&v): Mevrouw de minister, het minste wat van een overheid verwacht kan worden, is dat die haar eigen wetten en regels naleeft. Dat geldt naast de overheid evengoed voor de overheidsbedrijven en ook voor de bedrijven waarmee de overheidsbedrijven samenwerken. Dat een overheidsbedrijf in zee gaat, zij het via Fiberklaar, met verschillende onderaannemers die bij de Sociale Inspectie bekend staan vanwege het risico van de uitbuiting van werknemers, valt niet uit te leggen en evenmin goed te praten. Het doel, in dezen de snelle uitrol van het glasvezelnetwerk, heiligt niet alle middelen. Voor ons moet deze *race to the bottom* stoppen. Wij hopen dat wij daarbij op uw steun kunnen rekenen.

09.12 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, de race tegen de klok om glasvezel te installeren is een *race to the bottom* geworden, waarbij duizenden mensen in heel slechte arbeidsomstandigheden moeten werken. Wat ik daarbij vooral niet begrijp, is dat men bij Proximus doet alsof men daar niets van af wist. Wij zien dat allemaal in onze straten. Wij zien dat de mensen op kerstavond in het donker moeten werken. Wij zien dat ze op zaterdag werken. Wij zien het zelf voor onze ogen gebeuren, maar Proximus heeft niets gezien. Dat is gewoon onbegrijpelijk. Dit moet stoppen. Voor ons moet de overheid deze zaak in handen nemen. Het is door het hele probleem van de privatisering dat wij nu in deze situatie zitten.

09.13 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la ministre, vous avez beaucoup insisté sur l'importance de déployer rapidement la fibre optique. Cela ne justifie en rien ce qu'il s'est passé ici. Cela dure d'ailleurs peut-être depuis longtemps!

Vous avez aussi parlé d'éthique. Il ne s'agit pas d'une question d'éthique. Il s'agit ici de respecter la loi de A à Z. J'entends souvent l'État faire la leçon aux entreprises au sujet de la fraude sociale mais, dans ce cas, l'État et les entreprises publiques doivent assumer!

Je voudrais vous appeler à déployer un plan spécifique et solide de lutte contre la fraude sociale au sein de chaque entreprise dont vous avez la responsabilité. C'est urgentissime!

09.14 Kathleen Verhelst (Open Vld): Mevrouw de minister, los van de zaak over Proximus en Fiberklaar, sociale fraude zit in meerdere sectoren. Open Vld pleit alleen maar voor eerlijke handelspraktijken en correcte en gelijke regels voor iedereen die gerespecteerd en gehandhaafd worden.

Ik roep echter wel op om de bestaande regels te respecteren, toe te passen, te handhaven en haalbaar te houden in plaats van onze bedrijven steeds nieuwe regels op te leggen. De overheid moet zeker het goede voorbeeld geven en daarop toezien.

09.15 Christophe Bombled (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses.

Je constate deux choses.

D'abord, certains prennent parfois un malin plaisir à critiquer les pratiques des entreprises privées. Cependant, l'actualité nous rappelle que les mêmes critiques doivent alors s'abattre au sujet de la bonne gouvernance et du respect de la législation sociale au sein des entreprises publiques ou de leurs sous-traitants. En d'autres mots, balayons aussi devant notre porte!

Ensuite, ce qui nous amène aujourd'hui à ce dumping acharné provient de la pénurie de main-d'œuvre et du coût exorbitant du travail. Nous profitons une fois de plus de l'actualité de ce jour pour réclamer une réelle réforme du marché du travail. Nous devons proposer un marché du travail qui valorise l'effort par une diminution drastique de l'impôt sur le travail et le soutien à l'emploi. L'actualité nous le démontre une fois encore.

09.16 Laurence Zanchetta (PS): Madame la ministre, c'est donc bien la sous-traitance qui pose problème ici, la sous-traitance à grande échelle qui, on le sait, est un terreau fertile pour l'exploitation des travailleurs, le dumping social voire dans certains cas, la traite des êtres humains. Notre gouvernement a déjà pris à bras-le-corps la lutte contre le dumping social. Cette affaire nous démontre qu'il faut poursuivre dans cette voie en dressant des règles qui protègent les travailleurs et travailleuses pour qu'ils et elles puissent travailler et vivre dignement. Nos entreprises publiques doivent montrer l'exemple. Elles devraient être irréprochables.

09.17 Cécile Cornet (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie pour cette réponse.

J'entends votre attention à ce que les travailleurs soient bien traités sur les chantiers de Proximus, mais aussi ceux des sous-traitants de Proximus. J'entends votre volontarisme et votre volonté de dialoguer avec Proximus. Vous balayez devant votre porte. Cette initiative et ce volontarisme sont très positifs.

Il est important pour moi de rappeler qu'il faut arrêter de travailler avec des sous-traitants qui sont impliqués dans des fraudes. C'est aussi une responsabilité de Proximus.

Je voudrais relever, dans ce dossier, dans ce débat autour de cette question, une position du CNT, qui rappelait que la lutte contre le dumping social est "un combat commun syndicats-employeurs pour sauvegarder l'emploi et la compétitivité". J'adhère à cette vision, parce que lutter contre le dumping social, c'est soutenir l'emploi, c'est soutenir les travailleurs, et c'est aussi avancer concrètement vers un taux d'emploi de 80 %.

Je vous remercie, madame la ministre, pour votre engagement et votre volontarisme dans ce dossier.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

10 Vraag van Kristien Van Vaerenbergh aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "De recente ontwikkelingen in het terreurproces" (55003155P)

10 Question de Kristien Van Vaerenbergh à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "Les développements récents dans le procès des attentats" (55003155P)

10.01 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mijnheer de minister, het proces van de aanslagen is nog maar pas aan de gang. Wij zijn nu een volle maand bezig en het ene incident volgt op het andere. Eerst was er de discussie over de boxen, die voorspelbaar was. Daarna was er in het begin al het afvallen van een aantal juryleden, waarbij de vraag blijft of het aantal juryleden zal volstaan om tot het einde van de rit door te gaan. Vervolgens waren er de omstandigheden van het vervoer en de naaktfouilles. Vandaag lezen wij ten slotte in de krant dat Abdeslam absoluut weigert om nog naar de rechtbank te worden overgebracht.

Mijnheer de minister, wij weten allemaal dat er rechten van verdediging bestaan. Het begint er echter op te lijken dat die terroristen ons chanteren. Het zijn nota bene veroordeelde terroristen.

Intussen heeft het proces al heel wat vertraging opgelopen. Er wordt voorspeld dat het nog maandenlang zal duren. Wij wisten ook op voorhand dat de wereld naar ons kijkt. Dat wisten wij van tevoren. Het proces vergde dus een zeer goede voorbereiding. Niettemin blijkt het proces nu al een farce te zijn. Dat is uiteraard in de eerste plaats enorm erg voor de slachtoffers. Zij hebben heel lang moeten wachten op dit proces. Nu blijkt echter dat dit proces, dat deel moest uitmaken van de verwerking, dag na dag een bijkomende frustratie wordt. Dat had voorkomen kunnen worden.

Wij hebben mee een voorstel op tafel gelegd, dat ook ondertekend was door uw partij, zodat het proces niet op deze manier hoefde te verlopen.

Mijnheer de minister, ik weet al wat u mij zal antwoorden – voordien was u niet verantwoordelijk, u was minister van Justitie en het was aan het Parlement om een tweederdemeerderheid te vinden. Nu hebt u het over de scheiding der machten en stelt u dat alles wat er nu gebeurt onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter van het assisenproces valt. Mijnheer de minister, op die manier maakt u er zich iets te gemakkelijk vanaf.

Mijn vraag aan u heb ik u al verschillende malen gesteld. (...)

10.02 Minister Vincent Van Quickenborne: Mevrouw Van Vaerenbergh, het betreft inderdaad een uitzonderlijk proces, met name het grootste en waarschijnlijk ook het gevaarlijkste in ons land.

Het verloop van het proces valt onder de verantwoordelijkheid van de voorzitter, maar het garanderen van de veiligheid is mijn verantwoordelijkheid. Ik ga daar niet licht over. Het proces is door het OCAD ingeschaald op niveau drie. Dat betekent dat het risico en de dreiging reëel zijn, met name van een aanslag.

Het gaat hier om mensen waarvan sommigen veroordeeld zijn tot levenslang voor de aanslagen in Parijs, met 130 doden tot gevolg. Sommigen hebben al meermaals bedreigingen geuit tegen de politieagenten die hen bewaken. Een verdachte zou verteld hebben dat hij een mes wil meesmokkelen. Een andere verdachte zou verteld hebben dat hij suicide by cop zou willen uitlokken.

Vandaar dat er absoluut strenge veiligheidsmaatregelen nodig zijn, ook naaktfouilles. Daarvan heeft de rechter in kortgeding gezegd dat dit kan als het individueel gemotiveerd wordt. Dat gebeurt ook. We hebben het trouwens gevraagd aan de algemene inspectie van de politie, een onafhankelijk toezichtorgaan op de politie, en zij heeft bevestigd dat dit correct verloopt. Gisteren is er effectief een incident geweest waarbij een verdachte een politieagent zou hebben vastgegrepen, waarna men is moeten tussenkomen. Daar is een pv van opgesteld dat is overgemaakt aan het parket.

Ik heb het volste vertrouwen in de professionaliteit van onze politiemensen. Zij moeten immers dag na dag die dreiging analyseren. Zij moeten dag na dag de veiligheid van het proces garanderen. Ze doen dat in alle stilte en sereniteit, zelfs wanneer sommigen hun professionaliteit te pas en te onpas in twijfel trekken. Ik stel heel duidelijk dat ik hun adviezen zal blijven volgen en dat ik daar geen millimeter van zal afwijken. De veiligheid staat voorop.

10.03 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mijnheer de minister, dank u wel voor het antwoord. Ik ben blij dat

u voor het eerst erkent dat dit uw verantwoordelijkheid is. Ik hoop dat de veiligheid inderdaad gegarandeerd zal worden en dat het proces verder goed kan verlopen.

Het is jammer dat het proces nog altijd op deze manier verloopt. Zoals u weet hadden wij voorgesteld dat dit proces niet voor een assisenjury zou komen, waardoor de duur ervan beperkt zou worden en waardoor ook de risico's beperkt zouden worden. Ik meen dat het een gemiste kans is dat het Parlement ons voorstel niet heeft goedgekeurd.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Question de Michel De Maegd à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La réunion des contributeurs militaires de l'Ukraine qui se tiendra le 20 janvier 2023 en Allemagne" (55003153P)

11 Vraag van Michel De Maegd aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vergadering in Duitsland op 20 januari 2023 van de coalitie die Oekraïne militaire steun levert" (55003153P)

11.01 Michel De Maegd (MR): Madame la ministre de la Défense, demain à Ramstein en Allemagne, vous représenterez la Belgique au sein de l'Ukraine Defense Contact Group, qui réunira une quarantaine de pays sur invitation du Secrétaire à la Défense américain. Depuis février 2022, notre pays a tenu dignement sa place parmi les contributeurs à l'armée ukrainienne, au moyen d'une aide à la fois civile et militaire.

Aujourd'hui, la volonté russe de poursuivre cette effroyable agression contre Kiev semble présager un conflit qui s'éternise, avec des conséquences dramatiques pour les militaires, mais également pour les civils ukrainiens qui souffrent le martyre.

Ma première question concerne les contributions belges que nous pouvons apporter à l'armée ukrainienne dans les premiers mois de cette année. Bien entendu, madame la ministre, nous savons qu'une adéquation ou plutôt qu'une transition est nécessaire entre les matériels présents en ce moment sur le terrain et ceux que prévoient la loi de Programmation militaire.

Ma deuxième question porte sur la coopération des États européens dans la livraison de ces armes. On parle beaucoup actuellement des chars Leopard. La constitution de *pools* de pays est-elle, à vos yeux, suffisamment utilisée en vue de cette livraison et dans le soutien logistique? Qu'en est-il de la question des délais entre les annonces et les livraisons effectives? En effet, ces chars doivent être acheminés au plus près de la ligne de front; ce qui n'est pas une mince affaire. Et puis, comment convaincre les Allemands qu'il existe autour d'eux une unité européenne et américaine à cette fin et qu'ils ne sont pas seuls devant cette décision cruciale pour les Ukrainiens? Rappelons-le en effet, celle-ci constitue véritablement une révolution dans la politique étrangère allemande.

Enfin, la dimension politique ne doit pas être négligée au cours de cette réunion. L'Ukraine souffre, sa population et ses infrastructures sont visées massivement par les Russes. Les derniers jours ont été particulièrement meurtriers. Aujourd'hui plus qu'hier, les Ukrainiens ont besoin d'entendre un message de soutien ferme et sans ambiguïté, celui-là même qui est porté ce jeudi à Kiev par le président du Conseil, Charles Michel. Je vous remercie.

11.02 Ludivine Dedonder, ministre: Madame la présidente, monsieur De Maegd, je tiens tout d'abord à exprimer mes plus sincères condoléances aux autorités ukrainiennes, à la famille et aux amis du ministre de l'intérieur décédé hier lors d'un crash d'hélicoptère.

Cela fait près d'un an que cette tragédie dure, près d'un an que l'Ukraine est attaquée, près d'un an que son voisin blesse et tue des milliers de civils et de militaires, qu'il détruit ce qui leur est cher pour les forcer à les soumettre.

Accepter cela, ce serait accepter l'horreur et l'autoritarisme. Ce serait une mise en péril aussi de nos démocraties et des valeurs que nous défendons tous depuis la fin de la Seconde Guerre mondiale. C'est dans ce contexte que le Groupe de contact sur l'Ukraine se réunit demain à Ramstein pour la huitième fois, afin de coordonner nos efforts et compléter les besoins exprimés par l'Ukraine pour qu'elle puisse protéger sa population et son territoire.

Comme vous le savez, même si notre Défense est elle-même en pleine reconstruction, nous fournissons depuis le début de l'agression russe, et nous continuerons à le faire, un soutien militaire sur la base des stocks disponibles et en lien avec notre industrie de défense. Des livraisons additionnelles sont d'ailleurs prévues, notamment dans le cadre de la défense anti-aérienne et de la lutte antichar, tout en ne mettant pas en péril l'opérationnalité de nos troupes qui reste un point d'attention.

Jusqu'à présent, notre soutien en matériel militaire s'élève à un peu plus de 90 millions d'euros sous différentes formes. En outre, la Défense accueille et soigne des patients avec qui j'ai d'ailleurs pu échanger ces derniers jours à l'Hôpital militaire. La Défense forme les troupes ukrainiennes et participe aux initiatives d'approvisionnement en matériel coordonnées entre partenaires et Alliés.

Enfin, plus que jamais, la Belgique réitère son message à l'égard de la Russie de mettre fin à cette invasion.

11.03 Michel De Maegd (MR): Madame la ministre, je vous remercie pour votre réponse. Les efforts continus de la Belgique, la lutte antiaérienne et la lutte antichar sont le gage de notre crédibilité auprès de nos alliés. Ces efforts à hauteur de 90 millions d'euros représentent surtout un soutien vital pour le peuple ukrainien, mais aussi pour la stabilité et la paix en Europe. Ils doivent donc évidemment être maintenus.

Si vous me le permettez, je souhaiterais adresser un autre message au gouvernement. Chers collègues, le conflit ukrainien ne peut en occulter d'autres qui sévissent parfois aux portes de l'Europe. Ainsi, par exemple, en ce moment même, alors que l'hiver est rigoureux, 120 000 habitants du Haut-Karabakh sont privés de gaz, d'électricité, de nourriture et de soins d'urgence car l'Azerbaïdjan bloque le couloir de Latchine, ce cordon ombilical, ce seul point de passage vital qui les relie à l'Arménie et au reste du monde. Tout y est rationné. Des coupons de nourriture y seront distribués dès demain.

Soyons conséquents, il ne peut y avoir deux poids deux mesures! Comme pour l'Ukraine, la Belgique et l'Union européenne doivent se mobiliser pour faire cesser ces actes barbares.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

12 Question de Kathleen Depoorter à Sarah Schlitz (Égalité des genres, Égalité des chances et Diversité) sur "Les démarches entreprises par Unia pour faire invoquer des faits de racisme" (55003156P)

12 Vraag van Kathleen Depoorter aan Sarah Schlitz (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit) over "Het aanpakken van racisme door Unia" (55003156P)

12.01 Kathleen Depoorter (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mevrouw de staatssecretaris, Unia, het mensenrechteninstituut dat van de federale regering jaarlijks ongeveer 7 miljoen krijgt, kwam onlangs in het nieuws. Het was nogal schokkend.

Een werknemer van een Antwerps poetsbedrijf werd ontslagen, simpelweg omdat hij volgens zijn werkgever zijn job niet goed deed. Hij besloot dat aan te vechten en stapte naar de vakbond, wat wel vaker gebeurt. Plots gooide Unia zich echter in de strijd. Het raadde de werknemer actief aan om racisme in te roepen, terwijl die man verklaarde nooit met racisme geconfronteerd te zijn in dat bedrijf. Het arrest van het arbeidshof zegt: "Het arbeidshof kan zich niet van de indruk ontdoen dat het racistisch karakter van het ontslag van de werknemer vooral aangepreemd werd door Unia." Hoe legt u dat uit, mevrouw de staatssecretaris? Eigenlijk zou Unia dus beter Divida heten, want het verdeelt meer dan dat het verenigt.

Mevrouw de staatssecretaris, de Vlaamse regering heeft het goed begrepen en stapt af van die organisatie. Ik ben daar blij om. Zolang er nog een samenwerking is, is het echter aan u om ervoor te zorgen dat dergelijk misbruik van zeer ernstige feiten als discriminatie en racisme niet meer kan gebeuren.

Welke stappen hebt u reeds gezet sinds dat arrest? Hebt u ervoor gezorgd dat de persoon die de adviezen gaf, er bijvoorbeeld niet meer werkt of gesanctioneerd wordt? Hebt u de adviezen gecontroleerd?

Mevrouw de staatssecretaris, hoe zult u ons garanderen dat dergelijk misbruik, voor hun eigen agenda en statistieken, rond racisme en discriminatie niet meer kan gebeuren?

12.02 Staatssecretaris **Sarah Schlitz**: Mevrouw Depoorter, ik ben verbaasd over uw vraag, aangezien die betrekking heeft op een zaak waarover de rechtbank reeds uitspraak heeft gedaan. Racisme blijft een plaag in onze samenleving, vermits de cijfers van de afgelopen vijf jaar aantonen dat het zogenaamde rassencriterium nog steeds de voornaamste bron van discriminatie is op de arbeidsmarkt. Bestrijding van racisme betekent dat iedereen in onze samenleving, ongeacht zijn afkomst, dezelfde kansen krijgt en op gelijke manier wordt behandeld. Daarenboven hoef ik u niet eraan te herinneren dat racisme bij wet verboden is.

In het kader van de bestaande protocollen tussen Unia en de vakbonden nam een vakbond contact op met Unia in verband met een mogelijk geval van discriminatie bij het ontslag van een werknemer met een migratieachtergrond. Daarnaast waren er ook twee getuigen die apart contact opnamen met Unia. Op basis van al die aangereikte stukken stelde Unia in zijn advies dat er een vermoeden was van discriminatie, zodat de werkgever diende te bewijzen dat dit niet het geval was.

De vakbond trok hiermee naar de arbeidsrechtbank en kreeg in eerste instantie gelijk. De firma ging daarop in beroep bij het arbeidshof, dat anders oordeelde en stelde dat het ontslag te wijten was aan de tekortkomingen van de werknemer.

Het is niet aan mij om commentaar te geven op een rechterlijke beslissing. Unia is in dit geval opgetreden in het kader van zijn missie en zal dat ook in de toekomst blijven doen.

12.03 **Kathleen Depoorter** (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, *c'est triste* zei u net, toen u naar de microfoon liep. Weet u wat echt triest is? Een arrest van de rechter naast zich neerleggen. Zeggen dat het niet belangrijk is. Zeggen dat u gelijk hebt.

Mevrouw de staatssecretaris, uw ogen sluiten en uw oren dichtdoen betekent niet dat u gelijk hebt. Echte discriminatie, echt racisme moet worden bestreden. Dat moet worden aangepakt. Ik heb heel blij dat onze Vlaamse regering zich loswrikt van uw activistische, groene, dogmatische organisaties die op zoek gaan naar redenen om mensen valselijk te beschuldigen. Daar bent u mee bezig. Daar geeft u middelen aan.

De N-VA gaat daar niet in mee. Wij zorgen ervoor dat er een mensenrechteninstituut is dat wel opkomt voor de Vlaming, dat wel opkomt voor de mensenrechten en de grondrechten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

13 **Samengevoegde vragen van**

- **Dries Van Langenhove** aan **Nicole de Moor** (Asiel en Migratie) over "Het door illegalen bezette kraakpand te Schaarbeek" (55003142P)

- **Tim Vandenput** aan **Nicole de Moor** (Asiel en Migratie) over "Het kraakpand waar migranten en vluchtelingen verblijven te Brussel" (55003161P)

- **Greet Daems** aan **Nicole de Moor** (Asiel en Migratie) over "Het kraakpand in de Paleizenstraat" (55003168P)

- **Tomas Roggeman** aan **Nicole de Moor** (Asiel en Migratie) over "De situatie in het kraakpand te Schaarbeek" (55003166P)

- **Simon Moutquin** aan **Nicole de Moor** (Asiel en Migratie) over "De situatie in het kraakpand in de Paleizenstraat" (55003167P)

13 **Questions jointes de**

- **Dries Van Langenhove** à **Nicole de Moor** (Asile et Migration) sur "L'immeuble squatté par des illégaux à Schaarbeek" (55003142P)

- **Tim Vandenput** à **Nicole de Moor** (Asile et Migration) sur "Le squat où séjournent des migrants et des réfugiés à Bruxelles" (55003161P)

- **Greet Daems** à **Nicole de Moor** (Asile et Migration) sur "Le squat de la rue des Palais" (55003168P)

- **Tomas Roggeman** à **Nicole de Moor** (Asile et Migration) sur "La situation dans le squat de Schaarbeek" (55003166P)

- **Simon Moutquin** à **Nicole de Moor** (Asile et Migration) sur "La situation dans le squat de la rue des Palais" (55003167P)

13.01 Dries Van Langenhove (VB): Mevrouw de staatssecretaris, het gaat van kwaad naar erger met uw migratiebeleid. In 2022 waren er maar liefst 37.000 asielaanvragen, een stijging van 42 % ten opzichte van het jaar voordien. Het gevolg daarvan konden wij de afgelopen weken uitvoerig in de media zien: een kraakpand hier vlakbij, in Schaarbeek, met maar liefst 1.000 illegale migranten in de hoofdstad van de Europese Unie, een smerig kraakpand, met vecht- en steekpartijen, drugs, exotische ziektes die een gevaar vormen voor onze volksgezondheid en onlangs zelfs brandstichting. Het is zo erg in dat kraakpand dat zelfs de politie, vrijwilligers van het Rode Kruis en veiligheidsagenten het pand niet meer willen betreden uit angst voor de eigen fysieke integriteit.

Hoe kan het dat zoiets plaatsvindt in de hoofdstad van de Europese Unie? Moeten er echt doden vallen, voor u uw verantwoordelijkheid zult nemen? Moeten er opnieuw kinderen sterven, voor u uw ogen zult openen voor de menselijke miserie en leed die uw beleid creëert? Hoe staat het met uw outreachteam? Wat is dat daar aan het doen? Waarom ontruimt u dat pand niet gewoon? Waarom hebt u dat weken geleden niet gewoon gedaan? Hebt u zicht op het aantal dergelijke kraakpanden of illegale kampementen in onze hoofdstad? Weet u dat eigenlijk wel?

Mevrouw de staatssecretaris, hebt u eigenlijk wel de ambitie om uw job te doen? Dat vraag ik mij af. Durft u hier klaar en duidelijk te zeggen aan de Kamer dat u uw job zult doen, dat u de wet zult toepassen en dat u al die illegalen zult vastzetten en repatriëren naar hun land van herkomst? Ik hoor het u graag zeggen.

13.02 Tim Vandenput (Open Vld): Mevrouw de staatssecretaris, de situatie in het kraakpand in de Paleizenstraat is schrijnend, dat is voor iedereen duidelijk. Wat wij daar zien, is België onwaardig. Een mirakeloplossing ligt helaas niet zomaar in de schuif. Het zal bijzondere inspanningen vragen van veel mensen.

Het is wel belangrijk om, zoals in alle dossiers, naar de feiten en naar de verantwoordelijken te kijken. Lang niet alle aanwezigen in dat kraakpand zijn asielzoekers. Voor een deel gaat het ook over daklozen en waarschijnlijk ook over mensen die niet meer in België mogen zijn, al weten wij vandaag niet hoeveel het er zijn.

Voor ons is het essentieel om zo snel mogelijk in kaart te brengen wie van de bewoners van het kraakpand in een asielprocedure zit of daar recht op heeft en dus op opvang. Daar bent u politiek verantwoordelijk voor. Voor wie geen asielzoeker is en in het kraakpand verblijft, richten wij ons met Open Vld tot de gemeente Schaarbeek en tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het komt het gemeentebestuur, de burgemeester en ook de bevoegde Brusselse minister toe om mee te werken aan een oplossing.

Mevrouw de staatssecretaris, hoe verloopt de samenwerking met de gemeente Schaarbeek en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, die in dezen ook een verantwoordelijkheid hebben? Zullen die instanties het kraakpand binnenkort ontruimen?

Er wordt geschat dat 75 % van de personen die er momenteel verblijven, recht heeft op een asielprocedure. Klopt dat cijfer? Hoe verloopt de identificatie? Zijn de Dienst Vreemdelingenzaken en Fedasil klaar om de betrokkenen op te vangen?

13.03 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, ik ben vorige week naar de Paleizenstraat gegaan. Heel wat kwetsbare mensen beschutten zich daar immers tegen weer en wind. Er zijn ook heel veel mensen die op de vlucht zijn voor oorlog en bombardementen. Als ze hier eenmaal aankomen, hebben ze geen andere keuze dan op straat te slapen omdat er onvoldoende opvangplaatsen zijn. Als het dan, zoals vandaag, vriest, moeten deze mensen natuurlijk op zoek gaan naar beschutting zoals in een pand in de Paleizenstraat.

Wat ik daar heb gezien, tart alle verbeelding. Het gaat over mensen. Als ik een vorige spreker hoor, wordt dat precies vergeten. Het gaat echter over kwetsbare mensen die in erbarmelijke omstandigheden moeten overleven. Mensen slapen daar op de grond. Er zijn slechts drie toiletten en er is amper stromend water. Ondertussen gaat hun gezondheid er sterk op achteruit. Deze mensen worden aan hun lot overgelaten. Ze krijgen zelfs niet het absolute minimum, namelijk het recht op een bed, eten en een douche.

Wat zegt dat over een regering, mevrouw de staatssecretaris, als zij zelfs het absolute minimum voor de meest

kwetsbaren niet kan garanderen?

Deze mensen moeten overleven in mensonwaardige omstandigheden en dat kunnen we gewoon niet aanvaarden. Ik heb in de Paleizenstraat veel ellende gezien, maar ook veel solidariteit. Vrijwilligers zijn daar dag in dag uit aanwezig om het voor deze mensen toch en beetje draaglijker te maken. We kijken natuurlijk ook naar u en naar deze regering. Het gaat hier namelijk over fundamentele mensenrechten.

Mijn vraag is dan ook heel eenvoudig: wanneer zult u een einde maken aan deze menselijk onwaardige toestand? Mevrouw de staatssecretaris, los dit op.

13.04 Tomas Roggeman (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, de asielcrisis wordt alleen maar erger. Vorig jaar noteerden we 36.000 asielaanvragen, het equivalent van een kleine stad. Het systeem kraakt in zijn voegen en dat is een gevolg van uw beleid. Het is Vivaldi zelf dat ervoor kiest om de instroom niet te beperken, om geen ontradingscampagnes te voeren en om de gedwongen terugkeer te halveren. Het resultaat van dat wanbeleid zien we in de rechtbanken, met duizenden veroordelingen vanwege schending van de mensenrechten door Vivaldi. Het resultaat van dat wanbeleid zien we ook op het terrein, zoals in de Paleizenstraat, waar bijna 1.000 mensen in een kraakpand in onmenselijke omstandigheden verblijven en waarvoor u wekenlang de verantwoordelijkheid op het lokaal bestuur hebt afgeschoven.

Eerlijk is eerlijk, mevrouw de staatssecretaris, u beslist dat niet alleen. De meerderheidspartijen beslissen dat samen. Beste vivaldipartijen, u organiseert de asielcrisis zelf en dan komt u hier schande roepen over de gevolgen van het beleid van uw eigen regering. Neem uw verantwoordelijkheid toch eindelijk eens op. *Ecolo et PS, assumez*. Dit is uw beleid, uw coalitie. Dit beleid is niet te Vlaams, het is te links. U wilt zoveel mogelijk verblijfsstatuten toekennen, u wilt zo weinig mogelijk uitgeprocedeerden terugsturen naar hun eigen land en vervolgens bent u verbaasd dat er een asielcrisis is. Stop die hypocrisie.

Week na week verklaart u in de pers dat uw geduld op is. Mevrouw de staatssecretaris, deze week was het de beurt aan Jong Groen. U zult dat wel gelezen hebben. Jong Groen eiste dat u de situatie in de Paleizenstraat zou oplossen. Anders zouden zij uit de regering stappen. Wel, Groen, hoe zit het nu? Is het opgelost? U zit hier nog, met al uw loze dreigementen.

Mevrouw de staatssecretaris, als u echt wilt wachten tot er een consensus is in de regering, dan zitten we hier nog tot sint-juttemis. Hoelang moet deze toestand eigenlijk nog duren?

13.05 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Madame la secrétaire d'État, cela fait un an que nous vous interrogeons, ainsi que votre prédécesseur, sur la crise de l'accueil. Cela fait un an que des centaines de personnes dorment dans la rue, dans des squats ou chez des connaissances faute de places dans le réseau d'accueil. Cela fait des mois que la Belgique est condamnée par nos tribunaux ou par la Cour européenne des droits de l'homme. Cela fait des mois que nous mettons sur la table, avec la société civile, des solutions pragmatiques – et pas idéologiques – pour que personne ne dorme dans la rue, pour que l'État belge respecte enfin le droit.

Aujourd'hui, tous les regards sont posés sur le squat rue des Palais. Soyons clairs: l'occupation de ce bâtiment n'est pas la cause de la crise que nous vivons, c'est la conséquence! C'est la conséquence d'une crise inacceptable, inadmissible et inhumaine.

Je me suis rendu rue des Palais avant Noël et je peux vous assurer que vous ne sortez pas indemne d'une telle visite. Des centaines de personnes sont entassées et attendent des jours et des mois d'être accueillies dans un centre approprié. Au fil des couloirs, vous croisez des regards vides, ceux de la détresse, ceux de la peur, ceux de l'attente de personnes qui ont fui des horreurs et qui, pour certaines, ont parcouru des milliers de kilomètres.

Nous ne pouvons pas nous habituer à l'inacceptable, c'est un devoir politique mais c'est aussi un devoir moral.

Nous devons dépasser nos différences, trouver des solutions. C'est la différence avec la N-VA, nous voulons trouver des solutions pour enfin avoir une politique humaine et juste.

Madame la secrétaire d'État, à quand une solution alternative pour les habitants de la rue des Palais? À quand

une coordination avec les Régions, avec les ONG, avec les habitants pour une évacuation? À quand cette fin de crise de l'accueil? À quand le déclenchement d'une phase fédérale d'urgence? À quand une sortie prématurée des centres des personnes expulsables? À quand un respect de l'État de droit? À quand un accueil juste et humain?

13.06 Staatssecretaris **Nicole de Moor**: Beste collega's, ik deel uw bezorgdheid. De omstandigheden waarin de mensen verblijven in het kraakpand in de Paleizenstraat zijn schrijnend. Wij moeten die mensen daar zo snel als mogelijk weghalen. Want ja, mevrouw Daems, het gaat over mensen. Dat hoeft u mij niet te vertellen.

Fedasil start daar ook niet pas vandaag mee. Nadat eerder ter plaatse al voor medische ondersteuning werd gezorgd, is Fedasil nu al een maand bezig asielzoekers stapsgewijs uit het kraakpand over te brengen naar de opvangcentra. Op dit ogenblik zijn er al 150 asielzoekers overgebracht naar het netwerk van Fedasil. Tegen het einde van de week zullen het er een kleine 200 zijn. Wij moeten echter stapsgewijs te werk gaan, want elke dag opnieuw komen er in ons land kinderen en families aan die ook asiel aanvragen en die vangen wij prioritair op. Zij zijn het meest kwetsbaar.

Afin de savoir qui a droit à l'accueil chez Fedasil, Fedasil doit pouvoir identifier qui a une procédure d'asile en cours. Fedasil travaille, depuis un certain temps, avec des organisations sur le terrain et des avocats pour vérifier quels demandeurs d'asile séjournent dans ce bâtiment. Fedasil a également contacté, à plusieurs reprises, la personne qui s'est présentée dans les médias comme responsable du bâtiment et qui prétend avoir une liste de 500 noms. Fedasil aurait pu utiliser cette liste pour déterminer qui a droit à une place d'accueil. Mais malgré plusieurs demandes, cette liste n'a pas été remise. Depuis aujourd'hui, la Région bruxelloise et le Samusocial organisent leur propre *screening* en collaboration avec Fedasil, afin de vérifier qui séjourne dans le bâtiment. À cette fin, il existe une coopération constructive avec le ministre-président de la Région de Bruxelles-Capitale, M. Vervoort.

Het is onze wil om alle asielzoekers uit het pand zo snel mogelijk over te brengen naar asielcentra. De voorbije weken werd echter ook steeds duidelijker dat er daarnaast ook een grote groep dakloze mensen, die niets met de asielprocedure te maken hebben, in het gebouw verblijft. Ook in verschillende reportages die journalisten maakten, kwam dat naar voren.

Laat mij duidelijk zijn, ook over die groep mensen ben ik heel bezorgd. Het is echter niet aan Fedasil om voor die groep opvang te voorzien, Fedasil is enkel bevoegd voor het organiseren van opvang voor asielzoekers. Het gaat hier niet over het afschuiven van mijn verantwoordelijkheid, maar voor daklozenopvang zijn nu eenmaal anderen bevoegd. Ik neem mijn verantwoordelijkheid, anderen moeten dat ook doen. Enkel als iedereen zijn deel doet, zullen wij snel een einde kunnen maken aan die schrijnende situatie.

De mensen zonder papieren hebben inderdaad geen recht op opvang bij Fedasil. Dat betekent echter niet dat wij voor hen niet aan oplossingen moeten werken. De oplossing ligt in het aanklappende terugkeerbeleid dat wij in de huidige regeerperiode op touw hebben gezet om mensen zonder wettig verblijf actief te begeleiden naar terugkeer. Onwettig verblijf is immers nooit een goede oplossing, niet voor de samenleving en zeker niet voor de betrokkene zelf.

Collega's, het jaar 2022 was een uitzonderlijk jaar. Meer dan 100.000 mensen zochten een vorm van bescherming in ons land. Ook dit jaar zullen wij wellicht nog een hoge migratiedruk ervaren. De oplossing ligt niet enkel in crisisbeheer, een grondige hervorming van het beleid is nodig. Een eerste pakket hervormingen ligt klaar. Daar zet ik de komende tijd mijn schouders onder. Niemand kan de status quo op het vlak van migratie nog langer aanvaarden.

13.07 **Dries Van Langenhove** (VB): Beste collega's, ik wil nog even een denkoefeningetje met u maken, want ik denk dat een aantal van u het nog altijd niet goed begrijpt. Als men jaar na jaar na jaar tienduizenden asielmigranten in dit land toelaat, waarvan achteraf meer dan de helft asielbedriegers blijken te zijn, en als men die mensen vervolgens niet naar hun land van herkomst terugstuurt, wat krijgt men dan? Dan krijgt men honderdduizenden illegalen in dit land. Volgens een schatting van de regering zou het in België om 200 000 illegalen gaan. Dan krijgt men kraakpanden zoals in Schaarbeek, waar zich totale wantoestanden afspelen. Dan krijgt men dit.

(De heer Van Langenhove toont een foto)

Men krijgt sloppenwijken. Het gaat hier niet om sloppenwijken in New Delhi of Brazzaville, dit is een sloppenwijk in Brussel, in de hoofdstad van de Europese Unie, in de hoofdstad van België. Uw migratiebeleid maakt van onze steden de derde wereld. Dat is de realiteit.

13.08 Tim Vandenput (Open Vld): Mevrouw de staatssecretaris, we zijn blij te horen dat verschillende organisaties en de betrokken overheden samenwerken.

Het moet echter wel stoppen dat het middenveld en politici vanuit linkse hoek de federale regering en u steeds met de morele vinger wijzen. U bent als staatssecretaris in de federale regering verantwoordelijk voor de asielzoekers in dat pand en voor degenen die naar hun land van oorsprong moeten terugkeren. U bent echter niet verantwoordelijk voor wat daarbinnen, in dat kraakpand gebeurt. De gemeente Schaarbeek en bevoegd minister Maron zijn daarvoor verantwoordelijk. Zij moeten de wantoestanden daar stoppen. Ik vraag hen dringend om tot actie over te gaan en het kraakpand te ontruimen. Dat is de enige oplossing.

13.09 Greet Daems (PVDA-PTB): Mevrouw de staatssecretaris, 150 van de naar schatting 750 asielzoekers hebben ondertussen een opvangplaats gekregen. Dat verdient echt nog geen applaus. U belooft dat het er tegen het einde van de week waarschijnlijk 200 zullen zijn. Dat gaat dan over 50 mensen per week. Dat betekent dat het hier nog maanden zal duren, vooraleer de mensen die er recht op hebben, een opvangplaats zullen krijgen.

Volgens de PVDA moet u een tweesporenbeleid voeren, een beleid van opvang en een van ondersteuning ter plaatse. Terwijl de betrokkenen wachten op een opvangplaats, is het uw job om ervoor te zorgen dat zij op zijn minst op een menswaardige manier behandeld worden. Zorg ervoor dat het daar leefbaar wordt. Dat is het minste wat u kunt doen.

13.10 Tomas Roggeman (N-VA): Mevrouw de staatssecretaris, u wilde het met uw regering beter doen dan vorige regeringen en zeker veel beter dan de regering-Michel, toen het beleid zogezegd onmenselijk en onverantwoordelijk was. U hebt er massaal veel middelen voor gekregen. Wat moeten we vandaag vaststellen? Het beleid is nog nooit zo slecht geweest als vandaag, met massale veroordelingen, duizenden vonnissen tegen de Belgische Staat, minderjarigen die op straat leven en zelfs een overledene in een kraakpand.

Nu zien we wat de grote verklaringen over menselijke waarden van de linkse partijen van de afgelopen jaren eigenlijk waard zijn. Jong Groen wilde ten minste consequent zijn en uit de regering stappen, maar oud Groen blijft mooi zitten. Blijkbaar wegen de postjes dan toch zwaarder door dan de waarden over menselijk asielbeleid en al uw grote verklaringen.

Het is in elk geval duidelijk dat het zo niet verder kan. U moet het geweer van schouder veranderen. Het enige humane asielbeleid is een centrumrechts beleid naar Australisch model (...)

13.11 Simon Moutquin (Ecolo-Groen): Madame la secrétaire d'État, je pense qu'au-delà de la situation des demandeurs d'asile, le plus dur dans cette crise est de voir que certains partis politiques se réjouissent et rient de la situation. Ils en font un enjeu électoral et une variable d'ajustement électoral pendant que des gens sont dans la rue, ce qui est la seule chose qui devrait nous préoccuper. Nous avons créé 8 000 places dans les centres d'accueil. Nous avons mis fin à l'enfermement des enfants. Nous recréons dans les communes des places que vous avez détruites, monsieur Francken! Nous sommes en train de trouver des solutions. Nous ne quitterons pas un gouvernement pour mettre l'extrême droite au pouvoir. Nous trouvons des solutions et nous restons pour ces gens-là!

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

La **présidente**: Ceci clôture la séance des questions d'actualité.

Propositions de résolution

Voorstellen van resolutie

14 Proposition de résolution relative aux parents isolés et aux personnes isolées (3068/1-3)

14 Voorstel van resolutie betreffende de alleenstaande ouders en alleenwonenden (3068/1-3)

Cette proposition a été adoptée par le comité d'avis pour l'Émancipation sociale en application de l'art. 76 du Règlement.

Dit voorstel is aangenomen door het adviescomité voor Maatschappelijke Emancipatie met toepassing van art. 76 van het Reglement.

Discussion **Bespreking**

Le texte adopté par le comité d'avis sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3068/2)**

De door het adviescomité aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking (Rgt 85, 4) **(3068/2)**

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Van Hoof, rapporteur, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

14.01 Eva Platteau (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, beste collega's, deze resolutie over alleenstaanden en alleenstaande ouders is een werk van het adviescomité voor Maatschappelijke Emancipatie, waar wij met de verschillende partijen heel constructief hebben samengewerkt aan een tekst waarin heel veel zaken staan over een belangrijke groep in onze samenleving, namelijk de alleenstaanden en alleenstaande ouders.

Vijfenveertig procent van de Belgische huishoudens bestaat uit alleenstaanden, met of zonder kinderen. Deze Kamer geeft vandaag dus een krachtig signaal aan de regering. Wij vragen om meer aandacht te hebben voor die maatschappelijke realiteit.

Onze samenleving is veranderd de voorbije decennia en blijft veranderen. Het is aan de politiek om zich aan te passen aan die maatschappelijke evoluties. Relaties zijn niet meer voor het leven. Het kerngezin met een kostwinner is niet meer van deze tijd. Het beleid gaat echter nog steeds al te veel uit van het traditionele kostwinnersmodel of gezinsmodel met tweeverdieners. Daar tegenover staat die grote en diverse groep van alleenstaanden en mensen met andere samenlevingsvormen. Sommigen kiezen er bewust voor om alleen door het leven te gaan. Voor anderen is alleen wonen geen bewuste keuze. Het is ook een dynamisch gegeven, in onze levensloop wisselen periodes waarin wij alleen zijn af met periodes waarin we samenwonen met anderen. Het is belangrijk dat wij oog hebben voor die diversiteit in leefvormen en dat wij de keuzevrijheid van het individu centraal zetten, om de levensvorm te kiezen die het beste past, zonder daarbij onevenredig benadeeld te worden.

Door de inflatie wordt het leven duurder. De prijzen in de winkels stijgen. Wij worden geconfronteerd met hoge energiekosten. Wij weten dat alleenwonenden daardoor des te zwaarder getroffen worden.

Alleenwonenden met of zonder kinderen worden momenteel ook onevenredig fiscaal benadeeld. We vragen daarom dat de regering in haar fiscale hervorming zorgt voor een evolutie in de richting van een leefvormneutraler fiscaal stelsel. We willen ervoor zorgen dat mensen niet worden bestraft indien ze ervoor kiezen samen te wonen. Binnen de FOD Sociale Zekerheid werd een werkgroep opgericht die zal onderzoeken in welke mate het statuut van wettelijk samenwonenden al dan niet geleidelijk afgeschaft moet worden. We verzoeken de regering in haar gevoerde beleid meer rekening te houden met nieuwe samenlevingsvormen en zorgformules. Dit is een belangrijk punt voor de Ecolo-Groenfractie. Er zijn ook meer mensen die voor cohousing en kangoeroewonen kiezen en de huidige regels mogen dat niet belemmeren.

Wij zijn ook voorstander om de voor- en nadelen van de individualisering van sociale rechten te onderzoeken. Sommige experts pleiten daarvoor. Kiezen voor samenwonen heeft nog te vaak een negatieve impact op de

berekening van sociale uitkeringen. Nochtans heeft de samenleving er ook baat bij indien mensen ook buiten de klassieke liefdesrelatie voor een vorm van samenwonen kiezen, bijvoorbeeld met volwassen kinderen of bejaarde ouders. Verder kan dit ook veel voordelen hebben op maatschappelijk vlak. Er heerst immers een woon- en energiecrisis. Door samen te wonen kan het ruimtegebruik geoptimaliseerd en de energiefactuur verkleind worden. Het zou dus goed zijn om mensen niet te straffen voor individueel opgebouwde rechten als ze kiezen voor een bepaalde samenlevingsvorm.

We vragen met deze resolutie ook aandacht voor de genderdimensie en de combinatie van werk en gezin. In ruim acht op tien eenoudergezinnen is een moeder gezinshoofd. Vaak werkt zij ook met deeltijdse contracten en loopt zij een groter risico van armoede. Voor veel alleenstaande ouders is de combinatie tussen werk en gezin, evenals voor tweeverdieners, een grote uitdaging. Zij hebben ook minder gemakkelijk toegang tot verlostelsels als tijdskrediet en ouderschapsverlof. We moeten alles in het werk stellen zodat zij werk- en zorgtaken kunnen combineren.

Ook op het vlak van de arbeidsparticipatie moeten wij bekijken hoe wij de drempels kunnen wegnemen voor alleenstaande ouders om te participeren aan de arbeidsmarkt. De deelstaten spelen daar inderdaad ook een rol in. Dat was een van de redenen waarom de N-VA ervoor koos om het voorstel uiteindelijk niet goed te keuren, maar als wij de doelstelling op het vlak van de arbeidsparticipatie willen bereiken, dan moeten wij ook naar de deelstaten kijken en samenwerken, ook op het vlak van het onderwijs, het openbaar vervoer en de arbeidsmarkt bemiddeling. Zo vragen wij bijvoorbeeld aan de VDAB om ook rekening te houden met eenoudergezinnen voor wie de arbeidstijden en woon-werkverplaatsingen moeten worden afgestemd op de schooluren of de beschikbaarheid van de kinderopvang.

Zorgtaken zijn heel belangrijk in de samenleving. Het opvoeden van jonge kinderen is een ontzettend belangrijke opdracht, dus wij moeten alle ouders en zeker alleenstaande ouders zoveel mogelijk ondersteunen en kansen geven in plaats van hen te sanctioneren. Wij moeten zorgen voor betaalbare en kwalitatieve kinderopvang. Dat is op dit moment een groot probleem in Vlaanderen, zowel voor gezinnen met twee ouders als voor eenoudergezinnen. Wij vragen in de tekst dan ook aandacht voor een betaalbare kinderopvang. (...)

De **voorzitter**: Uw spreektijd zit er al een minuut op, mevrouw Platteau.

14.02 Chanelle Bonaventure (PS): Madame la présidente, chers collègues, la situation des familles monoparentales est au cœur des préoccupations de mon groupe depuis très longtemps. En témoignent les nombreuses propositions que nous avons déposées à ce sujet.

Nous pencher sur les besoins et le quotidien des parents solos et des personnes isolées au sein du Comité d'avis pour l'Émancipation sociale était donc, pour nous, très important. Cette décision a été prise alors que la crise que nous connaissons n'en était qu'à ses balbutiements. La crise énergétique et la spirale inflationniste que celle-ci a engendrée n'a évidemment contribué qu'à détériorer la situation, comme l'ont montré les auditions que nous avons menées.

En 2020, 27,4 % des familles monoparentales dont – je le rappelle – 80 % sont des femmes avec enfant se trouvaient en situation de privation matérielle et sociale. Le risque pour elles de tomber dans la pauvreté est, en effet, bien plus grand parce qu'elles sont souvent contraintes de travailler à temps partiel pour s'occuper de leur enfant. De plus, comme personne isolée, la fiscalité ne leur est pas toujours favorable. Elles doivent également faire face, seules, à toute une série de frais qui sont d'ailleurs trop souvent majoritairement portés par les mères célibataires, surtout lorsque la pension alimentaire à laquelle elles ont droit n'est pas payée. Il s'agit d'un des points soulevés lors des échanges au sein du Comité. Nous nous réjouissons d'ailleurs que notre résolution visant à améliorer l'accessibilité et le fonctionnement du Service des créances alimentaires ait pu être votée, en novembre dernier, par notre assemblée.

Nous saluons en outre les mesures déjà prises par le gouvernement. Je pense ici en particulier aux initiatives prises par la ministre Lalieux, dont notamment l'extension du programme MIRIAM qui permet maintenant aux plus petits CPAS d'accompagner et de soutenir de manière intensive les femmes seules avec enfant. Je suis d'ailleurs ravie que soit compté parmi eux le CPAS de Dison qui a accompli un travail remarquable pour mener à bien ce projet. Je pense également au grand plan de lutte contre la pauvreté et les inégalités, approuvé par le gouvernement fédéral en juillet 2022 qui vise à accorder une attention toute particulière aux familles monoparentales.

Figure d'ailleurs dans ce plan toute une série de mesures qui se retrouvent dans le texte dont nous disposons aujourd'hui. Nous regardons donc dans la même direction et c'est important pour la concrétisation des demandes que nous formulons. Il en va ainsi par exemple du relèvement des allocations les plus basses vers le seuil de pauvreté, de l'automatisation de certains droits et de la lutte contre le non-recours. Il en va ainsi également du renforcement de la participation au marché du travail en s'attaquant notamment aux pièges à l'emploi.

Mais notre travail au sein du Comité, à la suite d'une série importante d'auditions, nous a permis de dégager d'autres pistes concrètes pour aller encore plus loin afin de répondre aux besoins de ces parents solos et personnes isolées.

Bien sûr, pour nous, socialistes, il sera indispensable de continuer à travailler à l'individualisation des droits sociaux et nous avons plaidé en faveur d'une demande pour évaluer la pertinence de maintenir le statut de cohabitant légal. Et, pour nous, poser la question, c'est évidemment y répondre.

En matière d'emploi, il y a évidemment cette nécessité de permettre à chacune et chacun, en particulier à toutes ces mamans solos, de concilier plus aisément leur vie privée et leur vie professionnelle. Certaines femmes souhaitent travailler à temps plein mais peinent à trouver des solutions de garde pour leur enfant ou ne savent tout simplement pas les payer et n'ont donc d'autre choix que d'y renoncer.

Elles peinent à pouvoir s'absenter quand leur enfant est malade, alors qu'elles sont seules dans le ménage à pouvoir le faire. Les familles ont souvent un rôle important à jouer mais toutes les personnes seules, avec ou sans enfant, n'ont pas toujours la chance d'être épaulées.

Parmi tous les récits entendus au travers des rencontres de ces derniers mois, je pense en particulier à ceux du collectif des mamans solos et de Samirah dont le témoignage m'a marqué. Pour les parents seuls, l'espoir est grand aujourd'hui quant à l'issue de nos travaux qui ouvrent la perspective de pouvoir souffler, tenir la tête hors de l'eau, sortir de la pression permanente subie. De nombreuses mesures pourraient représenter une grande éclaircie dans leur quotidien.

Il est dès lors important de simplifier, d'harmoniser et d'optimiser avec les partenaires sociaux les différents systèmes de congé, en accordant une attention particulière et en tenant compte des besoins spécifiques des familles monoparentales.

L'organisation du travail doit également faire l'objet d'une attention particulière. Il faudra sensibiliser les employeurs à la situation des personnes seules avec enfant et aux possibilités existantes comme le télétravail, la possibilité de s'absenter facilement quand son enfant est malade, des horaires de travail calqués sur les heures d'école lorsque c'est possible, etc. Il faudra également penser à soutenir les aidants proches, réfléchir à la question de l'égalité salariale entre les femmes et les hommes qui reste un de nos combats et qui mériterait une réflexion plus large. Je remercie également les membres qui ont défendu l'idée d'un label "égalité salariale", en faisant ainsi directement référence au texte que nous avons déposé voici quelques années déjà.

En matière de soins de santé et concernant l'accessibilité aux soins, je pense aussi qu'il faudra penser à améliorer l'accès au BIM car beaucoup de personnes ignorent qu'elles y ont droit. Il y a aussi la question du règlement collectif de dettes. Un texte a été déposé et présenté hier en ce sens en commission de la Justice.

Je vais réduire la durée de mon intervention. Je conclurai en remerciant Mme Van Hoof, rapporteuse de nos travaux, pour le travail qu'elle a effectué en essayant de prendre en considération toutes les demandes, dans l'objectif de nous proposer un texte rassemblant tout ce qui avait été suggéré. J'espère qu'il aura un impact positif concret sur la situation et le quotidien des parents solo (...)

La **présidente**: Chers collègues, je vous demande de respecter le temps de parole de cinq minutes.

14.03 Nathalie Dewulf (VB): Collega's, met deze resolutie zou er een verbetering moeten komen voor de alleenstaande ouders en voor de alleenwoners. Onze fractie kan zich zeker vinden in deze resolutie. Wie kan er immers tegen zijn?

De inflatie is torenhoog. Daardoor krijgen steeds meer mensen moeite om rond te komen. Zelfs de middenklasse moet nu een beroep doen op de voedselbank. Wij maken een nooit geziene crisis mee, een crisis waardoor ook de middenklasse steeds verder wegzakt in de armoede. Het leven is duurder. Daarbij gaat het al lang niet meer enkel over de stijgende energieprijzen. Ook voeding en de andere basisvoorzieningen zijn in prijs gestegen. Eén op acht landgenoten kan wegens geldproblemen niet naar de dokter of naar de tandarts gaan. Ik som maar enkele dingen op.

Uit de jaarlijkse armoedestatistiek van Statbel is nogmaals gebleken dat alleenstaande ouders of eenoudergezinnen tot de grootste risicogroepen zijn gaan behoren. De groep van de alleenstaande ouders is in de voorbije tien jaar sterk gestegen. Moeders zouden de grote meerderheid uitmaken van de alleenstaande ouders die het vaakst in de problemen komen. Eén van de redenen daarvoor is dat vrouwen meestal minder goed betaalde jobs hebben. De kansarmoede in die groep is met 6,10 % toegenomen.

Positief is dat de armoedecijfers in vergelijking met 2019 lichtjes gedaald zijn. Maar er komen moeilijke tijden aan, heel moeilijke tijden. De personen die in armoede terechtkomen, zijn vooral alleenstaanden, eenoudergezinnen, ouderen en grote gezinnen. Het is moeilijk als alleenstaande met of zonder kinderen om financieel rond te komen. Er is een stijging met 50 % in het aantal leefloondossiers in vergelijking met 2012.

Wij merken ook een stijging op van het aantal budgetmeters voor elektriciteit en gas. De toekomst ziet er niet rooskleurig uit, zeker niet met de huidige energieprijzen. Het is jammer dat het zolang heeft moeten duren en dat er een crisis voor nodig was vóór de regering en de lokale besturen tot het besef kwamen dat maatregelen broodnodig zijn.

En er is nog een probleem. Alleenstaande ouders of eenoudergezinnen die net te veel verdienen, in feite de lagere middenklasse, maar het toch moeilijk hebben om de eindjes aan elkaar te knopen, hebben nergens recht op. Dat is toch absurd. Sommige alleenstaande ouders of eenoudergezinnen moeten twee jobs combineren om rond te komen. Het spreekt voor zich dat het sociale leven in dat geval stevig aan kwaliteit moet inboeten.

Een huis kopen kan ook al niet voor alleenstaanden of eenoudergezinnen. Banken geven niet graag een lening aan singles tenzij de ouders zich borg stellen. Alleenstaande ouders of singles ondervinden ook discriminatie bij de aankoop of huur van hun woonst. Wettelijk is dit verboden.

Deze resolutie wil verandering brengen in deze schrijnende problematiek. Onze fractie hoopt dan ook dat de problematiek met deze resolutie ernstig en dringend zal worden aangepakt. De doelstellingen zijn mooi en die kunnen we uiteraard volledig onderschrijven. Wel vinden we er veel algemene formuleringen in terug, zonder een concrete invulling en timing. Zo blijven de vragen over de hervorming van de belastingen en de pensioenen bestaan. Ik druk nogmaals onze hoop uit dat alle betrokkenen prioritair aandacht aan de uitvoering van deze resolutie zullen schenken.

Het Vlaams Belang zal deze resolutie dan ook volmondig steunen.

14.04 Els Van Hoof (cd&v): Mevrouw de voorzitter, als rapporteur heb ik geen mondeling verslag gebracht, daarom zal ik de resolutie nu iets uitgebreider toelichten, met uw toestemming.

Collega's, alleen is maar alleen, dat motto geldt helaas nog te vaak voor de 45 % Belgen die alleenstaand of alleenstaande ouder zijn. Het adviescomité voor Maatschappelijke Emancipatie heeft zich op vraag van cd&v gebogen over die problematiek, samen met tientallen organisaties, onderzoekers en sociale instellingen.

De gevolgen van het armoederisico zijn gekend. Statbel lijst de zaken op waarmee eenoudergezinnen worstelen ten opzichte van koppels of gezinnen. Onverwachte uitgaven, een week vakantie nemen per jaar, versleten meubels vervangen, deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, wekelijks een bedrag uitgeven aan persoonlijke behoeften, eenmaal per maand afspreken met vrienden of familie om iets te eten of te drinken, dat is allemaal niet mogelijk. Van de Belgische kinderen leeft 28 % in een eenoudergezin met armoede. De groep alleenstaande eenoudergezinnen en vrouwen is dan ook de grootste groep aanvragers van een sociale woning. Nefast was uiteraard de coronacrisis en vandaag komt daar nog de energie- en koopkrachtcrisis bovenop. Zij zijn het grootste slachtoffer van die situatie.

Collega's, het moet anders. Wij zijn geen welvaartsstaat als wij de helft van onze samenleving in de kou laten. Wij kozen ervoor om te werken met vijf grote lijnen.

In de eerste plaats roepen wij op om te streven naar een leefvormneutraal beleid van de overheid, waarbij wij een singlereflex wensen te hanteren en eenoudergezinnen ook zichtbaar willen maken in overheids campagnes. Het viel namelijk heel sterk op dat de belangen van die groep bijna niet worden vertegenwoordigd door andere groepen.

In een tweede grote lijn focussen wij op de armoedeproblematiek. Een werkgroep van de FOD Sociale Zekerheid is reeds bezig met het statuut van samenwonenden onder de loep te nemen en dat is belangrijk. In projecten als cohousing moeten de vaste kosten bijvoorbeeld kunnen worden gedeeld en daarvoor mogen die samenwonenden dan niet worden afgestraft. Daarnaast heeft deze regering al talrijke keren gewerkt aan het verhogen van de sociale uitkeringen.

In een derde lijn in de resolutie focussen wij op het leefvormneutraal maken van sociale en fiscale regelgeving. Het is niet langer aanvaardbaar dat men netto gestraft wordt indien men meer gaat werken of verdienen. Nog te vaak worden ook sociale of fiscale tegemoetkomingen, zoals de Vlaamse jobbonus of de fiscale werkbonus, verloren. Alleenstaande ouders worden ook het vaakst getroffen door de inactiviteits- of promotieval. Ons fiscaal systeem gaat eveneens te veel uit van het klassieke gezin en de OESO stelt heel duidelijk dat geen enkele groep ter wereld meer wordt belast dan de Belgische alleenstaande. We vragen dan ook vanuit cd&v een fiscale hervorming, dat zal u niet verbazen, om dit leefvormneutraal te maken.

Het is ook belangrijk te zeggen dat er specifieke problemen zijn voor eenoudergezinnen, zoals het fiscaal co-ouderschap dat niet goed kan worden aangegeven, of de hoge belasting op de ontvangen alimentatie die moet worden herbekeken. We moeten tijdens de aankomende globale pensioenhervorming eveneens kijken naar de alleenstaande vrouwen die te maken hebben gehad met een loonkloof of met het opnemen van thematische verlopen die niet altijd konden worden meegenomen in de carrière.

Ten vierde moet er ook bijzondere aandacht zijn voor de scheiding tussen werk- en privéleven. Collega Lanjri is daarmee al uitdrukkelijk bezig geweest, maar we stellen vast dat dit moeilijker is wanneer een eenoudergezin plots te maken krijgt met ziekte van de ouder of het kind of met gedragsproblemen bij kinderen, waardoor er een zwaardere hypotheek wordt gelegd op het evenwicht tussen het arbeids- en gezinsleven. Ook de diensten voor arbeidsbemiddeling in de deelstaten moeten een beleid uitwerken dat rekening houdt met eenoudergezinnen. Er zijn quick wins en de bevoegde instanties moeten zich daarmee bezighouden. Ik denk bijvoorbeeld aan de NAR wat betreft telewerk, schoolbelcontracten en co-ouderschapscontracten. We moeten dus innovatief gaan werken voor deze groep.

Een laatste grote lijn gaat over wonen, energie en gezondheidszorg. We weten heel goed dat alleenstaande ouders meer worden gediscrimineerd op de huurmarkt. Ook moeten bestaande instrumenten tegen energiearmoede voor deze doelgroep doelgerichter en efficiënter worden ingezet. We mogen hen absoluut niet in de kou laten staan.

Wat de gezondheidszorg betreft, is er nog een flagrant cijfer. Ongeveer 25 % van het inkomen van eenoudergezinnen wordt besteed aan gezondheidszorg. Dat is in België gemiddeld 12 %. Dit is dus weer een flagrante discriminatie. We moeten dan ook kijken naar de toekenningsvoorwaarden voor het statuut van de verhoogde tegemoetkoming. Deze moeten worden verfijnd en we moeten bewerkstelligen dat iedereen die recht heeft op deze tegemoetkoming ze ook krijgt.

Er moet ook bijzondere aandacht zijn voor alleenstaande mantelzorgers. Zij worden immers echt gesandwichd tussen kinderen en ouders.

Tot slot, heb ik vastgesteld dat er een brede meerderheid was voor deze resolutie, waarvoor dank. Ik ben ook heel blij met de samenwerking rond dit thema, want alles is heel vlot verlopen. Er was ook heel veel eensgezindheid. We hopen dan ook dat er een duidelijk signaal wordt gegeven aan onze regering (...)

14.05 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, collega's, wekenlang hebben tal van organisaties en deskundigen en de vakbonden hun expertise gedeeld met het adviescomité voor Maatschappelijke Emancipatie en toegelicht hoe wij in het Parlement de situatie kunnen verbeteren.

De situatie van alleenstaande ouders, waarvan acht op de tien vrouw is, is bijzonder precair. Opnieuw zijn het de vrouwen, die aan het kortste eind trekken. Opnieuw is het de vrouw, die het ongelooflijk moeilijk heeft. In de zogenaamde vrouwelijke sectoren, zoals die van de poetshulpen en de zorgverleners in de ziekenhuizen, de kinderopvang en de woonzorgcentra worden ook de laagste lonen betaald en gelden de moeilijkste uurroosters. Voor een alleenstaande mama die in een dergelijke sector werkt, is het bijna onmogelijk om voltijds te werken. Zij kan dan immers niet meer voor haar kinderen zorgen of de job is te zwaar. Zij waren de heldinnen van de coronacrisis. Nu krijgen zij allemaal stank voor dank.

Het voorstel van resolutie dat ter stemming ligt, is voor ons veel te vrijblijvend. Er staan een paar mooie ambities en vage beloftes in. Voor het overige is het te weinig bindend en gaat het erin vooral om ooit misschien iets te doen.

Wij hebben bijgevolg twee amendementen ingediend die komaf maken met de vaagheid en de vrijblijvendheid, die alleenstaande ouders wel perspectief bieden en die de heldinnen van de coronacrisis wel respecteren. Onze amendementen werden echter, zoals wel vaker het geval is, weggestemd. Dat is des te erger, aangezien de voorstellen die in die amendementen zitten vervat tijdens de hoorzittingen door bijna alle experts, vakbonden, en organisaties werden gesteund. Waartoe dienen hoorzittingen nog, indien toch niet wordt geluisterd naar wie wordt gehoord?

Waarover gaan onze amendementen? Ze betreffen concreet het statuut van de samenwonenden en de pensioenhervorming.

Verzoek 2 van het voorstel van resolutie bestaat erin dat de FOD Sociale Zekerheid nagaat of het statuut van wettelijk samenwonenden al dan niet geleidelijk moet worden afgeschaft. Alle vakbonden zijn het erover eens dat een individualisering van de rechten noodzakelijk is, opdat samenwonenden hun eigen sociale rechten in de sociale zekerheid zouden verkrijgen. Zij vragen dat samen met vele alleenstaande gezinnen al jaren. Door dat statuut zien mensen hun sociale rechten immers verminderen en wordt hun recht op wonen sterk ingeperkt.

Ik hoop dat u zich nog de getuigenis van Whitney Heylen herinnert. Haar leven als alleenstaande moeder zou een pak gemakkelijker zijn, mocht zij kunnen samenwonen met een vriendin. Op die manier zouden zij samen voor de kinderen kunnen zorgen, samen kunnen delen in de kosten en elkaar kunnen ondersteunen. Dat is nu gewoon niet mogelijk door dat statuut.

Dat is toch absurd? Waarom zouden mensen in armoede niet vrij mogen kiezen met wie ze wonen, vooral als hun situatie daardoor zou verbeteren? Terwijl Whitney, die is komen getuigen, ons vraagt om het statuut af te schaffen en ik hier verschillende partijen zich daarbij hoor aansluiten, luidt het antwoord van het Parlement kennelijk dat men erover zal nadenken om het statuut misschien ooit wel eens te zullen afschaffen! Ik vind dat heel jammer.

Ons eerste amendement wil daarin duidelijkheid brengen en doet een duidelijke belofte met een duidelijke termijn. Het statuut voor samenwonenden moet nog voor het einde van deze legislatuur afgeschaft worden en de rechten die nu op basis van dat statuut worden toegekend moeten worden geïndividualiseerd.

Ons tweede amendement heeft betrekking op de pensioenhervorming die u in juli hebt beslist. Die hervorming heeft negatieve gevolgen voor vrouwen met de laagste pensioenen. Opnieuw wordt een groep, die het al bijzonder moeilijk heeft, het hardst getroffen. Het begint hier precies een sport te worden. Het Planbureau heeft uitgerekend dat door de maatregel van 20 jaar effectieve tewerkstelling een op zeven vrouwen die recht zou hebben op het minimumpensioen, gemiddeld 440 euro per jaar zal verliezen. Het gaat hier om duizenden vrouwen die heel hun leven een laagbetaalde job hebben uitgeoefend. Die vrouwen zullen pensioen verliezen en dat door een regering die zegt vrouwvriendelijk te zijn. Wij vragen dan ook dat de pensioenhervorming zou worden herzien om de negatieve impact van de maatregel van 20 jaar effectieve tewerkstelling te neutraliseren.

Wij hopen dat u onze amendementen zult steunen. Ze bevatten namelijk maatregelen die een belangrijke stap vooruit zijn voor vrouwen.

14.06 Karin Jiroflée (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, ik wil graag twee elementen uit het voorstel van

resolutie aanhalen.

Ten eerste, als voorzitter van het adviescomité voor Maatschappelijke Emancipatie ben ik bijzonder blij dat ons comité al voor de derde keer een voorstel van resolutie neerlegt over het leven en het werk van vrouwen en de verbeteringen die de overheid daarin kan aanbrengen. In die resoluties zit eten en drinken voor alle fracties, over de partijgrenzen heen, en wij hebben er ook samen aan gewerkt. Eerst was er de resolutie over intrafamiliaal geweld, vervolgens die over ondernemende vrouwen en vandaag die over alleenstaanden met of zonder kinderen. Dinsdag hebben wij trouwens de basis gelegd voor een nieuw, zeer boeiend onderwerp, namelijk de genderbias in gezondheid, techniek en wetenschap in het algemeen. Ik dank de collega's alvast voor de inspanningen die zij hiervoor doen.

Ik kom ter zake. Van de Belgische huishoudens bestaat 45 % uit alleenwonenden en eenoudergezinnen. Bij acht op tien eenoudergezinnen gaat het over een alleenstaande moeder. Dat zijn straffe cijfers, en vooral steeds stijgende cijfers. Het gaat om een voortschrijdende verandering in de organisatie van onze maatschappij. Onze maatschappij "versinglet" als het ware en wij bieden daar te weinig antwoorden op. Wij mogen ons ook niet vergissen want het gaat in de overgrote meerderheid van de gevallen niet over happy, goed verdienende alleenstaanden met een fancy appartement en een spannend leven. Hoezeer ik ook iedereen het leven gun waarvan men droomt, wij moeten vaststellen dat het in de meeste gevallen andere leefomstandigheden zijn waarin alleenstaanden leven, zeker als het gaat over alleenstaanden met kinderen. Vaak gaat het over mensen in armoede of op het randje ervan, over vrouwen die niet kunnen gaan werken omdat de kinderopvang ontbreekt of te duur is om werken een meerwaarde te geven, over mensen die door levensomstandigheden of een gebrek aan voldoende middelen zorg uitstellen, over mensen die niet aan een deftige woning raken om hun kinderen in op te voeden, over vrouwen die niet de alimentatie ontvangen waarop zij recht hebben, over moeders die geen vakantie kunnen betalen met de kinderen. Voor al die mensen doet het adviescomité een groot aantal aanbevelingen.

Ik dank mevrouw Van Hoof dan ook voor de inspanningen die zij heeft geleverd voor het voorstel van resolutie. Het zijn enerzijds concrete aanbevelingen die snel kunnen worden ingevoerd en anderzijds algemenere aanbevelingen die proberen onze maatschappij aan te passen aan die veranderende noden.

Collega's, ik dank u voor de samenwerking in het adviescomité. Aan dit halfroond doe ik de oproep om onze aanbevelingen ter harte te nemen in de toekomst.

14.07 Vanessa Matz (Les Engagés): Madame la présidente, le comité d'avis pour l'Émancipation sociale nous présente ce jour une proposition de résolution qui est le fruit de nombreuses auditions en commission et de nombreux échanges parlementaires. Je ne peux que souligner la qualité du travail effectué par le comité d'avis et *de facto* la qualité de cette proposition de résolution qui balaie sur de nombreux aspects les difficultés vécues par les familles monoparentales et les personnes isolées. Nous allons évidemment soutenir celle-ci.

La réalité des familles monoparentales et des personnes isolées est une problématique de plus en plus présente et visible. Les chiffres évoqués lors de la présentation de ce rapport sont éloquentes et malheureusement dramatiques.

En 2020, le risque de pauvreté des ménages monoparentaux était de 29,7 % alors que ce risque était de 6,6 % pour les ménages dits classiques (deux parents et deux enfants). Les personnes isolées sans enfant représentent 38 % des bénéficiaires du revenu d'intégration. Un parent isolé sur cinq n'a pas encore trouvé de nouveau logement après six mois. Un parent isolé sur trois loue un logement alors qu'il était auparavant propriétaire. À Bruxelles, un parent isolé sur cinq dort dans la même pièce que ses enfants. Un parent isolé sur deux éprouve des difficultés à payer son logement. Un parent isolé sur vingt est sans-abri ou sans domicile.

Ces difficultés, nous les connaissons tous et, aujourd'hui, dans une déclaration d'intention, nous marquons tous notre accord sur le fait qu'il est plus que temps d'agir concrètement sur ces questions.

Dans l'accord de gouvernement, il est indiqué, par rapport à la pauvreté, qu'une attention particulière sera portée sur la pauvreté infantile et sur les familles monoparentales. Il est également indiqué qu'une attention particulière sera accordée aux parents et familles monoparentales et que, dans le cadre des compétences fédérales, il sera examiné quelles entraves financières ou autres pourront être supprimées afin de leur permettre de concilier plus facilement vie professionnelle et vie familiale.

À un peu plus d'un an de la fin de la mandature, nous sommes malheureusement extrêmement déçus de l'action de votre gouvernement sur cette thématique. Nous voyons très peu d'avancées concrètes sur le sujet. Au contraire, vous avez raboté les crédits-temps lors du dernier conclave budgétaire, ce qui est pour nous un terrible signal envoyé aux familles monoparentales.

Nous vous invitons donc à agir le plus rapidement possible en faveur de ces familles, que ce soit via la suppression du statut de cohabitant et l'automatisation et l'individualisation des droits, via une meilleure prise en compte des spécificités des familles monoparentales et des personnes isolées dans votre projet de réforme fiscale ou encore via une meilleure adaptabilité de l'administration fédérale pour que celle-ci soit congruente avec les réalités des familles monoparentales et des personnes isolées. De nombreux leviers sont entre vos mains. Vous pouvez compter sur nous pour soutenir les actions que vous prendrez – je l'espère – dans l'intérêt de ce public fragilisé et de plus en plus présent.

Aujourd'hui, l'heure est à l'unanimité politique sur l'urgence de prendre des mesures pour les familles monoparentales et isolées. Demain, l'heure sera à l'action concrète. Il vous reste un an pour mettre en place cette belle déclaration d'intention. Comptez sur nous pour vous le rappeler régulièrement!

14.08 **Sophie Rohonyi** (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, je commencerai par remercier les membres du Comité d'Émancipation sociale avec lequel nous avons travaillé pendant de longues semaines afin de répondre au mieux – en tout cas, je l'espère – aux attentes des parents isolés. Du reste, les auditions ont très bien objectivé que gérer sa vie de famille tout seul, tout en se conformant à ses responsabilités sociales et professionnelles est systématiquement synonyme de difficultés, d'épuisement, voire d'appauvrissement – ce dernier phénomène touchant aussi, par voie de conséquence, les enfants.

En effet, être parent célibataire revient à se dire que l'on ne pourra jamais craquer ou faiblir, faute de conjoint ou de compagnon sur lequel se reposer; être parent célibataire, c'est se dire que l'on doit mettre sa vie entière entre parenthèses pour se consacrer intégralement à son ou ses enfants. C'est en cela que le terme "isolé" est malheureusement pertinent.

Le travail que nous avons abattu était donc fort attendu, mais aussi et surtout nécessaire au vu de l'insuffisance des mesures qui sont aujourd'hui à la disposition de ces familles monoparentales qui, faut-il le rappeler, sont en grande partie des femmes confrontées aux difficultés inhérentes à la condition féminine dans notre société.

Je me dois de saluer les engagements concrets, comme celui de revoir le règlement collectif de dettes et, en particulier, sa durée; ainsi que le demandent depuis longtemps, et même trop longtemps, les parents confrontés à un ancien conjoint qui organise son insolvabilité et qui prive ainsi les enfants de ressources indispensables à leur bon développement, à leur épanouissement, à leur scolarité, à leur bonne santé.

Malheureusement, nous aurions pu aller plus loin, raison pour laquelle nous avons déposé des amendements au sein du Comité, amendements que nous redéposons en cette séance plénière. Ils visent tout d'abord à permettre aux parents isolés de concilier plus aisément travail et vie privée en leur assurant le droit à la déconnexion, mais aussi à concrétiser l'égalité salariale par une évaluation et, surtout, une amélioration de la loi de 2012. Il s'agit également d'évaluer les conséquences positives aussi bien que négatives de la réforme du temps de travail sur la conciliation vie privée-vie professionnelle des familles monoparentales ou encore d'instaurer un congé de conciliation destiné à gérer les imprévus auxquels elles se heurtent, en ceci qu'il permettrait de réduire drastiquement le stress et tous les problèmes financiers qui découlent de leur gestion – ainsi que le plaiderait, au demeurant, la Ligue des familles.

Vous l'aurez compris, chers collègues, le groupe DéFi soutiendra cette proposition de résolution qui apportera, à terme, une amélioration certaine de la qualité de vie des personnes isolées; à charge du gouvernement de remplir l'ensemble des engagements consacrés dans cette proposition de résolution. Cependant, mon groupe regrette – je le redis aujourd'hui – que certaines propositions plus concrètes, réalisables et réclamées par de nombreuses personnes et associations entendues par ce Comité n'aient finalement pas été prises en compte.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraag nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

* * * * *

Amendements déposés:

Ingediende amendementen:

Point/Verzoek 1

- 1 – Sophie Rohonyi (3068/3)

Point/Verzoek 2

- 6 – Maria Vindevoghel (3068/3)

Point/Verzoek 3

- 7 – Maria Vindevoghel (3068/3)

Point/Verzoek 10

- 2 – Sophie Rohonyi (3068/3)

Point/Verzoek 11

- 3 – Sophie Rohonyi (3068/3)
- 4 – Sophie Rohonyi (3068/3)

Point/Verzoek 14(n)

- 5 – Sophie Rohonyi (3068/3)

* * * * *

Les amendements sont réservés.

De amendementen worden aangehouden.

Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.

15 Proposition de résolution visant la libération immédiate et inconditionnelle d'Olivier Vandecasteele (3094/1-5)

15 Voorstel van resolutie betreffende de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele (3094/1-5)

Proposition déposée par:

Voorstel ingediend door:

Jasper Pillen, Daniel Senesael, Michel De Maegd, Samuel Cogolati, Els Van Hoof, Vicky Reynaert, Wouter De Vriendt, Marianne Verhaert, Goedeke Liekens.

Discussion

Bespreking

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(3094/4)**

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(3094/4)**

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de résolution visant la libération immédiate d'Olivier Vandecasteele".

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel van resolutie betreffende de onmiddellijke vrijlating van Olivier Vandecasteele".

La discussion est ouverte.

De bespreking is geopend.

15.01 Ellen Samyn, rapporteur: Namens de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen breng ik het mondelinge verslag over de bespreking van het voorstel van resolutie over de onmiddellijke vrijlating van Olivier Vandecasteele.

Ik wil eerst mijn dank uitspreken voor het nachtelijk werk van de commissiesecretaris, die mij het degelijk verslag bezorgde.

De commissie voor Buitenlandse Betrekkingen heeft tijdens haar vergadering van 17 januari het voorstel van resolutie betreffende de onmiddellijke vrijlating van de heer Vandecasteele besproken. Het voorstel werd door de meerderheidspartijen ingediend, met de heer Pillen als hoofdindieners, volgend op de mondelinge vragensessie met de minister van Buitenlandse Zaken van 12 januari 2023 in het halfroond. Gezien de ernst van de situatie waarin de heer Vandecasteele verkeert, werd dezelfde dag door de plenaire vergadering de urgentie voor de behandeling van het voorstel verleend.

Tijdens zijn inleidende uiteenzetting vatte de hoofdindieners, de heer Pillen, het voorstel van resolutie als volgt samen. De Kamer van volksvertegenwoordigers wordt gevraagd om de willekeurige arrestatie en detentie van Olivier Vandecasteele en zijn oneerlijk proces te veroordelen en Iran op te roepen om onze landgenoot onmiddellijk vrij te laten. Het voorstel van resolutie betekent ook een teken van steun aan de familie van Olivier Vandecasteele.

De getuigenis van mevrouw Nathalie Vandecasteele in de commissie gisteren, de dag na de goedkeuring van het voorstel van resolutie, liet niemand onberoerd.

Tijdens de algemene bespreking waren er uiteenzettingen van mevrouw Safai, de heer De Vriendt, de heer Senesael, mezelf, de heer De Maegd, de heer De Vuyst, mevrouw Reynaerts, mevrouw Fonck, mevrouw Rohonyi, mevrouw Van Hoof, de heer Ben Achour en mevrouw Marghem.

Hoewel alle commissieleden eenduidig het initiatief om een voorstel van resolutie aan te nemen, steunden, waren er op bepaalde punten verschillende visies.

Mevrouw Safai verwees naar haar persoonlijke ervaringen en verklaarde ten volle mee te leven met Olivier Vandecasteele, die zich momenteel in een uitzichtloze en onmenselijke situatie bevindt. Om die reden zal de N-VA-fractie het voorstel van resolutie steunen. Alles moet in het werk worden gesteld om Olivier Vandecasteele vrij te krijgen. Voorts meende de spreker dat het Grondwettelijk Hof het overbrengingsakkoord, de zogenaamde Iradeal, in maart zal vernietigen, gezien de argumentatie van het hof naar aanleiding van de schorsing ervan. Het lid vroeg een duidelijke en onvoorwaardelijke veroordeling van het autocratische, dictatoriale regime van Iran. Zij drong erop aan dat er geen enkele toegeving zou worden gedaan aan de huidige Iraanse machthebbers en vroeg uitdrukkelijk steun voor de verenigde Iraanse oppositie. Ook riep zij op om de krachten te bundelen op het internationale niveau, zoals ook Amnesty International vroeg, om op te treden tegen de gijzelingen van burgers door het Iraanse regime.

De heer De Vriendt en mevrouw Reynaert betreurden de politieke commotie die was ontstaan naar aanleiding van een publieke reactie van de heer Francken in verband met het niet opvolgen van het negatieve reisadvies van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Beiden beklemtoonden ook de algemene problematiek van de schendingen van de mensenrechten op grote schaal door het Iraanse regime. De heer Vandecasteele, de Iraans-Zweedse Ahmadreza Djalali en vele anderen zijn gijzelaars van het Iraanse regime. Het zijn onschuldige slachtoffers in een geopolitiek spel. Beide leden onderschreven alle bepalingen van de tekst van het voorstel van resolutie en betuigden onverkort hun steun aan de heer Vandecasteele en zijn familie. Zijn onmenselijke behandeling moet onmiddellijk stoppen.

De heer Senesael benadrukte de onterechte veroordeling en de onmenselijke omstandigheden waarin de heer Vandecasteele nu al sinds 24 februari 2022 gevangen wordt gehouden. Ondanks de volgehouden inspanningen van de regering stelde het lid nog geen vooruitgang vast. Om die reden riep de heer Senesael de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken op om zich naar Iran te begeven ter ondersteuning van de diplomatieke inspanningen ter plaatse. Ook mevrouw Fonck en mevrouw Rohonyi riepen hiertoe op.

De heer De Maegd sprak zijn steun uit voor alle door de regering reeds geleverde inspanningen. Tevens betreurde het lid de opschorting van het Belgisch-Iraans uitleveringsverdrag, wat toch een uitzicht kon bieden voor de vrijlating van de humanitaire hulpverlener. Het lid pleitte voor volgehouden diplomatieke inspanningen in een initiatief vanwege de Raad van Europa en de Europese Unie.

De heer De Vuyst verklaarde dat de PVDA-PTB-fractie de tekst van het voorstel van resolutie volmondig steunt, omdat de tekst zeer concreet en *to the point* is verwoord. Waar ook ter wereld een landgenoot onschuldig en willekeurig wordt gearresteerd en wordt veroordeeld tot onmenselijke straffen na een schijnproces, moet alles in het werk gesteld worden om de betrokkenen ter plaatse bij te staan en moeten alle

diplomatieke krachten worden ingeschakeld om de betrokkene vrij te krijgen. Ook riep het lid op om de problematiek op de agenda van de EU te plaatsen.

Mevrouw Fonck wees erop dat haar fractie van in het begin heeft aangedrongen op de onmiddellijke vrijlating van de heer Vandecasteele. De regering moet hiervoor alles in het werk stellen. Ook zij wenst dat België de andere Europese lidstaten hierbij om steun verzoekt. Voorts was zij van oordeel dat bijkomende sancties tegen het Iraanse regime moeten kunnen worden overwogen.

Mevrouw Rohonyi verklaarde nog dat zij het initiatief van een resolutie absoluut steunt. De initieel door de regering en de vivaldimeerderheid gekozen weg van het Belgisch-Iraans uitleveringsverdrag beschouwde het lid echter als een toegeving aan de chantage van het Iraanse regime, waardoor nog vele andere Belgische onderdanen in gevaar zouden kunnen worden gebracht.

De heer Ben Achour verklaarde die zienswijze van sommige commissieleden met betrekking tot het uitleveringsverdrag absoluut niet te delen. Hij is namelijk van oordeel dat dit uitleveringsverdrag de meest concrete en rechtstreekse weg naar de vrijlating van Olivier Vandecasteele is.

Mevrouw Marghem wees erop dat twee legitieme logica's met elkaar worden geconfronteerd, namelijk de logica van de rechtsstaat, waarbij een terrorist door een rechtbank wordt veroordeeld en gestraft, en de logica van de gevangenenruil van onze landgenoot tegen de veroordeelde terrorist, op basis van een bij wet aangenomen uitleveringsverdrag. Net als de heer Ben Achour is mevrouw Marghem van oordeel dat alles in het werk moet worden gesteld om Olivier Vandecasteele vrij te krijgen.

Uw rapporteur laakte het initiatief van de regering bij het afsluiten van het overbrengingsakkoord, de zogenaamde Irandeal. Door de wet ter bekrachtiging van dit akkoord op te schorten herinnerde het Grondwettelijk Hof eraan dat België een rechtsstaat is. Desalniettemin zal de Vlaams Belangfractie de voorliggende resolutie steunen.

De tekst roept Iran op tot onvoorwaardelijke vrijlating van de heer Vandecasteele, dus zonder dat het dossier van de terrorist Assadi eraan gekoppeld wordt, en tot consulaire en rechtsbijstand, medische verzorging, toegang tot een advocaat naar keuze en regelmatig contact met de familie. De resolutie spoort de regering ook aan tot een expliciete veroordeling van de Iraanse gijzelpolitiek.

Mevrouw Van Hoof herinnerde eraan dat het deze legislatuur reeds de vierde keer was dat de Belgische publieke opinie met de duistere kant van het Iraanse regime werd geconfronteerd. Er waren reeds het dossier van professor Djalali, het arresteren van diplomaat-terrorist Assadi dankzij het optreden van onze veiligheidsdiensten en de verschrikkelijke moord op Mahsa Amini. Nu is er de willekeurige arrestatie, detentie en veroordeling van Olivier Vandecasteele. Door deze acties verdient het Iraanse regime de benaming van schurkenstaat.

Mevrouw Van Hoof verklaarde dat de cd&v-fractie ten volle de oproep steunt tot onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating en een veilige terugkeer naar België van Olivier Vandecasteele. Ook moeten zijn detentieomstandigheden onmiddellijk worden verbeterd. Net als alle collega's pleitte mevrouw Van Hoof ook voor een gecoördineerd optreden op Europees en internationaal niveau om een einde te kunnen stellen aan deze gijzelingspolitiek, waarvan iedereen in Iran, zowel wereldburgers als Iraniërs zelf, slachtoffer is.

Er werden amendementen ingediend door de heer Pillen en consorten met als doel de tekst van de resolutie te actualiseren en aan te passen aan de besprekingen tijdens de plenaire vergadering van 12 januari.

Er werden amendementen ingediend door de dames Safai en Van Bossuyt betreffende meer samenwerking tussen Europese en Atlantische bondgenoten, meer internationale sancties en de intrekking van het overbrengingsakkoord.

Mevrouw Fonck diende een amendement in betreffende de noodzaak van een diplomatiek bezoek door de minister van Buitenlandse Zaken aan Iran.

Mevrouw Rohonyi en de heer De Smet dienden een amendement in betreffende de noodzaak van een diplomatiek bezoek door de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken aan Iran, betreffende meer

Europese en internationale samenwerking en betreffende de uitsluiting van gelijk welke vorm van gevangenenruil zolang er geen garanties zijn voor de uitvoering van de door de Belgische justitie uitgesproken straffen.

Mevrouw Ponthier en mevrouw Samyn dienden een amendement in om de precaire situatie van Iraniërs met dubbele nationaliteit onder de aandacht te brengen en om gelijk welke vorm van gevangenenruil van veroordeelde terroristen uit te sluiten.

De amendementen van de heer Pillen en consorten werden eenparig aangenomen, de overige amendementen werden verworpen.

De resolutie werd unaniem aangenomen.

15.02 Peter De Roover (N-VA): Mevrouw de voorzitter, ik denk dat wij moeten beginnen met de algemene vaststelling dat de Kamer unaniem en eensluidend de vrijlating van Olivier Vandecasteele eist.

Gisteren hebben we in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen van de zus en vriend van de heer Vandecasteele een pakkende getuigenis gehoord die niemand onbewogen heeft gelaten. De omstandigheden van de detentie zijn verschrikkelijk. Dat betekent dat wij ook opnieuw hebben kunnen vaststellen dat Olivier Vandecasteele vastzit in een Iraanse cel omdat hij op het verkeerde ogenblik op de verkeerde plaats was. Eigenlijk gaat het niet over Olivier Vandecasteele persoonlijk, het had ook iemand anders kunnen zijn. Dat wil ook zeggen dat de verwijten, de redenen waarom hij zogenaamd – daarover verkeren we immers in het ongewisse – veroordeeld is, niet alleen onduidelijk zijn, maar er ook met de haren bijgesleept zijn, want men had er van alles op kunnen kleven. We hebben namelijk te maken met een schurkenstaat – het woord is daarnet gebruikt, een land dat, blind voor de feiten, op zoek is naar pasmunt voor de uitruil met een veroordeelde terrorist.

In de gegeven omstandigheden meen ik dat het onze verantwoordelijkheid is om effectief alle oorbare middelen in te zetten om de vrijlating van de heer Vandecasteele te eisen. Om die reden heeft onze fractie zich, zoals alle collega's, uiteraard volmondig achter deze resolutie geschaard.

Het belangrijkste onderdeel van deze resolutie lijkt mij het verzoek aan de federale regering om alle diplomatieke middelen in te zetten voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van de heer Vandecasteele.

Het kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn om met dit soort regime in onderhandeling te gaan. Het kan nooit de bedoeling zijn om dit soort chantage als het ware te belonen door er enige credibiliteit aan te geven en de indruk te wekken dat de ene veroordeelde crimineel tegen de andere veroordeelde crimineel wordt geruild. Wanneer wij in die logica meegaan, spreken wij de taal van het regime van Iran. Wij moeten dat heel goed beseffen. Het gaat niet over de ene crimineel versus de andere crimineel, het gaat over een veroordeelde terrorist versus iemand die onschuldig gevangen werd genomen.

Vandaar dat wij heel veel belang hechten aan de terminologie die in deze resolutie wordt gebruikt, namelijk 'de onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele'. Er kan ten opzichte van Iran niet aan voorwaarden voldaan worden voor zijn vrijlating. Wij willen die chantagepolitiek niet belonen. Indien wij openstaan voor deals met dat regime, zouden wij in de toekomst immers andere landgenoten in gevaar brengen.

Ik wijs er ook op dat deze regering gemeend heeft dat zij de weg van een verdrag moest volgen. Wij zien het definitieve arrest tegemoet, maar het Grondwettelijk Hof heeft die keuze geen heilzaam pad genoemd.

Wij zullen deze resolutie steunen, hoewel wij de bedenking hebben dat men verder had kunnen gaan. Men had met meer aandrang een gezamenlijke Europese aanpak van deze problematiek moeten bepleiten. Het gaat niet alleen over een Belg die gevangenzit, het gaat ook over andere mensen uit Europese landen en potentieel ook over anderen in de toekomst. Vandaar dat wij een aanscherping van deze resolutie hadden gewenst, met een scherpere benadering van Iran, dus geen vragende positie maar een eisende positie. In Teheran begrijpt men immers alleen de taal van de duidelijke argumentatie.

Wij zullen deze resolutie steunen en wij hopen, nu de problematiek op het Europese niveau en bij de VN is

aangekaart, dat alle collega's het met ons eens kunnen zijn dat deze regering andere pistes moet bewandelen dan diegene die zij tot nu toe bewandelde, maar die heilloos is gebleken.

15.03 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik wil vooreerst de rapporteur bedanken voor haar verslag. We hebben al twee keer over de resolutie gesproken. Eerst werd de resolutie zelf besproken en vervolgens hebben we de getuigenis van Nathalie Vandecasteele, de zus van Olivier Vandecasteele, gehoord. Er waren ook een paar tussenkomsten van leden.

Ik wil nog drie punten aanstippen.

Ten eerste denk ik dat de unanieme goedkeuring van de resolutie een belangrijk moment is, aangezien dat de eerste keer zal zijn dat de Kamer zich uitspreekt over de arrestatie en detentie van Olivier Vandecasteele en om zijn vrijlating verzoekt. Het is belangrijk dat we dat hebben bevestigd in het bijzijn van zijn zus. De resolutie en de unanieme goedkeuring werden erg op prijs gesteld door haar. Het feit dat het Parlement een houding inneemt voor deze moeilijke kwestie is een belangrijk signaal en wordt geapprecieerd en als teken van steun ervaren. De directe getuigenis was voor de parlementsleden bijzonder pakkend en zinvol. Het heeft zo'n willekeurige arrestatie en opsluiting geconcretiseerd. Het is erg moeilijk om hem nog te kunnen spreken en men krijgt amper toegang tot hem. Men laat de familie in het ongewisse of hij degelijk voedsel krijgt, of hij in isolatie wordt gehouden, of hij wel een matras heeft om op te slapen en dat al bijna een jaar lang.

Ten tweede zijn de arrestatie en opsluiting gebaseerd op pure willekeur. Hij is een totaal onschuldig slachtoffer. Hij is een marionet in een poppenkast die zich boven zijn hoofd afspeelt. Het is belangrijk te bevestigen dat hij een onschuldig slachtoffer is en dat hij geen enkele verantwoordelijkheid draagt. Hij was een ngo-medewerker en dat was de reden waarom hij in Iran verbleef.

Als de N-VA verklaart dat hij wel zelf een verantwoordelijkheid draagt, dan doet dat pijn, dan is dat onterecht. Dat is niet alleen stuitend, maar ook gevaarlijk. Waarom? Dit soort narratief blijft zich reproduceren op sociale media. Ik lees niets anders op Twitter. Als wij iets tweeten over Olivier Vandecasteele en wij vragen steun voor hem, dan lezen we op Twitter bagger en reacties van mensen die zeggen dat hij het toch zelf heeft gezocht. Als de grootste partij van Vlaanderen dat soort narratief actief verspreidt op sociale media, dan krijgt men dat.

Waarom is dat gevaarlijk? Het haalt de steun onderuit voor een Belgische regering die zich heel sterk en actief inzet voor de vrijlating van Olivier Vandecasteele.. Als de publieke opinie misschien niet meer volgt, dan zal de regering – hopelijk niet – misschien ook minder geneigd zijn om *full force* te gaan en volledig te schakelen voor de vrijlating van Olivier Vandecasteele. Daarom zijn de uitspraken van de N-VA niet alleen misplaatst, maar ook gevaarlijk. Hij is slachtoffer en er moet daarover niet meer of niet minder worden gezegd.

Ten derde, in de resolutie staat dat de regering alle middelen moet inzetten. Dat is ook zo, en dan komen we tot moeilijke debatten. We hebben dat ook in de commissie gezegd, we hebben daar even een debat gehad over de sancties. Moeten de sancties tegen Iran worden versterkt of niet? De positie van onze fractie is heel duidelijk: ja. Net zoals wij ook voor de sancties tegen Rusland zijn. Sancties kunnen immers helpen om de machtsbasis van een regime zoals dat van Iran te verzwakken.

Alle middelen betekent ook een gevangenenruil. Dat is waar. We hebben daar heel lang over gedebatteerd. Dat was een heel moeilijke afweging, geen ja-neekeuze, maar een grote grijze zone. Als we het leven van een onschuldig iemand als Olivier Vandecasteele kunnen redden en als we dan alle elementen contra afwegen tegen alle elementen pro, dan lijkt mij de keuze van de regering en van het Parlement – want er is daarover gestemd – niet alleen moreel, maar ook inhoudelijk de juiste.

15.04 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u noemt mijn fractie expliciet. Feiten zijn nooit gevaarlijk, maar ik wil heel duidelijk stellen dat die feiten niet in de weg staan in deze aangelegenheid. Ik ben heel blij dat u zich daarachter schaaft, want wij staan, net zoals u, voor de onmiddellijke en onvoorwaardelijke – zonder dat wij voorwaarden stellen ten opzichte van Iran – vrijlating van de heer Vandecasteele, onverminderd de feiten.

15.05 Daniel Senesael (PS): Chers collègues, nous en discutons depuis des jours et je ne compte pas me répéter. Une chose est claire: Olivier Vandecasteele doit être libéré. C'est une demande forte que nous portons aux côtés de nos collègues dans le cadre de cette proposition de résolution qui est soumise au vote

aujourd'hui. Olivier doit être libéré. C'est ce que nous demandons. C'est ce que sa famille, ses proches et ses amis demandent. C'est ce que la population belge dans son ensemble demande.

Hier encore, Nathalie Vandecasteele, la sœur d'Olivier, nous livrait en commission un témoignage poignant et bouleversant empreint de force et de courage pour tenter de nous décrire les conditions inhumaines de détention auxquelles son frère, affaibli par de nombreux maux et infections continues, fait face depuis bientôt un an dans une cellule située dans une cave, sans lit, sans sanitaires. Sa vie est en jeu. Il doit être libéré au plus vite. Entre-temps, il doit pouvoir sortir de l'isolement et voir ses conditions de détention améliorées et surtout humanisées.

Je sais que notre gouvernement fait tout ce qu'il peut pour y arriver. Je sais qu'il voit, comme nous toutes et tous, la mobilisation de toute la population belge qui demande instamment au pouvoir iranien de libérer Olivier. Je sais aussi que ce travail doit en partie se faire dans la plus grande discrétion, mais j'ai l'intime conviction que nous exprimer de manière claire peut aider notre gouvernement et rappeler la force démocratique et populaire qui se mobilise pour la libération d'Olivier.

En effet, vous le savez, pour le groupe PS, le fait que toutes les initiatives soient prises dans le respect de l'État de droit pour tenter de libérer notre compatriote est primordial, notamment par exemple en faisant appel à un pays tiers pour nous aider à négocier. En libérant Olivier Vandecasteele, nous pouvons éveiller l'espoir chez des dizaines d'autres prisonniers européens et américains détenus illégalement en Iran aujourd'hui encore. Nous pouvons éveiller l'espoir des Iraniennes et des Iraniens qui militent pour les droits humains et qui manifestent sans relâche depuis la mort, le 16 septembre dernier, de Masha Amini, une Kurde iranienne de 22 ans décédée trois jours après avoir été arrêtée à Téhéran par la police des mœurs pour avoir porté le voile islamique de manière inappropriée.

Est-il nécessaire et utile de rappeler que plusieurs personnes sont aujourd'hui encore condamnées à mort et exécutées pour ces protestations populaires? Nous devons être les allumeurs de conscience et éveiller l'espoir de nos concitoyennes et de nos concitoyens pour leur prouver que leurs appels ne sont pas vains, que la confiance en nos institutions peut continuer de faire foi pour les protéger et leur venir en aide.

Nous nous devons, chers collègues, de rester mobilisés contre la barbarie et l'injustice, et de nous battre pour la liberté et les valeurs universelles qui sont les nôtres. C'est notre devoir, pour que le cauchemar de la famille Vandecasteele cesse et pour qu'Olivier puisse être libéré au plus vite.

À cet égard, et comme je l'ai déjà exprimé à plusieurs reprises en commission, j'appelle notre ministre des Affaires étrangères, représentante de notre force diplomatique, mais également notre premier ministre, représentant de l'ensemble de notre nation, à se rendre en personne en Iran pour démontrer notre volonté et exiger de manière directe la libération de notre concitoyen.

Les appels doivent se poursuivre de toutes parts, à l'instar de celui des 35 organisations européennes qui appellent aujourd'hui, dans une lettre conjointe, l'Union européenne à soutenir notre État et à agir pour faire libérer Olivier.

Le Parlement européen vient par ailleurs d'adopter ce jeudi une résolution similaire à la nôtre, condamnant la condamnation d'Olivier et demandant la libération de tous les Européens détenus en Iran.

Enfin, je vous invite, ce dimanche à 14 h 00, ici même à Bruxelles, sur la place de l'Albertine, pour une mobilisation à l'initiative d'Amnesty International. Nous serons, j'en suis sûr, nombreuses et nombreux à porter haut et fort les valeurs de liberté, de droit international et de justice pour implorer la libération d'Olivier Vandecasteele.

Olivier, mes chers collègues, pourrait être notre frère. Olivier pourrait être notre fils. Olivier pourrait être notre ami. Olivier, c'est aujourd'hui. Olivier, nous toutes et nous tous. Olivier, c'est vous. Olivier, c'est nous. Je suis Olivier.

15.06 Ellen Samyn (VB): Collega's, de situatie van Olivier Vandecasteele, die al meer dan een jaar in Iran in onmenselijke omstandigheden opgesloten zit, laat niemand onberoerd. Iran voerde een drogreden op om hem te vervolgen, namelijk spionage en samenwerking met buitenlandse krachten. Hiervoor leverden ze echter

geen bewijsmateriaal. Dat was immers ook niet nodig, want ze hebben Olivier enkel opgesloten om als pasmunt te gebruiken om die andere gevangene in België vrij te krijgen, de terreurdiplomaat Assadollah Assadi.

Deze vivaldiregering ging daarin aanvankelijk zelfs mee. Men wilde het op een akkoordje gooien, een ordinaire gevangenenruil. Iran beseft nu echter dat de Belgische rechtsstaat nog niet compleet haveloos is. Het Grondwettelijk Hof volgde immers onze redenering en schorste het overbrengingsakkoord. Er kan volgens het hof geen sprake zijn van een ruil met topterrorist Assadi, omdat hij zijn straf ongetwijfeld zal ontlopen in Iran en een blijvend gevaar zal vormen, niet enkel voor onze nationale veiligheid, maar voor ontelbare mensenlevens. Assadi is namelijk de spil in het Europese terreurnetwerk van de ayatollahs.

Daarom voert Iran de druk op België genadeloos op. Het vonnis voor Olivier werd onlangs verzwaard naar maar liefst 40 jaar cel, 74 zweepslagen en 1 miljoen dollar boete. Zweepslagen, u hoort het goed. De barbaarsheid van het ayatollahregime kent werkelijk geen grenzen. Dit is dus geen land om om het even welk akkoord mee te sluiten.

Deze regering dacht daarover dus duidelijk anders, hoewel het autoritaire regime genadeloos de grondrechten van zijn burgers de kop indrukt. Andersgelovigen of afvalligen worden in Iran vogelvrij verklaard. Holebi's zijn criminelen en vrouwen zijn tweederangsburgers. U zult het misschien vernomen hebben in de pers dat een Iraniër die zijn 17-jarige vrouw onthoofde – ze moest hem bovendien huwen op 12-jarige leeftijd – slechts 8 jaar cel krijgt omdat zijn schoonouders hem vergaven.

Ondanks de zware repressie tegen de protesten in Iran na de moord op Mahsa Amini en de mensonterende gijzelingspolitiek van onder andere professor Djalali en Olivier Vandecasteele, blijft deze regering vasthouden aan de nucleaire deal en sluit België verdragen af met Iran, een land dat men absoluut niet als normaal kan bestempelen. Dat is gewoon onbegrijpelijk. Iran heeft net een onschuldige landgenoot veroordeeld tot 40 jaar cel en 74 zweepslagen om een veroordeelde terrorist terug vrij te krijgen! Toch blijft deze regering zich vastklampen aan de bilaterale band met Iran. Hoe kan deze regering dan nog met enige geloofwaardigheid spreken over mensenrechten of over *rules based* wereldorde als ze zoete broodjes bakt met dit soort regimes? Stop deze schaamteloze houding en houd al onze diplomatieke en handelsrelaties op een absoluut minimum met dit soort schurkenstaten. Het is dat of ophouden met de internationale moraalridder van de mensenrechten te spelen. Onze fractie is alvast duidelijk: doe geen zaken met terroristenstaten.

Wij herhalen dan ook vandaag ons standpunt dat er nooit sprake kan zijn van een uitlevering van Assadi aan Iran. Minister Van Quickenborne maakte zich in de pers sterk dat hij Olivier vrij snel vrij zou krijgen. Hij zou daartoe alle wettelijke en grondwettelijke middelen inzetten en stelde dat de opschorting van het overbrengingsakkoord slechts tijdelijk is. Dat boezemt ons zeer reële angst in dat de vivaldiregering alsnog zal plooiën voor het Iraanse chantageregime.

Met de zogenaamde Iradeal heeft deze regering twee fundamentele fouten gemaakt.

Ten eerste, het is duidelijk dat er met dit regime geen deals over de uitlevering van terroristen kunnen worden gemaakt, zeker omdat we weten dat de uitlevering de facto op een vrijlating zal neerkomen.

Ten tweede, de timing van deze deal was ronduit catastrofaal. Toen de regering deze deal met het Iraanse regime sloot, terwijl er nog landgenoten in Iran vastzaten, wist men gewoon dat die landgenoten als pasmunt zouden worden misbruikt om de eerste uitlevering op basis van deze deal af te dwingen. Wie dat toen niet besepte of inzag, is ofwel van bijzonder slechte wil, ofwel bijzonder naïef en wereldvreemd. Door het afsluiten van de Iradeal heeft de regering de weinige troefkaarten waarover ze beschikte in handen van het ayatollahregime gegeven.

Collega's, mijn fractie maakt zich ook ernstige zorgen over de toestand van Olivier Vandecasteele. Wij hopen even vurig als iedereen dat hij snel terug vrijkomt. De tekst roept op tot een onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele, zonder dat het dossier-Assadi daaraan wordt gekoppeld. De tekst roept ook op tot consulaire bijstand, rechtsbijstand, medische verzorging en toegang tot een advocaat naar keuze en regelmatig contact met de familie. De resolutie spoort de regering ook aan tot een expliciete veroordeling van de Iraanse gijzelpolitiek. Dat kunnen wij alleen maar volmondig steunen.

15.07 Michel De Maegd (MR): Madame la présidente, chers collègues, nous voterons, dans quelques instants, une résolution tout à fait particulière. Nous parlons d'un homme, d'un seul, d'un de nos compatriotes, d'un homme qui a dévoué sa vie aux autres, les plus faibles, les déshérités, un homme qui a passé des années en Afghanistan et en Iran en travaillant sans compter, avec honnêteté et générosité, pour différentes ONG. Sa sœur nous l'a rappelé, hier après-midi, lors d'un témoignage déchirant en commission. Notre compatriote, Olivier Vandecasteele, a su faire preuve d'un idéal de dévouement, d'un idéal d'engagement envers les autres.

Nous savons où il se trouve aujourd'hui. Nous savons ce qu'il endure. Nous connaissons les conditions inhumaines dans lesquelles il survit depuis déjà presque un an. Nous imaginons avec horreur sa souffrance physique, sa souffrance psychologique. Il en conservera, malheureusement, des séquelles à vie.

Nous avons entendu et ressenti, en commission, le désarroi, les craintes, la tristesse de ses proches. Et nous savons que d'autres otages occidentaux vivent cette souffrance au quotidien en Iran.

Chers collègues, Olivier Vandecasteele aurait tant besoin, aujourd'hui, de sentir le soutien unanime de notre assemblée et des millions de Belges que nous représentons en tant que députés de la Nation. Hélas, là où il se trouve, il n'en saura rien, comme il doit ignorer en grande partie les actions de sa famille, de ses amis et des milliers de citoyens qui se mobilisent, chaque jour, pour obtenir sa libération.

Comme je l'ai dit en commission, le maintien de notre mobilisation est primordial. Nous devons continuer à nous battre pour Olivier Vandecasteele, pour ses proches et pour la liberté.

Madame la présidente, chers collègues, dans un dossier tel que celui-ci – l'Iran nous a malheureusement habitués à d'autres cas d'enlèvement –, nous devons adopter le pragmatisme et la plus grande discrétion. Nous devons nous montrer prudents face à des autorités iraniennes adoptant le mensonge, le mépris de l'État de droit, le mépris de tous les droits individuels, le mépris de l'humain, tout simplement.

Nous devons, tout d'abord, obtenir l'amélioration de ses conditions de détention qui comprennent l'obtention rapide des soins médicaux nécessaires. Nous devons obtenir des contacts réguliers avec sa famille et un avocat de son choix. Il s'agit d'un principe élémentaire de droit. Nous devons obtenir la non-exécution des châtiments corporels, de ces fameux 74 coups de fouet qu'il pourrait encourir.

Nous devons, ensuite, obtenir sa libération rapide, la plus rapide possible. Pour gravir ces différents échelons vers la liberté, tout – absolument tout – doit être tenté. Notre ministre des Affaires étrangères, avec son collègue de la Justice et le premier ministre, met tout en œuvre pour libérer Olivier Vandecasteele et le ramener sain et sauf en Belgique, avec la discrétion requise, à travers les bons services et les bons interlocuteurs, en coopération avec les autres pays confrontés à la même situation dramatique.

Mon groupe fait confiance au gouvernement, à ses services compétents, mais aussi à sa volonté d'ouvrir tous les champs des possibles, car nous sommes confrontés à un mur de cynisme et de tromperie, confrontés à un pays qui ne joue pas avec les mêmes règles. Il nous faut donc user de moyens disruptifs, de nouveaux types d'action, et sortir des canaux de communication traditionnels.

Madame la présidente, chers collègues, j'espère plus que tout – avec ma sincérité et ma passion de la vie – que nous pourrions accueillir rapidement Olivier Vandecasteele en Belgique, qu'il puisse retrouver ses proches, se reconstruire et tourner, tant que faire se peut, la page de cet unimaginable cauchemar et, enfin, que tout le pays puisse lui témoigner le soutien que nous lui apportons ce soir.

15.08 Els Van Hoof (cd&v): Mevrouw de voorzitter, collega's, gisteren hoorden wij in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen de aangrijpende getuigenis van Nathalie Vandecasteele, de zus van Olivier. Zij beschreef door welke hel de familie en vrienden van Olivier sinds februari 2022 gaan. De hele commissie was onder de indruk van haar getuigenis. Namens onze fractie willen wij nogmaals onze steun en ons medeleven betuigen. Die hel is er echter niet alleen voor hen. Het is vooral Olivier zelf die nog een vele malen erger lot ondergaat. Zijn zus beschreef gisteren hoe hij letterlijk onder de grond wordt vastgehouden in een ruimte zonder zonlicht en hoe hij problemen heeft met zijn gezondheid, ook op mentaal gebied. De isolatie van Olivier zal volgens haar tot een ernstig trauma leiden. Zijn straf is dan ook middeleeuws en barbaars.

Het spreekt dan ook voor zich dat België alle middelen moet blijven inzetten voor de lotsbestemming van onze

landgenoot.

Het voorstel van resolutie beklemtoont in essentie nogmaals ons verzet tegen de willekeurige arrestatie en veroordeling van Olivier Vandecasteele, wat de feiten ook mogen zijn. Wij moesten de meeste informatie daarover immers vernemen via de Iraanse pers. Officieel komt er heel weinig uitleg. Het voorstel vraagt dan ook heel duidelijk de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van Olivier Vandecasteele. Ook zijn veilige terugkeer naar België wordt gevraagd.

De manier waarop Olivier nu wordt behandeld, is gewoon mensonterend. In het vastgeroeste brein van de ayatollahs is dat misschien normaal, maar in de realiteit is het gewoon barbaars om iemand op te sluiten in een cel zonder zonlicht, zonder aangepaste kledij, in de vrieskou, zonder medische verzorging en met nauwelijks contact met familie en vrienden.

De Belgische regering wordt gevraagd alle diplomatieke middelen bij de Iraanse autoriteiten in te zetten. Dat behelst inderdaad ook een gevangenenruil, indien dat nodig is. Op een regimeverandering of op schuldinzicht mogen wij immers nog heel lang wachten. Voor onze fractie kan ook een bezoek van de minister worden overwogen, indien dat bezoek een kans op succes heeft. Wij dringen er ook op aan dat de regering de zaak van Olivier bij de Europese Unie blijft aankaarten. Veroordelen is niet genoeg, dat is te vrijblijvend. Er zijn meer acties nodig. Het hele arsenaal van diplomatieke middelen moet worden ingezet. Daarom wordt de regering ook verzocht steun te vragen bij elk ander land dat door diplomatieke interventies de zaak van Olivier zou kunnen vooruithelpen en met hen te bespreken op welke manier wij de gijzelingspolitiek een halt kunnen toeroepen.

Collega's, de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen heeft het voorstel van resolutie unaniem goedgekeurd. Ik twijfel er niet aan dat de stemming hier straks ook unaniem zal zijn. Het is onze morele plicht, als parlementslid, als landgenoot en als mens.

15.09 Steven De Vuyst (PVDA-PTB): Mevrouw de voorzitter, beste collega's, de oproep in onderhavig voorstel van resolutie tot onmiddellijke vrijlating van onze landgenoot Olivier Vandecasteele zullen wij uiteraard volmondig steunen, net zoals tijdens de stemming in de commissie.

Ongeacht de schuldvraag van onze landgenoot is de behandeling van Olivier Vandecasteele in Iran mensonterend en zijn zijn hechtenis en veroordeling onrechtmatig. Hij kreeg nauwelijks de consulaire bijstand waarop hij recht had, hij kreeg geen advocaat naar keuze en hij heeft na een schijnproces, zonder de officiële aanklacht te horen, een gevangenisstraf opgelegd gekregen van 40 jaar en 74 zweepslagen.

Als we ons in de plaats stellen van Olivier Vandecasteele en zijn familie en dichte entourage, wordt ons medeleven en onze solidariteit des te concreter. Bijna een jaar geleden was Olivier Vandecasteele op de verkeerde plaats op het verkeerde moment. Hij werd willekeurig gearresteerd en in een ondergrondse isoleercel gegooid. Stelt u zich voor dat u gedepriveerd wordt en niet meer weet wat dag of nacht is. Hij werd onderworpen aan een mensonterende behandeling en aan foltering. Hij werd op een streng dieet gezet en kreeg soms geen maaltijden geserveerd. Hij had ook nauwelijks contact met familie en vrienden. Het is eigenlijk cynisch en des te pijnlijker dat net iemand die een groot deel van zijn leven wijdde aan het helpen van anderen en het verrichten van humanitair werk, zijn humaniteit wordt ontnomen.

Het is dan ook niet meer dan correct dat het Parlement hulp biedt. Wij zouden dat eender waar ter wereld moeten doen als een landgenoot van ons op die manier in de problemen komt en in een dergelijke penibele situatie verkeert.

Wij kunnen ons uiteraard ook akkoord verklaren met de verzoeken aan de regering in onderhavig voorstel om alle diplomatieke krachten op de vrijlating van onze landgenoot te concentreren, de zaak op de agenda van de Raad van de Europese Unie te brengen en de Iraanse autoriteiten op te roepen om de mentale en fysieke foltering te stoppen.

Het is voor ons een evidentie en ik hoop dat het ook een vorm van steun en solidariteit kan betekenen voor de familie en vrienden van Olivier Vandecasteele als zij weten dat de Belgische overheid en het federaal Parlement als één man en één vrouw achter hen staat om zo snel mogelijk hun zoon, broer of vriend terug naar ons land te brengen.

15.10 Vicky Reynaert (Vooruit): Mevrouw de voorzitter, de Vooruitfractie zal het voorliggende voorstel van resolutie zonder enige twijfel steunen alsook de inspanningen die de federale overheid doet om Olivier Vandecasteele terug thuis te krijgen.

Sommige collega's hebben al gezegd dat de getuigenis van de zus van Olivier, Nathalie, gisteren in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen door merg en been ging. Ik heb al een paar keer gezegd dat wij ons het leed van Olivier en zijn familie niet eens kunnen voorstellen. Het is in een woord afschuwelijk. Wij hebben gisteren gehoord dat het Iraans regime een barbaars, autoritair regime is dat geen enkel respect heeft voor de mensenrechten en mensenlevens, ook niet voor de levens van zijn eigen bevolking.

Olivier zit onschuldig in de cel en heeft helemaal niets misdaan. Hij treft geen enkele schuld en het is belangrijk dat wij dat vandaag benadrukken. Olivier en zijn familie verdienen daarom onze absolute steun. Wij zijn dan ook blij dat de Kamer straks unaniem het voorstel van resolutie zal goedkeuren. Het is een zeer belangrijk signaal aan het regime dat wij zijn willekeurige arrestatie veroordelen en zijn onmiddellijke vrijlating eisen.

Het is ook een belangrijke boodschap aan de regering dat zij alles op alles moet zetten om Olivier weer thuis te krijgen en dat zij in tussentijd alles in het werk moet stellen om zijn detentie zo draaglijk mogelijk te maken en het contact met zijn familie mogelijk te maken.

Deze resolutie is ook een zeer belangrijk signaal aan zijn familie dat zij de steun krijgt van het volledige Parlement en ik hoop dat zij toch enigszins moed kunnen putten uit dit signaal, ook al kunnen we hem vandaag niet terug naar huis brengen.

15.11 Catherine Fonck (Les Engagés): Madame la présidente, chers collègues, nous soutenons bien évidemment cette résolution, un nouvel appel à la libération immédiate d'Olivier Vandecasteele détenu odieusement par le régime iranien. Les conditions de détention sont effroyables, inhumaines. Les témoignages touchants de sa sœur et de son ami, hier, en commission, ont confirmé l'enfer que vit Olivier au quotidien. Ces conditions de détention effroyables le sont d'autant plus avec le temps qui passe et avec sa santé qui immanquablement se dégrade.

Le vote de cette résolution aujourd'hui, nous le voyons comme un rappel au gouvernement qu'il est urgent d'agir, sans attendre l'arrêt définitif de la Cour constitutionnelle. Nous le voyons aussi comme un appel au gouvernement à agir de manière plus forte, que ce soit sur la mobilisation de la communauté internationale et de l'Union européenne, afin d'avoir le poids le plus fort possible face au régime iranien dans notre capacité de libérer Olivier, ou sur le fait d'envisager des sanctions sur le plan économique.

Enfin, nous pensons qu'un déplacement de la ministre des Affaires étrangères en Iran en vue d'obtenir la libération d'Olivier est important. J'avais déjà déposé un amendement en ce sens. Vous l'avez rejeté. Sans doute, du côté des partis du gouvernement, allez-vous de nouveau le rejeter aujourd'hui. Certes, c'est interpellant, mais je formule l'espoir que si tel est le cas, cela ne signifie pas une opposition sur le fond, un refus d'aller sur place. J'ose espérer que le gouvernement se positionnera pour une mission rapide car, oui, nous pensons aujourd'hui que c'est crucial et indispensable. Il s'agit d'une question de vie ou de mort. Les déclarations ne suffiront pas. Il est urgent d'agir rapidement.

15.12 François De Smet (DéFI): Madame la présidente, chers collègues, comme chacun d'entre nous, je pense évidemment à Olivier Vandecasteele, à sa famille, à ses amis et à tous ceux qui se mobilisent pour sa libération depuis son injuste emprisonnement le 24 février dernier.

Olivier est l'otage innocent d'un régime indigne, dictatorial, qui a décidé de jouer avec nous le rapport de force. Le paradoxe, l'injustice, l'épreuve aussi, c'est qu'en détenant sans aucun motif juste Olivier, l'Iran joue le rapport de force avec nous, aussi parce que nous sommes une démocratie. En effet, les démocraties, parce qu'elles se font une très haute idée de la valeur de la vie humaine, font tout ce qu'elles peuvent pour aider et secourir leurs ressortissants, en ce compris mobiliser leurs gouvernements, leurs parlements, leurs opinions publiques.

L'une des vérités de ce dossier, qui n'est facile ni à dire ni à entendre, c'est que l'Iran nous attaque aussi parce que nous sommes une démocratie et parce que, dans son logiciel, les démocraties sont faibles. À nous de

prouver le contraire.

Cette résolution montre le soutien que nous entendons apporter unanimement à notre compatriote détenu. Elle affirme et rappelle que cette détention est injuste, illégitime et doit cesser. Elle affirme l'unité de la nation face à cet arbitraire. Nous la soutiendrons bien évidemment.

Nous pensons néanmoins, nous aussi, qu'elle est incomplète et proposons à nouveau deux amendements pour la rendre plus concrète encore au-delà du poids des mots.

Le premier aspect concerne l'organisation de la visite de la ministre des Affaires étrangères en Iran. Nous pensons toujours qu'une situation de cette gravité requiert la mobilisation sur place des plus hauts représentants du pays pour montrer aux autorités iraniennes toute l'importance que nous attachons à ce dossier, et leur faire comprendre que nous userons de tous les moyens possibles pour récupérer M. Vandecasteele sans jamais céder au chantage.

Le second est lié au premier puisqu'il s'agit de mutualiser les efforts de la communauté internationale pour mettre fin à la diplomatie des otages pratiquée par le régime iranien depuis des décennies, non seulement avec nous, mais avec des partenaires internationaux et européens. Nous coordonner avec eux permettrait d'être plus efficaces, plus forts et d'envisager de nouvelles pistes de négociations. Ce rapport de force dont j'ai parlé, nous pensons qu'il est encore possible de l'inverser et la communauté internationale est notre meilleure alliée pour ce faire. Que fait-on face à un chantage et quand il est impossible de céder? On renverse la table, on élargit le cadre et on se trouve des alliés. Nous n'avons, à notre avis, pas d'autre choix.

Nous espérons, malgré ces deux réserves, que ce texte sera évidemment adopté à l'unanimité et qu'il enverra un signal clair afin qu'Olivier soit libéré dès que possible.

15.13 Jasper Pillen (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, ik dank de medeondertekenaars. We waren met veel. Ik dank ook de rapporteur voor het zeer uitgebreid verslag.

Er zijn vandaag al veel mooie, terechte woorden gesproken. Gisteren daarentegen was het stil in de commissie voor Buitenlandse Betrekkingen. Het is in dit Huis niet vaak stil. Dat hoort ook zo in een Parlement, daar moet het vooral niet stil zijn, daar moet debat en discussie zijn. Gisteren was het stil, na de hartverscheurende getuigenis van de zus en een van de beste vrienden van Olivier Vandecasteele.

Het gebeurt ook niet vaak dat er unanimité is. Dat gebeurt te weinig, maar hier is dat wel het geval. Een tijdje geleden hebben wij unaniem de hoogdringendheid van deze resolutie goedgekeurd. Wij hebben de tekst in de commissie ook met unanimité goedgekeurd. Dat is iets wat in dit Huis niet vaak gebeurt, maar hier wel en terecht.

Het gaat hier om een onschuldig, willekeurig slachtoffer dat door een barbaars en wreed regime wordt gegijzeld. Er is veel onzekerheid en onduidelijkheid en een gebrekkige communicatie. De straf die wordt opgelegd, is pure wreedheid en barbaarsheid. De detentie is ook op juridisch en menselijk vlak werkelijk onaanvaardbaar.

We geven met deze resolutie een duidelijk signaal. Alle mogelijke middelen moeten worden aangewend. We kunnen niets uitsluiten.

De heer De Roover hamerde erop dat deze resolutie moet worden gevolgd. Ik doe ook een warme oproep aan andere parlementen in westerse democratieën om dergelijke teksten goed te keuren. Ik ga daarvoor ook initiatieven nemen. Ik juich ook het feit toe dat het Europese Parlement vandaag de situatie in Iran met betrekking tot de westerse gijzelaars, want dat zijn ze, aanklaagt. We zijn soms te veel met onszelf bezig, maar we mogen niet vergeten dat er in de Iraanse cellen 25 Olivier Vandecasteeles uit heel Europa, uit heel de wereld, zitten. Het gaat dus ook over die 25 andere Oliviers. Het gaat trouwens ook over duizenden Iraniërs die elke dag opnieuw dromen van een democratie en die niets anders hebben gedaan dan opkomen voor hun vrijheid.

Collega's, ik hoop dan ook dat wij straks in deze plenaire vergadering, in het hart van onze democratie, waarvan de miljoenen Iraniërs elke dag dromen, deze resolutie unaniem goedkeuren als teken van nieuwe

hoop en als teken van blijvende daadkracht. Dank u wel.

La **présidente**: Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

La discussion est close.
De bespreking is gesloten.

* * * * *

Amendements déposés:
Ingediende amendementen:
Considérant/Considerans K
• 20 – Ellen Samyn cs (3094/5)
Demande/Verzoek 5.1
• 21 – Sophie Rohonyi cs (3094/5)
Demande/Verzoek 5.1/1(n)
• 19 – Catherine Fonck (3094/5)
Demande/Verzoek 5.3/1(n)
• 22 – Sophie Rohonyi cs (3094/5)
* * * * *

Les amendements sont réservés.
De amendementen worden aangehouden.

Le vote sur les amendements réservés et sur l'ensemble de la proposition aura lieu ultérieurement.
De stemming over de aangehouden amendementen en over het geheel van het voorstel zal later plaatsvinden.

16 Conseil d'État – Présentation d'un assesseur francophone **16** Raad van State – Voordracht van een Franstalige assessor

La liste de trois candidats présentés par le Conseil d'État pour une place d'assesseur francophone vous a été communiquée au cours de la séance plénière du 12 janvier 2023.
De lijst met drie kandidaten voorgedragen door de Raad van State voor een ambt van Franstalige assessor werd u medegedeeld tijdens de plenaire vergadering van 12 januari 2023.

La présentation n'étant pas unanime, la Chambre peut, conformément à l'article 70, § 1er, alinéa 8, des lois sur le Conseil d'État coordonnées le 12 janvier 1973, et dans un délai ne pouvant dépasser trente jours à compter de la réception de la communication de cette présentation, soit confirmer la liste présentée par le Conseil d'État, soit présenter une autre liste de trois noms formellement motivée.

Aangezien de voordracht niet unaniem is, kan de Kamer, overeenkomstig artikel 70, § 1, achtste lid, van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1973, binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen vanaf de ontvangst van de mededeling van deze voordracht, hetzij de door de Raad van State voorgedragen lijst bevestigen, hetzij een tweede uitdrukkelijk gemotiveerde lijst met drie namen voordragen.

Le délai dont dispose la Chambre pour présenter une autre liste ou pour confirmer la liste expire le 20 janvier 2023.

De termijn waarover de Kamer beschikt om een andere lijst voor te dragen of om de lijst te bevestigen, verstrijkt op 20 januari 2023.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 18 janvier 2023, je vous propose de confirmer la liste présentée par le Conseil d'État.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 18 januari 2023 stel ik u voor de door de Raad van State voorgedragen lijst te bevestigen.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

17 Conseil d'État – Présentation d'un assesseur néerlandophone
17 Raad van State – Voordracht van een Nederlandstalige assessor

La liste de trois candidats présentés par le Conseil d'État pour une place d'assesseur néerlandophone vous a été communiquée au cours de la séance plénière du 12 janvier 2023.

De lijst met drie kandidaten voorgedragen door de Raad van State voor een ambt van Nederlandstalige assessor werd u medegedeeld tijdens de plenaire vergadering van 12 januari 2023.

La présentation n'étant pas unanime, la Chambre peut, conformément à l'article 70, § 1er, alinéa 8, des lois sur le Conseil d'État coordonnées le 12 janvier 1973, et dans un délai ne pouvant dépasser trente jours à compter de la réception de la communication de cette présentation, soit confirmer la liste présentée par le Conseil d'État, soit présenter une autre liste de trois noms formellement motivée.

Aangezien de voordracht niet unaniem is, kan de Kamer, overeenkomstig artikel 70, § 1, achtste lid, van de wetten op de Raad van State gecoördineerd op 12 januari 1973, binnen een termijn van ten hoogste dertig dagen vanaf de ontvangst van de mededeling van deze voordracht, hetzij de door de Raad van State voorgedragen lijst bevestigen, hetzij een tweede uitdrukkelijk gemotiveerde lijst met drie namen voordragen.

Le délai dont dispose la Chambre pour présenter une autre liste ou pour confirmer la liste expire le 20 janvier 2023.

De termijn waarover de Kamer beschikt om een andere lijst voor te dragen of om de lijst te bevestigen, verstrijkt op 20 januari 2023.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 18 janvier 2023, je vous propose de confirmer la liste présentée par le Conseil d'État.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 18 januari 2023 stel ik u voor de door de Raad van State voorgedragen lijst te bevestigen.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus wordt besloten.

18 Demandes d'urgence émanant du gouvernement
18 Urgentieverzoeken van de regering

Le gouvernement a demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du projet de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, en ce qui concerne le système d'entrée/de sortie, n° 3056/1.

De regering heeft de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wat betreft het inreis-uitreissysteem, nr. 3056/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.

Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

18.01 Ludivine Dedonder, ministre: Madame la présidente, officiellement, la date d'entrée en vigueur du système d'entrée et de sortie est toujours fixée au 15 mai 2023. D'ici là, l'arrêté royal de mise en application de la loi doit avoir été publié et être entré en vigueur. À cette fin, il est nécessaire que toutes les communes et les entreprises de transport soient au courant de la nouvelle façon d'enregistrer les courts séjours.

Pour assurer l'exécution éventuelle des mesures nécessaires, il faut que la publication de l'arrêté royal ait lieu avant le 15 avril prochain. Étant donné qu'un avis de l'Inspection des Finances prend plusieurs semaines et qu'un avis du Conseil d'État prend 30 jours, ce décret doit être soumis à l'Inspection des Finances pour le 15 février et au Conseil d'État pour le 15 mars. La décision ne peut être soumise avant le vote de la loi. Un vote

en séance plénière est donc nécessaire avant le 15 février.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

Le gouvernement a également demandé l'urgence conformément à l'article 51 du Règlement lors du dépôt du:

- projet de loi portant diverses modifications en matière électorale (I), n° 3085/1;
- projet de loi portant diverses modifications en matière électorale (II), n° 3086/1;
- projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles et la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux Institutions bruxelloises, n° 3087/1.

De regering heeft eveneens de urgentieverklaring gevraagd met toepassing van artikel 51 van het Reglement, bij de indiening van het:

- wetsontwerp houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (I), nr. 3085/1;
- wetsontwerp houdende diverse wijzigingen inzake verkiezingen (II), nr. 3086/1;
- ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen en de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, nr. 3087/1.

Je passe la parole au gouvernement pour développer la demande d'urgence.
Ik geef het woord aan de regering om de vraag tot urgentieverklaring toe te lichten.

18.02 **Ludivine Dedonder**, ministre: Madame la présidente, la motivation pour le n° 3085, le n° 3086 et le n° 3087 est que l'urgence découle de l'article 39 *ter* de la Constitution: "La loi, le décret ou la règle visée à l'article 134 qui règle les élections de la Chambre des représentants, d'un Parlement de Communauté ou de Région et qui est promulguée moins d'un an avant la date prévue de la fin de la législature entre en vigueur au plus tôt un an après sa promulgation." Les projets de loi doivent donc être promulgués au plus tard en avril 2023 pour qu'ils soient valables pour les élections du mois de mai 2024.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est adoptée par assis et levé.
De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.*

19 **Prise en considération de propositions** **19** **Inoverwegingneming van voorstellen**

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement. (art. 75, n° 5, Rgt)

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. (art. 75, nr. 5, Rgt)

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus wordt besloten.

Demande d'urgence

Urgentieverzoek

19.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mevrouw de voorzitter, collega's, wij vragen de urgentie voor het voorstel van resolutie van mevrouw Darya Safai cs betreffende het kwalificeren van het Islamitische Revolutionaire Garde Korps (IRGC) van Iran als een terroristische organisatie, nr. 3107/1.

Geregeld vraagt de regering de urgentie, nu en dan vraagt ook de oppositie de urgentie, maar ik mag aannemen dat het voorstel waarvoor wij de urgentie vragen niet gekwalificeerd wordt als een oppositievoorstel.

We moeten eerlijk toegeven dat wij altijd een zekere schroom hebben gehad om onze tanden te tonen ten opzichte van het regime in Iran. De omstandigheden zoals die zich vandaag ontwikkelen, moeten ons wat dat betreft tot de nodige inzichten brengen. Die inzichten zijn net vandaag ook in het Europees Parlement tot uiting gekomen. In het Europees Parlement was er een overweldigende meerderheid om het IRGC op de terreurlijst te plaatsen. Er heeft een stemming plaatsgevonden waarbij 598 Europarlementsleden voor hebben gestemd, waarvan de grote meerderheid leden van uw partijen, dus de grote meerderheid van de fracties in het Europees Parlement heeft zich daarbij aangesloten. Onze dank daarvoor, ik denk dat dit een juiste keuze was. Dat is een krachtig signaal.

Zulke stappen moeten echter nog steeds in de nationale parlementen van de lidstaten daadwerkelijk omgezet worden. Om die reden stellen wij voor om mee te stappen in de flow die zich vandaag in geheel Europa ontwikkelt. Wij vragen de urgentie omdat de kwestie werkelijk zo snel mogelijk op de diplomatieke agenda gezet moet worden, ook wat betreft het nieuwste sanctiepakket.

Wij rekenen erop dat u ons daarin steunt, zodat wij dit zo snel mogelijk in de bevoegde commissie kunnen behandelen. Ik dank u voor uw steun.

La **présidente**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.
Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

*L'urgence est rejetée par assis et levé.
De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.*

Votes nominatifs

Naamstemmingen

20 **Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "Les libérations résultant de problèmes de transfèrement" (n° 365)**

20 **Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "Vrijlatingen door problemen met de overbrenging" (nr. 365)**

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 11 janvier 2023. Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 11 januari 2023.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 365/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Marijke Dillen;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Katja Gabriëls.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 365/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Marijke Dillen;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Katja Gabriëls.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

20.01 Marijke Dillen (VB): Mevrouw de voorzitter, collega's, in Brussel is er een enorm probleem met de overbrenging van gedetineerden van de gevangenis naar de rechtbank. Het gevolg is dat er dagelijks processen moeten worden uitgesteld, dat tal van zittingen vertraging oplopen en dat tolken een hele voormiddag moeten vrijhouden, terwijl ze vaak na het wachten te horen krijgen dat hun diensten niet meer nodig zijn. Dat heeft tot gevolg dat meer en meer gerechtstolken weigeren te komen, waardoor het tekort aan tolken alsmaar groter wordt.

Ik moet u er niet van overtuigen dat dit zorgt voor zeer grote frustratie bij alle betrokken magistraten, zowel in eerste aanleg als in graad van hoger beroep, die volledig machteloos staan tegen de diensten die de gedetineerden naar de zittingszaal moeten brengen maar daar telkens weer niet in slagen. Collega's, deze problematiek is het gevolg van een onderbemanning in de gevangenis en bij het veiligheidspersoneel. Zo kampt de federale politie met een ernstig personeelstekort bij de Directie van de beveiliging.

Collega's, dit heeft er zelfs toe geleid dat twee verdachten, die in de gevangenis zaten in het kader van een Sky ECC-dossier, een heel belangrijk dossier voor minister van Justitie Van Quickenborne, werden vrijgelaten, niet omdat hun onschuld kwam vast te staan, maar omdat hun rechten van verdediging geschonden waren, zo oordeelde de rechter, omdat ze niet vanuit de gevangenis naar de zitting konden worden overgebracht.

Collega's, dit is niet langer aanvaardbaar. Advocaten, rechters, magistraten en tolken zijn deze chaos binnen het Brusselse justitiepaleis grondig beu en hebben aan de alarmbel getrokken. Er moet bij hoogdringendheid een oplossing ten gronde worden uitgewerkt. Ik vraag dan ook in volle vertrouwen uw steun voor deze motie. Het zou vandaag onaanvaardbaar zijn als deze Kamer gewoon zou overgaan tot de orde van de dag.

La **présidente**: Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 1)		
Ja	83	Oui
Nee	46	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

21 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Katleen Bury sur "Les attaques aux feux d'artifice" (n° 366)

21 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Katleen Bury over "Vuurwerkerterreur" (nr. 366)

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 11 janvier 2023. Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 11 januari 2023.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 366/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Katleen Bury;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Katja Gabriëls.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 366/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Katleen Bury;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Katja Gabriëls.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 2)		
Ja	82	Oui
Nee	45	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	127	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

22 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Katleen Bury sur "La modification de la législation linguistique en matière judiciaire" (n° 367)

22 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Katleen Bury over "De wijziging van de taalwetgeving in gerechtszaken" (nr. 367)

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 11 janvier 2023.
Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 11 januari 2023.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 367/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Katleen Bury;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Katja Gabriëls.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 367/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Katleen Bury;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Katja Gabriëls.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.
Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

22.01 Barbara Pas (VB): Mevrouw de voorzitter, begin 2023 hoorden wij opnieuw een noodkreet van het parket van Halle-Vilvoorde, met name over de risico's van de talrijke aanvragen tot taalwijziging. Uit cijfers, die mijn goede collega, mevrouw Dillen, heeft opgevraagd, blijkt dat die aanvragen tot taalwijziging exponentieel zijn toegenomen. De voorbije vijf jaar zijn ze in Halle verdubbeld en in Vilvoorde zelfs verachtvoudigd.

Begin januari 2023 hoorden wij de procureur des Konings, Ine Van Wymersch, logisch pleiten voor een aanpassing van de taalwetgeving in gerechtszaken. Ik zal haar heel kort citeren om u het probleem te schetsen. "Beklaagden vragen vaak om voor de Franstalige politierechtbank in Brussel te verschijnen. Bestuurders die een gevaar vormen voor de verkeersveiligheid, kunnen daardoor blijven rondrijden. Op elke zitting van de politierechtbank in het arrondissement Halle-Vilvoorde is een tolk Nederlands-Frans aanwezig. Toch vragen Franstalige beklaagden regelmatig om voor de Franstalige politierechtbank in Brussel te verschijnen. Dat is wettelijk toegestaan, maar het beperkt de impact die wij als parket hebben op de verkeersveiligheid."

Collega's, gelet op het feit dat de wachttijd bij de Franstalige politierechtbank in Brussel tot een jaar kan oplopen, kunnen we niet anders dan concluderen dat elke persoon met een alcohol- of drugsprobleem na het vragen van een dergelijke taalwijziging een jaar langer probleemloos kan blijven rondrijden.

Net zoals het parket Halle-Vilvoorde zelf vragen wij een aanpassing van artikel 23 van de taalwetgeving in

gerechtzaken, zodat blijkt dat de rechten van de verdediging gerespecteerd blijven wanneer er in een tolk wordt voorzien door de rechtbank of het parket.

Mevrouw Bury heeft daarover al meermaals de minister van Justitie geïnterpelleerd. Hij erkent het probleem, maar zoals bij zijn meeste dossiers blijft hij in de aankondigingsfase steken.

Daarom dienen wij onze motie van aanbeveling in, teneinde de minister van aankondigingen tot daden aan te zetten en ervoor te zorgen dat artikel 23 van de taalwetgeving in gerechtzaken daadwerkelijk wordt aangepast.

La **présidente**: Début du vote / Begin van de stemming.

Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote? / Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

Fin du vote / Einde van de stemming.

Résultat du vote / Uitslag van de stemming.

(Stemming/vote 3)		
Ja	81	Oui
Nee	48	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.
De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

23 Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie betreffende de alleenstaande ouders en alleenwonenden (3068/1-3)

23 Amendements réservés à la proposition de résolution relative aux parents isolés et aux personnes isolées (3068/1-3)

Stemming over amendement nr. 1 van Sophie Rohonyi op verzoek 1. **(3068/3)**

Vote sur l'amendement n° 1 de Sophie Rohonyi au point 1er. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	40	Oui
Nee	88	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

(De cd&v-fractie heeft tegengestemd.)

Stemming over amendement nr. 6 van Maria Vindevoghel op verzoek 2. **(3068/3)**

Vote sur l'amendement n° 6 de Maria Vindevoghel au point 2. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	9	Oui
Nee	112	Non
Onthoudingen	6	Abstentions
Totaal	127	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 7 van Maria Vindevoghel op verzoek 3. **(3068/3)**
Vote sur l'amendement n° 7 de Maria Vindevoghel au point 3. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 6)</i>		
Ja	10	Oui
Nee	97	Non
Onthoudingen	22	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 2 van Sophie Rohonyi op verzoek 10. **(3068/3)**
Vote sur l'amendement n° 2 de Sophie Rohonyi au point 10. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>		
Ja	16	Oui
Nee	97	Non
Onthoudingen	16	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 3 van Sophie Rohonyi op verzoek 11. **(3068/3)**
Vote sur l'amendement n° 3 de Sophie Rohonyi au point 11. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	32	Oui
Nee	97	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 4 van Sophie Rohonyi op verzoek 11. **(3068/3)**
Vote sur l'amendement n° 4 de Sophie Rohonyi au point 11. **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 9)</i>		
Ja	16	Oui
Nee	112	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 5 van Sophie Rohonyi tot invoeging van een verzoek 14(n). **(3068/3)**
Vote sur l'amendement n° 5 de Sophie Rohonyi tendant à insérer un point 14(n). **(3068/3)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 10)</i>		
Ja	22	Oui
Nee	106	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	128	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

24 Geheel van het voorstel van resolutie betreffende de alleenstaande ouders en alleenwonenden **(3068/2)**

24 Ensemble de la proposition de résolution relative aux parents isolés et aux personnes isolées **(3068/2)**

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 11)</i>		
Ja	129	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(3068/4)**
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(3068/4)**

25 Amendements réservés à la proposition de résolution visant la libération immédiate d'Olivier Vandecasteele (nouvel intitulé) (3094/1-5)

25 Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie betreffende de onmiddellijke vrijlating van Olivier Vandecasteele (nieuw opschrift) (3094/1-5)

Vote sur l'amendement n° 20 de Ellen Samyn cs au considérant K. **(3094/5)**

Stemming over amendement nr. 20 van Ellen Samyn cs op considerans K. **(3094/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 12)</i>		
Ja	36	Oui
Nee	91	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	127	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

(Mevrouw Karin Jiroflée heeft tegengestemd.)

Vote sur l'amendement n° 21 de Sophie Rohonyi cs à la demande 5.1. **(3094/5)**

Stemming over amendement nr. 21 van Sophie Rohonyi cs op verzoek 5.1. **(3094/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 13)</i>		
Ja	42	Oui
Nee	77	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	129	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 19 de Catherine Fonck tendant à insérer une demande 5.1/1(n). **(3094/5)**

Stemming over amendement nr. 19 van Catherine Fonck tot invoeging van een verzoek 5.1/1(n). **(3094/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 14)</i>		
Ja	42	Oui
Nee	76	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	128	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

Vote sur l'amendement n° 22 de Sophie Rohonyi cs tendant à insérer une demande 5.3/1(n). **(3094/5)**
Stemming over amendement nr. 22 van Sophie Rohonyi cs tot invoeging van een verzoek 5.3/1(n). **(3094/5)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 15)</i>			
Ja	40		Oui
Nee	77		Non
Onthoudingen	10	Abstentions	
Totaal	127	Total	

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Bijgevolg is het amendement verworpen.

26 Ensemble de la proposition de résolution visant la libération immédiate d'Olivier Vandecasteele (nouvel intitulé) (3094/4)

26 Geheel van het voorstel van resolutie betreffende de onmiddellijke vrijlating van Olivier Vandecasteele (nieuw opschrift) (3094/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 16)</i>			
Ja	128		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	128	Total	

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(3094/6)**

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(3094/6)**

27 Adoption de l'ordre du jour

27 Goedkeuring van de agenda

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Wij moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Y a-t-il une observation à ce sujet? *(Non)*

Zijn er dienaangaande opmerkingen? *(Nee)*

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 26 janvier 2023 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 26 januari 2023 om 14.15 uur.

La séance est levée à 18 h 31.

De vergadering wordt gesloten om 18.31 uur.

*L'annexe est reprise dans une brochure séparée,
portant le numéro CRIV 55 PLEN 228 annexe.*

*De bijlage is opgenomen in een aparte brochure
met nummer CRIV 55 PLEN 228 bijlage.*

DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**

Vote nominatif - Naamstemming: 001

Oui	083	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	046	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Daems Greet, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gillissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 002

Oui	082	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys

Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	045	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Daems Greet, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 003

Oui	081	Ja
-----	-----	----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaïne Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Matz Vanessa, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Non	048	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Beke Wouter, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Daems Greet, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Hedebouw Raoul, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Lanjri Nahima, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wollants Bert

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 004

Oui	040	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Beke Wouter, Boukili Nabil, Briers Jan, Creyelman Steven, Daems Greet, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dierick Leen, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Geens Koen, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Lanjri Nahima, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van den Bergh Jef, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	088	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maeugd Michel, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 005

Oui	009	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	112	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien,

Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	006	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, De Smet François, Fonck Catherine, Matz Vanessa, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie

Vote nominatif - Naamstemming: 006

Oui	010	Ja
-----	-----	----

Boukili Nabil, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	097	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedeker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depaetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyckt Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	022	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Arens Josy, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 007

Oui	016	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Boukili Nabil, Daems Greet, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedeboom Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	097	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel,

Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	016	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Gilissen Erik, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Vote nominatif - Naamstemming: 008

Oui	032	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Boukili Nabil, Creyelman Steven, Daems Greet, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vuyst Steven, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Hees Marco, Van Langenhove Dries, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	097	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 009

Oui	016	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Boukili Nabil, Daems Greet, De Smet François, De Vuyst Steven, Fonck Catherine, Hedebouw Raoul, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Prévot Maxime, Rohonyi Sophie, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Non	112	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Metsu Koen, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Thémont Sophie, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 010

Oui	022	Ja
-----	-----	----

Arens Josy, Creyelman Steven, Depoortere Ortwin, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, Dewulf Nathalie, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Gilissen Erik, Matz Vanessa, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans

Non	106	Nee
-----	-----	-----

Anseeuw Björn, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Channele, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert,

Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Safai Darya, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 011

Oui	129	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedecker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maege Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depaetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 012

Oui	036	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen,

Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	091	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Daems Greet, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Smet François, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 013

Oui	042	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravys Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 014

Oui	042	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Grieken Tom, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Wollants Bert

Non	076	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Liekens Goedeke, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedeboom Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 015

Oui	040	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Arens Josy, Buysrogge Peter, Creyelman Steven, Dedecker Jean-Marie, Depoortere Ortwin, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Houtmeyers Katrien, Ingels Yngvild, Loones Sander, Matz Vanessa, Metsu Koen, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Troosters Frank, Van Bossuyt Anneleen, Van der Donckt Wim, Van Langenhove Dries, Van Vaerenbergh Kristien, Vermeersch Wouter, Wollants Bert

Non	077	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, De Block Maggie, De Caluwé Robby, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depraetere Melissa, De Vriendt Wouter, Dewael Patrick, Dierick Leen, Ducarme Denis, Flahaut André, Gabriëls Katja, Geens Koen, Goffin Philippe, Hennuy Laurence, Hugon Claire, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Lanjri Nahima, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Prévot Patrick, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vicaire Albert, Wilmès Sophie, Zanchetta Laurence

Abstentions	010	Onthoudingen
-------------	-----	--------------

Boukili Nabil, Daems Greet, De Vuyst Steven, Hedebouw Raoul, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moscufo Nadia, Van Hees Marco, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry

Vote nominatif - Naamstemming: 016

Oui	128	Ja
-----	-----	----

Anseeuw Björn, Aouasti Khalil, Arens Josy, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Beke Wouter, Ben Achour Malik, Bihet Mathieu, Bombled Christophe, Bonaventure Chanelle, Boukili Nabil, Briers Jan, Burton Emmanuel, Buysrogge Peter, Buyst Kim, Calvo Kristof, Cogolati Samuel, Cornet Cécile, Creemers Barbara, Creyelman Steven, Daems Greet, De Block Maggie, De Caluwé Robby, Dedeker Jean-Marie, De Jonge Tania, de Laveleye Séverine, Delizée Jean-Marc, De Maegd Michel, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depraetere Melissa, De Roover Peter, De Smet François, De Spiegeleer Pieter, De Vriendt Wouter, De Vuyst Steven, Dewael Patrick, De Wit Sophie, Dewulf Nathalie, D'Haese Christoph, Dierick Leen, Dillen Marijke, Ducarme Denis, Flahaut André, Fonck Catherine, Francken Theo, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Geens Koen, Gijbels Frieda, Gilissen Erik, Goethals Sigrid, Goffin Philippe, Hedebouw Raoul, Hennuy Laurence, Houtmeyers Katrien, Hugon Claire, Ingels Yngvild, Jiroflée Karin, Kir Emir, Laaouej Ahmed, Lachaert Egbert, Lacroix Christophe, Leoni Leslie, Leroy Marie-Colline, Leysen Christian, Liekens Goedeke, Loones Sander, Matz Vanessa, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Moscufo Nadia, Moutquin Simon, Muylle Nathalie, Parent Nicolas, Pas Barbara, Piedboeuf Benoît, Pillen Jasper, Pisman Kathleen, Pivin Philippe, Platteau Eva, Ponthier Annick, Prévot Maxime, Prévot Patrick, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Reynaert Vicky, Rohonyi Sophie, Safai Darya, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Segers Ben, Senesael Daniel, Sneppe Dominiek, Thémont Sophie, Thiébaud Eric, Tillieux Eliane, Troosters Frank, Vajda Olivier, Vanbesien Dieter, Van Bossuyt Anneleen, Van den Bergh Jef, Vandenbroucke Joris, Vanden Burre Gilles, Vandenput Tim, Van der Donck Wim, Van Grieken Tom, Van Hecke Stefaan, Van Hees Marco, Van Hoof Els, Van Langenhove Dries, Vanpeborgh Gitta, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verduyck Kris, Verhaert Marianne, Verhelst Kathleen, Verherstraeten Servais, Vermeersch Wouter, Verreyt Hans, Vicaire Albert, Vindevoghel Maria, Warmoes Thierry, Wilmès Sophie, Wollants Bert, Zanchetta Laurence

Non	000	Nee
-----	-----	-----

Abstentions	000	Onthoudingen
-------------	-----	--------------